ISSN 1814—4357

Дачникам садівникам городникам

Всеукраїнський щомісячний журнал

ДІМ • САД • ГОРОД

Передплатний індекс 74142

№3 БЕРЕЗЕНЬ 2010

Улюблені гарбузи

Момордика

Як вибрати курку-несучку

Здорова розсада — високий врожай!

Кореневі та стеблові гнилі вражають огірки, гарбузи, томати, капусту та інші овочеві культури. Проявляється ця хвороба на розсаді та на дорослих рослинах, що плодоносять. У розсади гине кінчик головного кореня, буріють коренева шийка та корені. На уражених тканинах з'являється білий або рожевий наліт. Дорослі рослини відстають у рості, листя стає жовтим і засихає. Якщо висмикнути з грунту хворі рослини, то побачимо бурі з темним налітом корені. Невдовзі вся рослина засихає.

Мал. 3

Чорна ніжка (стеблові гнилі). Ураження рослини починається на рівні грунту, потім це місце тоншає, хвороба, так би мовити, перехоплює шийку чорним кільцем, а стебло падає, мов підкошене (мал. 1).

Основні причини ураження рослин кореневими та стеблевими гнилями — це ослаблення внаслідок тривалого похолодання, полив холодною водою, різкі коливання температури повітря та грунту, надлишкова вологість у теплицях, підсипання до коренів холодного грунту, висока концентрація добрив при підживленні, надлишкова щільність грунту, перегрів його до 30-35 °С та інші несприятливі фактори.

У кого розсада вже вилягла,— її вже не спасти.

Мал. 1

Мал. 2

Всім іншим радимо при вирощуванні розсади разом з застосуванням агротехнічних заходів (проріджування посівів, раціональний полив теплою водою, розпушування грунту, регулювання теплового, світлового режиму та інше) обов'язково використовувати препарат **Превікур®**, якому немає аналогів в Україні.

Превікур® — це системний фунгіцид з властивостями стимулятора росту для захисту розсади овочевих культур (огірки, томати, перець, баклажани, капуста) та кавунів від кореневої та стеблової гнилей.

Превікур® потрапляє в рослину не тільки через листя, але й через корені, період його захистної дії продовжується не менш ніж 10-14 днів.

Для захисту розсади проти кореневої та стеблевої гнилей застосовується 0,15%-ний розчин препарату *(15 мл препарату розчиняють в 10 л води)*, яким поливають грунт в момент висіву насіння або при появі сходів, використовуючи 2-4 л на 1 кв. м з наступним поливом через 4-6 тижнів.

Полив розсади слід проводити і при відсутності ознак хвороби з метою профілактики. **Слід пам'ятати, що попередити захворювання значно легше, ніж потім його лікувати.**

Необхідно застосовувати препарат тільки при вологому грунті, що сприяє легкому проникненню в кореневу зону рослин.

Також **Превікур®** використовують на огірках в теплицях та у відкритому грунті проти **несправжньої борошнистої роси** (мал. 2). В період вегетації, проводять обприскування листя рослин 0,2% розчином **Превікуру**, з нормою витрати робочої рідини до 10 л на 1 сотку. Інтервал між обприскуваннями 8-14 днів в залежності від ступеню ураження.

Унікальною особливістю **Превікура** є також «ефект стимуляції» росту та розвитку рослин, завдяки якому ми отримуємо здорову та стійку до захворювання розсаду (мал. 3). Значно зменшується «стрес» у рослин при пересаджуванні з парників у теплиці або у відкритий грунт.

Придбати препарат **Превікур®** в упаковці 10 мл, 60 мл, 500 мл Ви можете в найближчому до Вас ТКЦ «Зелений Світ».

Мал. 4

З 2010 року для фермерського використання **Превікур®** буде постачатися в новій європейській упаковці з дуже зручним мірним колпачком (мал. 4).

Остерегайтеся підробок!

Здорова розсада — це високий врожай!

О.О. Каушан
кандидат сільськогосподарських наук

"Картопля без хімії"

Картопля – наш другий хліб. За кількістю вуглеводів та білків на одному квадратному метрі присадибної ділянки їй немає рівних серед інших городніх рослин. Поживна цінність картоплі визначається оптимальним співвідношенням органічних і мінеральних речовин, необхідних людині. В залежності від сорту, в бульбі знаходиться від 15 до 35% сухих речовин. Більше всього в бульбі вуглеводів у вигляді крохмалю, значно менше білків і жирів. Білок картоплі за біологічною цінністю перевершує білки багатьох інших рослин завдяки наявності незамінних амінокислот. Якщо біологічно поживну цінність курячих білків прийняти за 100%, то цінність білків пшениці становить 64%, а білків картоплі – 85%. При вживанні 300 г свіжої ранньої картоплі у вареному вигляді організм людини отримує майже добову норму вітаміну С. Окрім того, у бульбі містяться вітаміни B_1, B_6, каротин (провітамин А), РР і К, а також є мінеральні солі кальцію, заліза, йоду, сірки та ін.

У зв'язку з цим, кожному зрозуміло, що і ми не змогли обійти увагою цей цінний овоч. Особливий інтерес викликає спосіб вирощування картоплі без "хімії" або з мінімальним її використанням. Гарантія успіху – пухкий вологомісткий грунт, здоровий насіннєвий матеріал і дотримання умов вирощування.

Розпочинаємо з підготовки бульб картоплі до посадки. Для появи вічок і дружного проростання бульб необхідно замочити їх на 2–8 год. у розчині біопрепаратів Азотофіт і Фітоцид (по 1 ч.л. на 500 мл води). Азотофіт – біодобриво, стимулятор росту, містить активні азотфіксуючі бактерії, вітаміни. Фітоцид – препарат-біофунгіцид, містить азотфіксуючі і фосформобілізуючі бактерії, які здатні захистити бульби від грибкових та бактеріальних хвороб, а особливо від фітофтори.

Для подальшого гарантованого захисту рослин від хвороб необхідно обприскати їх хоча б три рази з інтервалом 7–10 днів розчином біопрепаратів Фітоцид (2 ч.л.) і Ліпосам (1 ст.л.) на 10 л води. Ліпосам – препарат, носій-приліплювач, який сприяє кращому прикріпленню Фітоциду на рослинах і підвищенню ефективності його дії. Крім того, Ліпосам, як поживний крем, захищає картоплю від пересихання, переохолодження під дією сонця і вітру.

Завдяки такому обробітку, можна отримати відмінні врожаї не тільки картоплі, але й помідорів, перцю, баклажанів. Всі вони потребують своєчасного підживлення необхідними поживними речовинами і захисту від несприятливих погодних умов. Все це забезпечують біопрепарати Азотофіт, Фітоцид, Ліпосам.

Запитуйте у магазинах вашого міста.

Виробник: ПП "БТУ-Центр"

Відділ реалізації: (044) 276-09-46, (067) 656-09-95

www.btu-center.com; E-mail:info@btu-center.com

На правах реклами

Картопля без секретів

Картоплю недарма величають королевою городу та столу, адже вона була і залишається найбільш поширеним продуктом харчування. Тому кожний сільський житель, а нині й мешканці міст, на своїх городах та дачних ділянках не обходяться без вирощування цієї культури. А, щоб мати гарний врожай, потрібно перш за все подбати про садивний матеріал картоплі та про належний догляд за нею.

Поділюся своїм досвідом. За останні роки я випробував більше 30 сортів картоплі, але краще зарекомендували себе в наших умовах Золушка, Темп, Бородянська рожева, Слов`янка, Кримчанка, Богатир та ін. На насіння картоплю копаю, коли бадилля ще зелене. Тоді вона не заражується фітофторою і до весни зберігає підвищену енергію росту. Крім того, бульби відбираю з найкращих кущів, не ушкоджених хворобами. Викопану картоплю розстеляю у затіненому й прохолодному місці. Протягом 10–12 днів вона повністю дозріває, прозеленюється і потім значно краще зберігається.

Якщо садити рік у рік тільки власний садивний матеріал, то врожайність помітно зменшується. Це тому, що картопля вироджується і потребує оновлення. Отож, щоб бути з урожаєм, я щороку дбаю про сортозаміну. Для цього садивну картоплю вітчизняної чи зарубіжної селекції купую у спеціалізованих садівничо-городніх магазинах. намагаюся придбати елітне насіння. Хоча вартість 1 кг такої картоплі 8–10 грн., але за належного догляду (я в цьому впевнений) врожай протягом 4–5 років становитиме не менше 400–500 кг з сотки. Вже придбав насіння і в нинішньому сезоні буду висаджувати нові для себе сорти: Тайфун, Промінь, Китайське диво та Міранда.

Саджаю картоплю розміром не менше, як куряче яйце. Приблизно за місяць до садіння замочую на 3–4 хвилини у розчині мідного купоросу (сірникова коробка на відро теплої води) для знищення збудників захворювань. Коли обсохне, засипаю в ящики і витримую в теплому освітленому місці. Прогрівання та пророщування сприяє швидкому формуванню врожаю до масового поширення хвороб.

Кожної весни перед садінням безпосередньо на городі обробляю картоплю препаратом Актара. Це гарантія її стійкості до всіляких шкідників, а колорадського жука на кущах не буває майже до кінця літа.

Як саме це роблю? На розстелену плівку розкладаю садивну картоплю в один шар та обприскую. Вміст пакета (6 г) розчиняю у 300 мл води. Ця кількість розчину розрахована на 30–35 кг картоплі. Після протруєння картоплю обпудрюю деревним попелом (краще з бадилля соняшників). Під час садіння в кожну ямку вношу по пригорщі перегною та по чайній ложці нітроамофоски.

Висаджую картоплю з міжряддями 50–60 см, а в рядку відстань між кущами 20–30 см. Загущене висаджування не дає збільшення врожаю, бо при цьому кущі погано освітлюються, рослинам не вистачає живлення, навіть землі мало для підгортання. Під час обприскування густо посадженої картоплі дуже незручно ходити по міжряддях, бо ноги заплутуються у бадиллі і при цьому рослини ламаються. Рядки картоплі орієнтую з півночі на південь. За рахунок повноцінного освітлення це дає приріст врожаю близько 10–15 відсотків.

Запорукою успіху у вирощуванні картоплі є також проведення позакореневого підживлення (обприскування) розчином нітроамофоски або карбаміду (30–40 г на відро теплої води). Перше підживлення слід робити через 14–15 днів після сходів, потім перед цвітінням, а третій раз – через 2–3 тижні після цвітіння картоплі. Зараз міндобрива дорого коштують, то можна для цього використовувати суміш: 3 л гноївки, літрову банку деревного попелу залити водою, довести до 10 л і ретельно перемішати. Процідити й обприскувати рослини через кожних 10–12 днів 6–8 разів за сезон. Крім чудового підживлення, це ще й надійний захист від фітофтори.

Отже, особливих секретів у мене немає, лише слід полюбити землю і садити кожну картоплину з любов`ю, душевним спокоєм, дотримуватися нескладної технології вирощування, старанно щодня працювати, і тільки тоді можна досягти бажаного успіху.

Посадіть ранню картоплю

Мабуть, кращої страви на початку літа і не придумаєш: варена молода картопля, щедро посипана зеленню кропу та петрушки, полита соняшниковою олією або присмачена шкварками, та ще й з малосольним огірочком...

І, дійсно, важко уявити, як би виглядав наш обідній стіл без картоплі, досить поширеного продукту харчування. Адже вона відзначається неперевершеним смаком, добрими кулінарними якостями і високим вмістом поживних речовин та вітамінів.

Вже кілька років для вирощування ранньої картоплі я використовую

надранній сорт Кримська роза, яка має вегетаційний період 90 днів, а на 40-й день після сходів утворюється до 300 г товарних бульб у кущі.

Для того, щоб виростити ранній врожай, я у перших числах березня відбираю цілу, неушкоджену, без ознак хвороб посадкову картоплю величиною не менше курячого яйця і опускаю у ємкість з розчином гумату натрію та марганцівки (10 г та 0,5 г відповідно на 10 л теплої води). Там вона "купається" протягом 10–12 год. За цей час готую для картоплі тару. Зазвичай, беру невеликі ящики, дно яких застеляю поліетиленовою плівкою, а зверху насипаю шар вологої тирси товщиною 2–3 см. Бульби, не висушуючи, розкладаю в один шар на відстані 1–2 см одна від одної і засипаю зверху (2–3 см) теж зволоженою тирсою. У ящик закладаю не більше трьох шарів картоплі. Кожний шар обприскую стимулюючо-підживлюючою сумішшю. До її складу входять: нітроамофоска – 50 г, борна кислота – 3 г, мідний купорос – 5 г, марганцівка – 1 г, потейтин – 1 ампула (на 1 л води). Ящики, заповнені картоплею, зберігаю у приміщенні за температури 15–16 градусів. Постійно стежу за ходом пророщування бульб, при потребі тирсу зволожую.

Через 3–4 тижні на нижній частині посадкового матеріалу утворюється справжня "борода" корінців. Важливо не допустити їхнього травмування. Тому, висаджуючи картоплю, акуратно виймаю кожну картоплину і, не обтрушуючи тирсу, обережно кладу у викопану ямку. Іноді дві бульби переплітаються корінням. В такому разі не розриваю їх, а разом і висаджую. Справжньою поживою для картоплі є попіл з дров. Тому під час садіння в кожну ямку вношу по пригорщі суміші попелу з перегноєм. Якщо є така можливість, то після садіння ділянку можна вкрити плівкою. При цьому краще прогріватиметься земля, а також ранні сходи збережуться від нічних приморозків.

Подальший догляд за посадженою картоплею полягає у розпушуванні міжрядь, підгортанні рослин та боротьбі з бур`янами, шкідниками.

Якщо посадити ранню картоплю, то вже в кінці травня або на початку червня можна буде її споживати. Ви матимете змогу насолоджуватися вишуканим смаком овочевих супів, зеленого борщу та інших страв з ранньою молодою картоплею.

В.С. Швець,
с. Політанки, Шаргородський р-н,
Вінницька обл., 23542

Щеплення овочевих рослин

Не так давно у журналі прочитав інформацію, що у Голландії вже більше 10 років почали вирощувати щеплені помідори, перець, баклажани, огірки, а особливо дині та кавуни. Результати вражаючі і перевершили всі сподівання. Урожайність щеплених динь і кавунів зросла у 3–4 рази, маса окремого плоду – удвічі, цукристість – до 60%. Розкажіть на сторінках журналу, як правильно щепити.

***М.І. Майстренко,** с Мельники, Черкаська обл.*

Щеплення в овочівництві, на відміну від садівництва, почали випробовувати відносно нещодавно – ще в 30-і роки 20 століття, в тому числі й у нашій країні. І хоча результати були цікавими, через значну трудомісткість вони не поширилися до практики. До того ж керував ними академік Лисенко, який негативно ставився до генетики і до М. Вавілова. І все ж подальша закордонна практика доводить ефективність цього способу (але аж ніяк не в 3–4 рази). На сучасному етапі вдалося зменшити і затрати праці.

В чому ж ідея цього способу? Колись збільшити врожайність можна було шляхом удосконалення системи добрив, впровадження нових сортів, нових технологій, стимуляторів росту тощо. Втім, до нескінченності досягти цього не вдається, настає межа. От і шукають нетрадиційні способи, як підвищити продуктивність рослин. До таких належить і щеплення. Кореневу систему культурних сортів при цьому замінюють на більш розвинуту і невибагливу дикорослих (аборигенних) видів. Адже дикі форми стійкіші до хвороб, шкідників, кліматичних умов. Щеплена на них культурна рослина ніби отримує її найкращу частину, стає більш стійкою до деяких хвороб, потужною, що зрештою й зумовлює вищу продуктивність. Наведені у статі дані перебільшені, але звернути увагу на щеплення варто. Його практикують не лише в Голландії, а і в Японії, США та в інших країнах.

Насамперед культурну рослину слід посадити на 3–7 днів раніше, щоб на момент щеплення у них були стебла однакової товщини, оскільки дика росте швидше і потужніша. Лезом зрізаєте підщепу на рівні або трохи вище сім'ядольних листків, аби коріння прищепи не вростало у субстрат. Надалі головне забезпечити міцний контакт зрізів, інакше вони не приживляться. Рекомендуємо надягнути на підщепу відрізану пластикову трубку (2–3 см), з якої п'ють коктейлі. От в неї і встроміть зріз прищепи з листками. Рекомендують також занурити її до концентрованого розчину цукру у воді, що забезпечує 100%-ну приживлюваність. Після цього притініть рослини, щоб вони міцно зрослися. У Нідерландах для цього виготовляють спеціальні клямери, які забезпечують міцний контакт на місці зрізу.

Спробуйте прищепити баклажан на томати, диню на гарбуз чи лагенарію. Це робить їх стійкішими до деяких хвороб. Деякі іноземні фірми реалізують підщепу. Наприклад, запитайте у фірмі "Rijk Zvaan" підщепу 61–53. Переконайтеся, наскільки вона ефективна, як стверджує та стаття і чи варта вона тих затрат праці, яких ви доклали.

Ю.В. Слєпцов,
Національний аграрний університет

Помідори у грядах

Хочу поділитися досвідом вирощування помідорів у відкритому й закритому ґрунті. Я випробував різні технології вирощування овочів і впевнився, що найкращі результати дає саме вирощування у грядах.

Кожен овочівник замислюється над тим, як одержати найкращий урожай з найменшими затратами. Дуже велике значення в цьому має вдалий добір сортового насіннєвого матеріалу.

В останні роки у продажу з`явилася велика кількість нових сортів і гібридів помідорів. Не кожен може розібратися в різноманітності яскравих упаковок, назв сортів та фірм. Найкраще купувати насіння у фірмових кольорових вакуумних пакетах. Це можуть бути гібриди, які дають значно вищі врожаї, ніж звичайні, але коштують дорожче. Насіння з гібридів не можна повторно висівати. До другої групи відносяться всі інші сорти, насіння з плодів яких використовують для повторного висіву.

Сорти і гібриди

Я вирощував на своїй ділянці більше тридцяти сортів та гібридів помідорів. Добре зарекомендували себе гібриди Меран F_1, Орко F_1, Інкас F_1.

Меран F_1 – гібрид голландської селекції, ранній, індетермінантного типу, для закритого ґрунту, висота рослин – більше двох метрів, китиці повні, однорідні за розміром, на них по 6–8 плодів масою 120–130 г, вони круглі, червоні, солодкі на смак.

Орко F_1 – гібрид голландської селекції, середньостиглий, детермінантного типу (середньорослий), з введеним геном лежкості. Призначений для відкритого ґрунту, майже не потребує пасинкування. Плоди важать 150–160 г, округлої форми, яскраво-червоного кольору. Стиглі помідори можуть зберігатися до трьох тижнів без втрати товарних якостей. Сорт стійкий до фітофторозу.

Інкас F_1 – надранній гібрид голландської селекції для відкритого ґрунту. Рослина детермінантного типу, невисока, компактна. Плоди – велика перцеподібна сливка яскраво-червоного кольору, масою 70–90 г. Китиці наповнені, плоди смачні. Гібрид дуже врожайний.

З-поміж кращих сортів можу назвати Лагідний, Персей, Новичок, Волгоградський 5/95, Рожевий велетень, Лимон-ліана та ін.

Лагідний – ранній сорт київської селекції, детермінантного типу, рослини мають висоту 50–55 см. Потребує пасинкування до першої китиці, врожайний. Плоди сливоподібної форми, червоного кольору, масою 60–100 г, щільні, солодкі. Сорт стійкий до фітофторозу.

Персей – середньоранній сорт молдавської селекції, детермінантного типу. Потребує пасинкування. Плоди плескато-округлої форми, червоні, середньою масою 100 г. Сорт стійкий до фітофторозу.

Лимон-ліана – середньостиглий сорт напівдетермінантного типу, потребує пасинкування. Плоди жовтого кольору, схожі на лимон, масою 60–80 г. В одній китиці зав'язується до тридцяти плодів. Зберігаються до двох місяців. Мають лікувальні властивості – виводять з організму шлаки та радіонукліди. Солодкі на смак.

Як виростити розсаду помідорів?

Важливим етапом у вирощуванні помідорів є підготовка насіння до висіву, від якості якого значною мірою залежить майбутній урожай.

Я здійснюю калібрування насіння таким чином. На 400 г води беру 20 г кухонної солі і розчиняю її. Засипаю у цей розчин насіння, добре перемішую і залишаю на 5 хвилин. Повноцінне насіння осідає на дно, а дрібне й щупле – спливає. Його видаляю, розчин зливаю. Повноваге насіння декілька разів промиваю чистою водою. Таке насіння дає дружні сходи.

Для профілактики захворювання молодих сходів проводжу протруєння насіння 1%-ним розчином марганцевокислого калію (на 200 г води беру 2 г марганцевокислого калію) протягом 20 хвилин. Потім насіння промиваю декілька разів чистою водою.

Одним із найефективніших заходів підготовки насіння є барботування у воді, яка весь час насичується киснем. У цю воду додаю 3–4 краплі соку алое й трохи розчину свіжого профільтрованого коров`яку. Барботування проводиться акваріумним компресором протягом 15–18 годин. Далі насіння підсушую, розкладаючи на марлю. Воно готове до висіву.

Готую ящики з ґрунтосумішшю, яка складається з двох відер торфу, піввідра перегною та склянки попелу. Перед висівом ґрунтосуміш слід прогріти до кімнатної температури. Я дотримуюся таких строків сівби:

- для вирощування ранніх сортів помідорів у закритому ґрунті 15–20 серпня;
- для вирощування ранніх сортів помідорів у відкритому ґрунті 15–20 лютого;
- для вирощування у традиційні строки садіння 10–20 березня.

Підсушене насіння висіваю в ящики з ґрунтосумішшю на глибину 1 см, притрушую ґрунтом і тонким шаром попелу, поливаю теплим блідо-рожевим розчином марганцевокислого калію. Накриваю поліетиленовою плівкою, ставлю в тепле місце з температурою близько 25°С до появи сходів.

Після появи сходів температуру знижую до 12–13°С й знімаю плівку. Щоб розсада не витягувалася, обов`язково треба забезпечити оптимальний світловий і температурний режим. Для цього використовую люмінесцентні або ртутні лампи денного освітлення. В міру підсихання ґрунту поливаю розсаду блідо-рожевим розчином марганцевокислого калію кімнатної температури.

У місячному віці, коли розсада матиме один–два справжніх листочки, пікірую її у плівкові стакани діаметром 9 см або в ящики з ґрунтосумішшю на відстані 9 см між рослинами. З особистого досвіду перевагу віддаю пікіруванню в стакани. При цьому не порушується коренева система під час висаджування у ґрунт, рослини не хворіють, швидше приживлюються.

Через тиждень після пікірування проводжу перше підживлення розчином свіжого коров`яку. Для цього в 10 л води додаю склянку коров`яку, проціджую. Через 10–14 днів роблю друге підживлення таким самим розчином.

Для профілактики захворювання розсади на чорну ніжку застосовую обприскування розчином свіжого молока у воді (1:10).

У 60–65-денному віці розсада готова до висаджування. За кілька днів до пересаджування у відкритий ґрунт обробляю рослини 1%-ним розчином бордоської рідини. Для приготування 10 л розчину беру 5 л води й погашую в ній 100 г негашеного вапна. У другий посуд наливаю 5 л води і розчиняю 100 г мідного купоросу. Розчин мідного купоросу, безперервно помішуючи, вливаю в розчин вапна. Перевіряю правильність приготування розчину металевим цвяхом, занурюючи його на одну хвилину в розчин. У правильно приготовленому розчині цвях не повинен вкриватися мідним нальотом. У протилежному випадку до розчину додаю ще частину негашеного вапна.

За 10 днів до висаджування розсади припиняю полив для нарощування додаткової кореневої системи і роблю її загартування. Для цього провітрюю теплицю або виношу ящики з розсадою на відкрите повітря. Розсада помідорів добре витримує зниження температури до +6°С.

Підготовка грядок

Вона починається з осіннього або весняного перекопування ґрунту з внесенням на 10 $м^2$ 70–100 кг перегною або компосту, рівномірно розподіленого по ділянці. Краще перекопати ґрунт восени якомога глибше, не розбиваючи брили. Тоді він краще промерзатиме й накопичуватиме вологу. Навесні якомога раніше бороную ґрунт. Це збереже необхідну вологу.

За декілька днів до висаджування розсади готую грядки. Ширина кожної з них – приблизно 3 м, а довжина довільна, залежно від потреб. У мене весь город розбитий на декілька грядок шириною 3 м і довжиною приблизно 20 м. Всі грядки одна від одної відокремлені стежками. Грядки готую так. Вздовж їхньої ширини великою сапкою нагортаю гребінь шириною 3 м і висотою приблизно 20 см. Вздовж гребеня створюється канава. Далі з цієї канави на другий бік нагортається такий самий гребінь. Відстань між сусідніми гребенями становить 65–70 см.

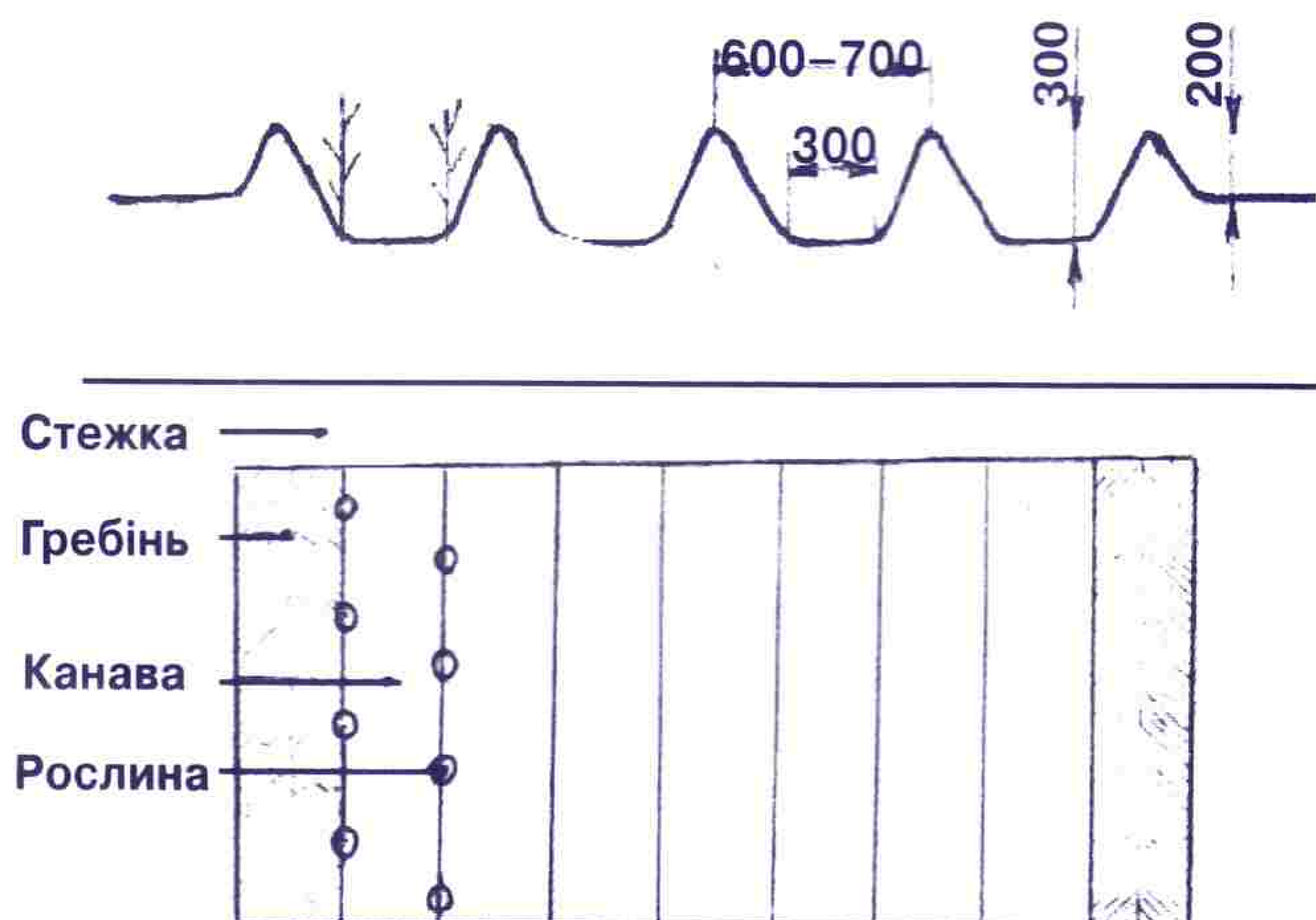

Продовжую нагортати наступний гребінь з-під попереднього, отримуючи між двома з них канаву.

Всередині кожної канави ґрунт підрівнюється сапкою по можливості горизонтально. Це забезпечує під час майбутніх поливів рівномірний розподіл води по всій довжині канави. Торці кожної канави підрівнюю до рівня гребенів. Підготовлені таким чином грядки готові до висаджування розсади.

Висаджування розсади

Технологія висаджування розсади проста. У кожній канаві під самим гребенем робимо ямки, в які висаджуємо рослини. Відстань між ними залежить від сорту:

- низькорослі сорти на відстані 25–30 см рослина від рослини по обидва боки канави;
- середньорослі сорти на відстані 35–40 см з одного боку канави;
- високорослі сорти на відстані 45–50 см з одного боку канави.

Зразу ж після висаджування рослин здійснюю полив із шланга безпосередньо в канаву. Щоб вода не вимивала ґрунт, на кінець шланга надягаю мішечок з подвійної тканини.

Вперше підживлюю рослини через тиждень після висаджування розчином свіжого коров`яку (1:8) або курячого посліду (1:12). Друге підживлення роблю через два тижні таким самим розчином.

Проти фітофторозу обробляю 1%-ною бордоською рідиною. Перший раз розсада обробляється за декілька днів до висаджування у ґрунт, а другий – через 15 днів після висаджування, втретє – ще через 10 днів. З метою профілактики захворювання на фітофтороз видаляю до першої китиці не тільки пасинки, а й листя.

Низькорослі сорти не підв`язую. В міру виростання рослини лягають на гребені, але плоди майже не ушкоджуються.

Середньорослі та високорослі сорти підв`язую, для цього по краях гребенів забиваю кілки, між якими натягую перший дріт на висоті 50–60 см, а другий – через 30 см від першого, і так далі за необхідністю.

Недоліком цього способу садіння рослин у грядки є ручне прополювання бур`янів, але переваг у нього значно більше:

- простота поливів, гребені вбирають в себе воду, довго її зберігають, зволожуючи коріння рослин. Інтервал між поливами збільшується, що дуже зручно для дачників. Не потребує доказів перевага поливів під корінь;
- рослини скоріше приживлюються і починають рости завдяки тому, що гребені захищають їх від вітру. Прогріваючись сонцем, гребені довше зберігають тепло. Рослини в кожній канаві опиняються немов у тепличці;
- простота підживлення. Розводиться розчин органічних або мінеральних добив і вливається одразу на всю канаву;
- достигання плодів прискорюється на 5–7 днів.

Достаток тепла, вологи, світла, поживних речовин – все це забезпечує належний ріст і розвиток рослин у грядках.

В.Б. Томашевський,
Дніпропетровська обл.

ДІМ·САД·ГОРОД **№3 2010 р.**
Щомісячний виробничо-практичний журнал
Засновник і видавець – КП "Редакція журналу "Дім, сад, город"
Зареєстрований Міністерством інформації України, серія КВ, №3536 від 23.10.98 р.
Видається з січня 1989 р.

Мої улюбленці – гарбузи

Гарбуз Амазонка

Останнім часом наші дописувачі звертаються до нас із проханням розповісти про харчові гарбузи тривалого зберігання, які ми пропонуємо для придбання у різних виданнях. Це гарбузи столового використання із покращеними смаковими якостями – Дана, Ананасний, Зоря Востока, Амазонка, Гілея -мускатний, Усмішка. Не менш важлива роль у зберіганні залежить від вас самих. Важливий успіх у зберіганні гарбузів починається із правильного вибору самого сорту, далі ведення прийомів агротехніки (сюди входить пасинкування, підживлення), вчасне збирання гарбузів із городніх ділянок у осінні дні, коли знижується температура повітря, особливо вночі, та настають заморозки. Вирощені плоди збираємо дбайливо і переносимо обережно, оберігаючи шкірку від пошкоджень. Ні в якому разі не зберігаємо їх у погребах та холодних, вологих приміщеннях. Достатньо декількох днів, щоб через підвищену вологість гарбузи уразилися грибковою гниллю.

Як і кожного року, столові, кормові та декоративні гарбузи в минулому сезоні на нашій городній ділянці почувалися дуже добре. Коли формувалися рослини, рясні дощі й торік не обійшли осторонь та допомогли у вирощуванні. За браком часу підживлення і пасинкування провели за літо тільки один раз. Особливо велику увагу приділяли великоплідним гарбузам Титан, Атлант, Біг Макс, щоб вони дійсно до осені набрали вагу. Сюди входить правильно вибране місце та схема сівби, яка визначається відстанню 2 х 1,5 м. У лунки кладемо по дві насінини. Коли рослини сформувалися та пішли в ріст, починаємо проводити прополювання, яке залежить від ступеня забур'яненості, але не менше двох разів.

Гарбуз Усмішка

У вирощуванні гарбузів найголовніше – регулювати плодоношення. Це один із найважливіших агрозаходів, які сприяють формуванню великих плодів та своєчасному їх достиганню. Пасинкування й прищипування проводимо тоді, коли можна залишити на рослині найкращі плоди, але не більше трьох–чотирьох. Видаляємо (пасинкуємо) весь час усі бічні батоги, що розвиваються в пазухах листків, розміщених після плодів. За плодами, які видаляємо разом з бічними батогами, не сумуйте. Вони все одно не достигнуть до перших приморозків, а, навпаки, заважатимуть розвитку перших плодів, які ви залишили після пасинкування.

Урожай торік видався на славу. Наприклад, гарбуз Заря Востока (російська назва) – сорт, завезений з Китаю. Рослина середньоплетиста, плоди сплюснуті і мають ребристість. Кора тверда, м'якуш яскраво-жовтогарячий, щільний, соковитий та дуже солодкий. Призначення його універсальне. У нашій колекції він найсмачніший. Гарбуз Усмішка грушовидний, схожий на Арабатський, але тільки за формою. Сорт столового призначення, плоди грушоподібні, завдовжки до одного метра. Насіннєва камера розміщена в самому початку гарбуза. Маса сягає до 20 кг. Всередині м'якуш червоного кольору, солодкий. Гарбуз Румбо схожий із гарбузом Ананасний, дуже пізнього достигання. Харчова новинка, дарунок селекціонерів. Важить до 25 кг. Округлоребристий, червоний всередині і має запах дині. Зберігається до наступного врожаю та має лікувальні властивості. Невеличкий за розміром і масою (всього 4 кг) гарбуз Амазонка взагалі є кущовим столовим гарбузом. У нього зовсім немає батогів, тож під час сівби насіння потребує загущення і відстань між рослинами сягає лише одного метра. Чудовий у кулінарному використанні.

Гарбуз Титан

Гарбуз Дана

О.М. Колодько,
Сумська обл.

Придбав на базарі пакет з насінням момордики, у якому було всього три насінини: дорого! Вирощую її вже три роки, тому не вважаю великою новинкою. Та все ж ця рослина корисна для здоров`я.

Батьківщина дивовижного екзотичного лікувально-профілактичного овоча – Китай. Там вона відома як китайська гірка диня. Однорічна, красива, витка ліана з родини гарбузових. Плоди овальної форми, вуглуваті, бугорчасті, масою 200–500 г та довжиною 15–45 см. При повному достиганні мають світло-оранжевий колір та розтріскуються на три поділки, в яких містяться темно-червоні ягоди з насінням. Насіння велике, 11–15 мм, плоске, округле, з ребристою поверхнею. На обох боках насінини є малюнок. Навколо насінини знаходиться м'якуш темно-червоного кольору зі смаком стиглої хурми.

Момордика – поживна й цілюща

Насіння не вибагливе до проростання і має 100%-ну схожість. Щоб рослина проросла та укріпилася коренева система, грунт має бути прогрітий до +12 градусів тепла. Рослина потребує опори висотою до 1,5 м. Добре почувається на сонячному просторі з помірним зволоженням грунту.

Момордика у вирощуванні невибаглива. Проте бажано проводити підживлення на початку цвітіння та в період плодоношення (на 10 л води – одну склянку кашоподібного перебродженого коров'яку). В період активного росту потребує багато вологи, отож рясні поливи їй не завадять. Зацвітає у червні, коли активно ростуть бокові батоги. Квіточки жовтого кольору, з приємним, ніжним запахом. Для отримання насіння на рослині залишають декілька плодів. Велика кількість плодів послаблює ріст рослини. Збирають їх при появі на них жовтого кольору та за перших ознак розтріскування.

Для харчового використання збирають 8–10-денні зелені плоди, тому що м'якуш стиглих має гіркоту. М'ясисті зелені плоди поціновують як овоч у вареному, смаженому, маринованому вигляді. У процесі переробки не зменшуються цілющі властивості момордики. Можна смажити її, як кабачки. Нарізати плоди шматочками, викачати в борошні та смажити на соняшниковій олії.

Чудово підходять молоді зелені плоди для маринування. Для цього необхідно їх помити, порізати на шматочки, скласти у стерилізовані банки, додати часник, кріп, листя чорної смородини, горошини чорного перцю та залити маринадом (на 1 л води 1 столову ложку солі, по одній столовій ложці цукру та 9%-ного оцту). Маринад доводять до кипіння, після чого заливають ним банки з момордикою і закатують кришками.

Ягоди момордики містять до 55% ефірної олії, багаті вони й на каротин. При споживанні свіжими підвищується гемоглобін, зміцнюється імунна система та поліпшується склад крові в організмі. Як терапевтичний засіб момордику використовують при ревматоїдному артриті, ревматизмі, при опіках, гаймориті, псоріазі, для загоювання ран. Традиційно момордика використовується як глистогінний засіб, для лікування екземи, при ожирінні, подагрі, жовтяниці, нирковокам`яній хворобі, захворюванні підшлункової залози.

Настоянку момордики можна зберігати декілька років. Її виготовляють на меду, на цукрові, спирті, горілці та на очищеній олії. Момордику нарізують шматочками, натоптують у будь-який посуд та заливають горілкою чи спиртом (на трилітрову банку – 400–500 г горілки). Це справжня панацея від багатьох хвороб.

Бажаючим отримати насіння диво-овоча обов'язково вишлю вкладку – пропозицію щодо придбання. Не забудьте вкласти конверт зі зворотною адресою.

О.М. Колодько,
вул. Леніна, 26, с. Хухра, Охтирський р-н, Сумська обл., 42750.

Огірок – велет

Ось такий огірок виростив на своєму городі Олексій Леонідович Шварц з села Береги Млинівського району Рівненської області. Він важив 2076 грамів і мав довжину 27 см. Господар підживлював городину настоєм курячого посліду (1:20) і ніякого особливого догляду не застосовував.

Коли до О.Л. Шварца приїхали гості з Києва та Луцька, вони були щиро здивовані й одразу ж взялися за фотоапарати і зафіксували гостинного господаря з огірком-велетом.

Цікаво, чому саме город берегівчанина "вистрелив" таким зеленобоким гігантом? До речі, донька Олексія Леонідовича Людмила – кандидат біологічних наук.

На фото: *О.Л. Шварц з диво-огірком.*

Тепличні умови

Компанії "Профіль-М" – виробнику перших справжніх українських теплиць виповнилося 5 років. За цей час з конвеєра підприємства зійшли десятки тисяч каркасів для теплиць під плівку і полікарбонат з оцинкованого профілю. Всі вони є удосконаленими конструкціями найкращих світових досягнень у цій галузі – **теплицями XXI століття.**

У світлі останніх соціально-економічних подій – світової кризи і масової економіїї на усіх можливих речах і послугах, знайшлося немало бажаючих заробити на цьому – ціла "армія" народних умільців готова задовольнити ваші потреби. Ось, до прикладу,говорячи про теплиці, такі майстри запропонують вам конструкцію "дешево і сердито". Але чим це може обернутися – розумієте самі: неякісні матеріали, ніякої гарантії і, врешті, через рік такого "виробника" днем з вогнем не знайдеш.

Компанія **"Профіль-М"** за 5 років на українському ринку довела, що вона готова не лише виробляти теплиці, але й **нести відповідальність за їхню якість.**

До речі, спеціалісти компанії щорічно проходять стажування у різних країнах світу на найкращих підприємствах, де створюються і виробляються тепличні конструкції. З багатьма з них **"Профіль-М"** успішно співрацює. Завдяки цьому на сьогодні ці теплиці **користуються попитом не лише в Україні**, але й у Росії, Румунії, Польщі, Прибалтиці, Білорусі, Молдові, Ірані і т.д.

Згідно з дослідженнями й опитуваннями експертів у галузі тепличного господарства, компанія **"Профіль-М"** вийшла **на перше місце в Україні** з виробництва тепличних каркасів **для дачників і професіоналів.** На сьогодні клієнтами компанії стали десятки тисяч українців.

А ще, теплиці назвали одним із **найантикризовіших товарів,** який справедливо заслуговує на народні інвестиції. Зважаючи на це, компанія **"Профіль-М"** вирішила створити справжні тепличні умови – **антикризову програму:**

- до 8-го березня **безкоштовна доставка** + оплата при отриманні;
- при купівлі двох теплиць – **парничок у подарунок;**
- теплицю можна не лише купити, але й заробити: продайте 5 теплиць знайомим, сусідам – **шосту отримаєте безкоштовно**.

І ще, **1%** від кожної **купленої** вами **теплиці** – це вклад у теплицю-**подарунок** для ще одного **дитячого будинку** чи **багатодітної сім'ї**.

Детально про теплиці і полікарбонат читайте на сайті: **teplica.vinnitsa.com.**

066 136 64 75 **097 698 59 95**
093 540 10 51 **098 131 58 77**
050 461 04 15

Теплиці під полікарбонат	Розміри моделі	Каркас	Комплект полікарбонату 4 мм	Комплект полікарбонату 6 мм
"Удачна-3"	4x6x2,5 м	4 000 грн	3 300 грн	4 600 грн
"Удачна-2-6м"	3x6x2 м	2 800 грн	2 400 грн	3 200 грн
"Удачна-2-4м"	3x4x2 м	2 300 грн	1 800 грн	2 500 грн
"Перчик-М"	1,5x4x1,75м	900 грн	1 200 грн	1 600 грн

Теплиці під плівку	Розміри моделі	Каркас
"Удачна" (зміцнена)	3x6x2	1 700 грн
"Дачна"	3x6x2	1 100 грн
"Помідорчик"	2,5x5x1,75	800 грн.
"Перчик"	1,5x5x1,75	600 грн
"Огірочок"	0,9x5x0,9	450 грн
"Редисочка"	2x4x0,4	200 грн

Обрізування плодових дерев у дачних і присадибних садах

(Продовження. Початок у №№ 10, 11, 12, 2009 р., №№ 1, 2, 2010 р.)

Неприпустимість шаблону в обрізуванні обморожених дерев

Надзвичайно важливо враховувати, що за будь-яких форм, ступенів і поєднань зимових пошкоджень до обрізування дерев, що постраждали, підходити по шаблону неприпустимо. У кожній ситуації свої особливості, їх може бути багато. Відповідно доводиться перебирати чимало варіантів обрізування і з врахуванням ситуації зважувати їхні плюси та мінуси й вибирати оптимальні. Наведемо найважливіші або ті, що найчастіше зустрічаються, ситуації і варіанти, які слід враховувати.

1. Під час обрізування дерев, що постраждали від морозу, не можна не враховувати і їхній вік. Від віку дерев багато в чому залежить стійкість до зимових пошкоджень і здатність до відновлення після них. Зокрема, молоді дерева до 6-річного віку при пошкодженні на штамбі або гілці смуги камбію завширшки у чверть їхнього обхвату і висотою від кореневої шийки до основи нижніх гілок, або від основи гілки до бокового розгалуження не піддаються відновленню. Дерева викорчовують, гілки вирізують. А дерева з наростаючими врожаями – найбільш стійкі. За такого ж сильного пошкодження, як зазначено вище, і навіть до половини обхвату, вони підлягають відновленню. Слід вживати всіх заходів для їхнього лікування (див. попередню статтю пункти 8, 9 у "ДСГ" № 2, 2010 р.). Зі збільшенням віку дерева все важче й повільніше піддаються лікуванню. За однакових форм і ступенів підмерзання до дерев застосовують різні ступені обрізування: чим вони старші, тим сильніше обрізування їм потрібне. Старі дерева не підлягають відновленню.

Але все має свою межу. Навіть за оптимального віку стійкість дерев не безмежна. Наприклад, якщо дерева будь-якого віку одержать пошкодження камбію на всю висоту штамба шириною більше половини його обхвату, вони приречені. Але бувають випадки, коли за наявності достатнього снігового покриву може залишитися здоровою нижня частина штамбу. Тоді дерево зрізують "на пеньок". А з його порослі (вище місця щеплення) заново формують крону тими самими способами, що й у саджанця (див. п. 12 "ДСГ" № 2, 2010 р.).

2. Слід враховувати не лише вік, але й стан дерева, а відтак і ті причини, якими він зумовлений. З одного боку, стан дерев більшою мірою залежить від характеру та стану ґрунту, від місця розташування саду, від кліматичних і погодних умов, від інтенсивності й масштабів поширення шкідників і хвороб рослин, породного і сортопідщепного стану саду тощо. А, з другого боку, стан дерев залежить від агротехніки: науково обґрунтованої чи довільної системи удобрення, поливів, захисту від шкідників і хвороб, обробітку ґрунту, обрізування тощо. До поганого стану саду призводить не тільки бездіяльність його господарів, але і їхня діяльність невгаразд, на шкоду саду. Наприклад, морозостійкість дерев можна послабити до небезпечної межі, якщо довільно завищувати норми азотних добрив, або застосовувати їх однобоко, або в другій половині літа чи в першій половині осені. Якщо у ці ж строки по шаблону застосовувати такі самі норми поливів, як у першій половині літа. Якщо після посушливої осені не дати вологозарядкового підзимового поливу. Якщо боротьбу з шкідниками й хворобами проводити нерегулярно і малоефективно. Якщо який-небудь із цих несприятливих об`єктивних і суб`єктивних факторів мав місце, то це згубно позначиться на стані дерев, отож слід бути готовим до значних зимових пошкоджень і рятувальних робіт, у тому числі й за допомогою обрізування (див. фото 26 а, б).

Фото 26. Два дерева із схожими важкими морозобоїнами на штамбах:
а – здорове дерево, у якого рана поступово заживлюється і воно добре родить;
б – ослаблене дерево, яке від подібної рани зачахло, багато гілок відмерло, рана не заживлюється, зовнішні шари оголеної деревини підтрухлявіли.

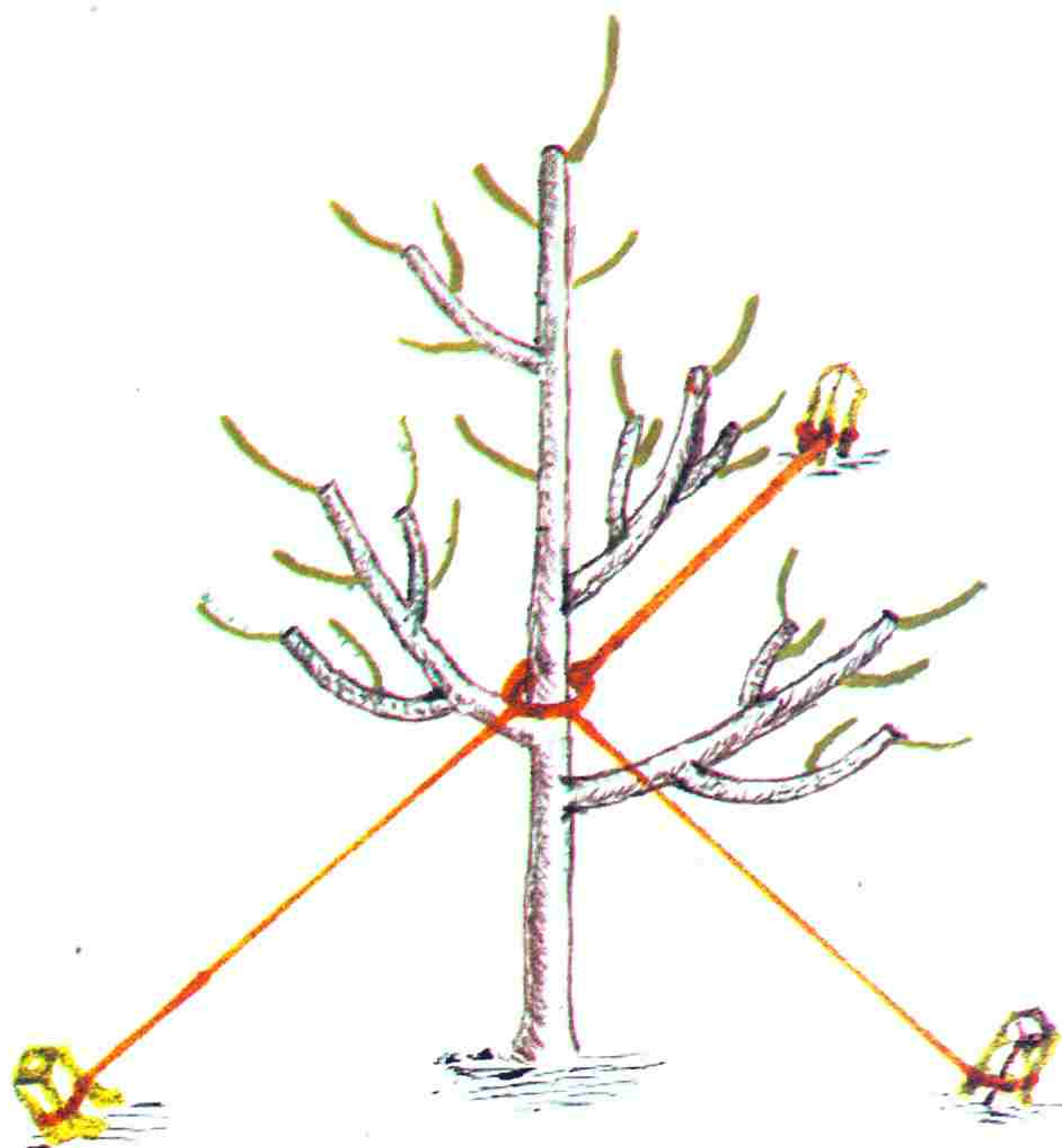

Рис. 10. Так закріплюють пересаджене дерево.

3. Особливо вразливими під час перезимівлі є дерева з періодичним плодоношенням – у зиму після великого перевантаження врожаєм. Але ще вразливіші пересаджені дерева. У них до небезпечної межі порушена кореляція надземної частини з багатократно вкороченою кореневою системою. Це дуже послаблює дерево, весь комплекс його стійкості та створює небезпеку вимерзання. Тому, перш ніж пересаджувати дерево, слід із довідкової літератури уважно ознайомитися з технологією пересаджування дерев та із заходами щодо їхнього виживання.

Слід зазначити, що пересаджують дерева навесні до набубнявіння бруньок, а не під зиму. Навколо пересадженого дерева на відстані 2–3 м від штамбу з рівномірними проміжками по колу забивають 3–4 кілки. До них прив`язують стовбур, щоб дерево не розгойдував вітер (потурбувавшись про те, щоб кругове кільце навколо стовбура не врізалося у кору, див. рис. 10).

Дуже важливим є обрізування, яке виконують навесні відразу після пересаджування. За силою воно як омолоджувальне: середнє – відрізують половину довжини скелетних і напівскелетних гілок, або сильне – дві третини їхньої довжини, залежно від ступеня пошкодження кореневої системи. Частину гілок другого порядку та напівскелетних видаляють. А у верхній зоні видаляють і скелетні гілки першого порядку. Зрізи гілок другого порядку і напівскелетних виконують на 20–30 см нижче зрізів їхніх гілок-носіїв. Усі товсті зрізи роблять над боковою гілочкою або кільчаткою. Зрізи в 1 см і товстіші замазують садовим варом.

4. Слід враховувати ще й особливості порід та сортів. Їм властива неоднакова стійкість до морозів. Чим вона нижча, тим сильніші пошкодження, і тим сильнішим має бути обрізування.

Але не слід залишати без уваги й інші особливості плодових порід та сортів, наприклад, неоднакову пагоноутворювальну здатність. Ті з них, які мають більшу пагоноутворювальну здатність, сильніше реагують на обрізування і швидше відновлюються після зимових пошкоджень, ніж породи й сорти із слабким гілкуванням, у яких і підмерзання частіші та сильніші, а рани заживлюються важче. Тому за однакового характеру і ступенів обмерзання обрізування останніх має бути дещо сильнішим.

5. Тканини дерев кісточкових порід менш життєстійкі, більш уразливі, в тому числі й до пошкоджень морозами. Вони важче і повільніше відновлюються. Тому обрізування підмерзлих дерев виконують уже в період початку росту нових пагонів. При цьому видаляють не лише ті гілки, що загинули, але й ті, які сильно пошкоджені. А залишені вкорочують до того місця, де деревина на зрізах не має побуріння, і до сильного та добре розташованого пагона.

6. З обрізуванням усіх дерев, що сильно підмерзли, поспішати не слід. Краще його відкласти до літа і, навіть, до наступної весни, коли чіткіше стануть помітними характер, ступінь, межа підмерзань. Тоді впевненіше можна буде вибрати оптимальний варіант обрізування. Наприклад, за сильного обмерзання скелетних гілок обрізування переносять на початок літа, коли почнуть рости молоді пагони, і вкорочують над сильними пагонами.

Фото 27. У дерева значно обморожені кора, деревина штамбу і гілок. Але камбій суттєво не постраждав. (Рекомендації див. у тексті).

А що, коли ріст нових пагонів слабкий і, взагалі, бруньки розпускаються погано? Тоді обрізування відкладають до початку наступного літа. І обрізують над сильним пагоном. Якщо ж усі пагони, що наросли за друге літо, також слабкі, то це означає, що вірогідність виживання зачахлого дерева невелика і слід вживати радикальних заходів: виконувати середнє або сильне омолоджування, а якщо не допоможе – зрізати "на пеньок" і вирощувати дерево заново із порослі, що виросте на пеньку.

7. Після важких обмерзань особлива роль у початковому відновленні надається вовчкам. Після обрізування важко обморожених гілок укорочування роблять вище груп сильних вовчків, що з`явилися. І в такому випадку вже не дотримуються ні інтервалів між ними, ні кутів відходження, розходження, ні їхнього підпорядкування. Бо у них тепер екстремальна роль – рятування життя дерева. І, чим більше їх буде,

тим більше вони вироблять продуктів фотосинтезу, тим інтенсивнішим буде живлення камбію, його регенеративна активність, тим успішніше відбудеться відновлення дерева. А вже коли воно буде "реанімоване" і зміцніє, тоді слід буде потурбуватися про інтервали, кути відходження, підпорядкування. Але проріджувати зайві гілки й тоді слід не всі відразу, а поступово впродовж кількох весняних періодів.

8. Проте з вовчками доводиться мати справу не лише за екстремально важких обмерзань, але й в інших ситуаціях. Тому шаблонний підхід до них недоречний. До використання жировиків слід ставитися продумано, з урахуванням специфіки конкретної ситуації. Якщо на гілці є вовчок, але сама вона підлягає видаленню, то зрізують гілку. Але не при основі вовчка, а залишаючи сучок 20–30 см. Вовчок пригинають паралельно до сучка і прив`язують до нього. Перед цим на сучку видаляють бокові гілочки, а наступної весни зрізують і його. Але коли у гілки пошкоджена лише верхівка, то жировик буде перебирати живлення на себе і гальмувати відновлювальні процеси на гілці. Такий вовчок слід видалити або перетворити на бокову гілку, надавши йому горизонтального положення шляхом відгинання та прив`язування (див. рис. 9 у "ДСГ" № 12,2009 р.). А саму гілку із слабким підмерзанням верхівки слід омолодити на дворічну деревину.

9. На здоровому дереві в період повного плодоношення також можна в окремих ситуаціях використати жировики, але лише за обов`язкової умови: при їхньому перетворенні обрізуванням. Про це вже йшлося в "ДСГ" № 11, 2009 р. (Також див. рис. 9 у "ДСГ" № 12, 2009 р.). Але залишати вовчки в кроні без таких перетворень неприпустимо. Річ у тім, що за законом полярності росту переважне живлення спрямовується до частин гілок, які розміщені вище, до вертикальних, особливо жирових пагонів. У міру розростання, гілкування жировика він відбирає у власної гілки-носія дедалі більше живлення, внаслідок чого вона все більше послаблюється, пригнічується й може поступово засохнути, починаючи з верхівки. З тієї ж причини у неї послаблюється весь комплекс стійкості, в тому числі й до морозів. Тому при основі жировика, що розрісся, ослаблена гілка-носій часто одержує важкі морозобоїни, які "добивають" її повністю. Ось чому і на здоровому дереві залишати вовчки без їхнього перетворення шляхом обрізування – це шлях до важких обмерзань і загибелі гілки.

10. Особлива роль в оздоровленні дерев при обмерзаннях відводиться омолоджувальному обрізуванню (переважно легкому й середньому). З одного боку – воно стимулює підвищення активності камбію, процеси регенерації, відновлювальний ріст. А з другого боку – стримує або унеможливлює закладання генеративних бруньок у пошкоджених і ослаблених дерев і цим також сприяє їхньому оздоровленню.

11. Але й стосовно такого обрізування неприпустимий шаблон. Усвідомлюючи його роль, разом з тим за будь-якої розумної можливості слід щадити обростаючі гілки зовнішньої зони. На них багато молодих бруньок, які є апаратом раннього розгортання механізму фотосинтезу, від якого вирішальною мірою залежать і відновлювальні процеси, і накопичення запасних пластичних речовин як фактора благополучної чергової перезимівлі. Тобто, у кожній конкретній ситуації слід завчасно продумувати і враховувати всі "за" та "проти" вибраних варіантів омолоджувального обрізування. І виконувати його лише у тих випадках, коли без нього ситуація стає загрозливою.

12. Досить часто трапляється складне поєднання форм та ступенів обмерзання різних частин і тканин дерева. У таких ситуаціях простих рішень немає й поготів. Слід проаналізувати, зважити плюси і мінуси можливих варіантів обрізування і вибрати з-поміж них найраціональніший для даної складної ситуації. Наприклад, значно, хоч і без пошкодження камбію, обморожені нижня частина стовбура та основні скелетні гілки. У середній зоні крони сильно пошкоджені резервні бруньки (див. фото 27), а корені збереглися добре. І кінцівки гілок верхньої й середньої зони лише трохи підмерзли. Що робити? Не можна "наламати дров"... Перше, що спадає на думку, – застосувати радикальний спосіб: середнє омолодження. Але, проаналізувавши ситуацію уважніше, врахувавши усі її складові, стає зрозуміло, що середнє омолодження безперспективне, адже в місцях намічених зрізів сильно пошкоджені точки росту і тканини. А на периферії крони стан бруньок і тканин значно кращий. Тому найдоцільніший у

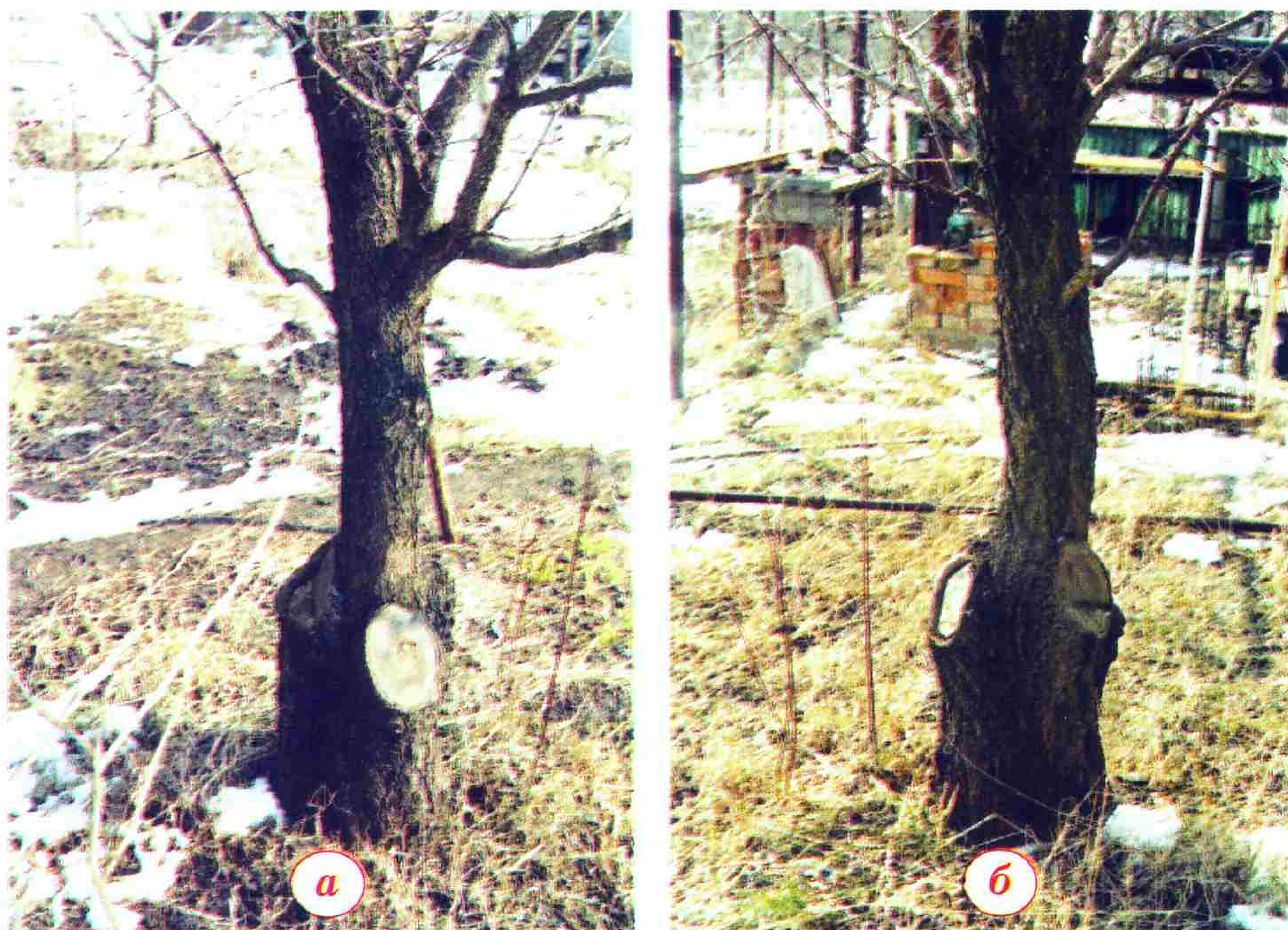

Фото 28. На фотографіях а і б одне й те саме дерево з різних боків. Інакше не було б видно усіх трьох зрізів: гілки зрізані бездумно на одному рівні без урахування наслідків. А, як грамотно слід було повестися, див. у тексті.

даній ситуації варіант (хоч і менш радикальний) – щадне легке омолоджуюче обрізування на дворічну деревину, і не всіх кінцівок гілок, а лише найбільше підморожених. Таке обрізування покращить регенеративну активність камбію, і дерева, хоч не швидко й важко, за 2–3 роки поступово відновляться.

13. Як правило, взимку температура приземних шарів повітря на кілька градусів (іноді на 5° і навіть на 8°С) нижча, ніж шарів повітря, розташованих вище. Тому в нижній зоні крони зимові пошкодження бувають сильніші, ніж у верхній. У таких випадках і ступінь обрізування в нижній зоні потрібен сильніший.

14. Не рекомендується за одним шаблоном одночасно омолоджувати всі гілки. Слід враховувати характер і ступінь обмерзання на кожній із них, і навіть їхню розгалуженість, розташування, кути відходження, скупченість, вік.

15. При переведенні на живі відгалуження останні не завжди вкорочують. Буває важливіше оптимально зберегти апарат фотосинтезу залежно від ситуації на гілці або на дереві в цілому.

16. Коли є необхідність сильно вкорочувати або видаляти безнадійно пошкоджену велику гілку, то тут без нанесення великих ран не обійтися. Але без крайньої необхідності слід уникати нанесення таких ран – вони погано заростають на обморожених деревах. І зовсім неприпустиме нанесення кількох ран стовбурові або гілці на одному рівні з різних боків (див. фото 28 а, б). Це призведе до пригнічення або загибелі вище розташованої частини дерева чи гілки. Тому спочатку видаляють одну гілку, а інші бокові відгалуження, які підлягають видаленню, зрізують не "на кільце", а над їхнім слабким відгалуженням. А згодом, коли дерево або гілка зміцнють, їх видаляють "на кільце" одну за одною кожної весни.

17. Оздоровлення й відновлення підмерзлого дерева – процес досить важкий і тривалий. Одні частини й тканини дерева відмирають, інші – регенерують. Грамотне обрізування має полегшувати цей природний процес: воно завжди має розпочинатися з видалення безнадійно уражених гілок, які все одно відімруть. У той же час воно має зберігати ті частини дерева, які здатні до регенерації, і сприяти їхньому лікуванню та відновленню.

Для відновлення дерев, які постраждали від морозів, дуже важливе не лише грамотне обрізування, але й високий загальний рівень агротехніки. Таким деревам необхідний ретельний догляд: оптимальні поливи, підживлення органічними і мінеральними добривами, ефективний захист від хвороб і шкідників, розпушування ґрунту. Строго нормувати і видаляти зав`язь тощо. Враховуючи крихкість тканин підмерзлих дерев (особливо у кісточкових), для попередження поломок (під масою врожаю, від вітрів тощо) під гілки у перші 3–4 роки після підмерзання встановлюють чатали (підпорки) або підв`язують гілки до центрального провідника.

Без ретельного догляду за підмерзлими деревами самі по собі заходи з обрізування вагомого ефекту не дадуть. Але і без грамотного обрізування його також не буде.

Ф.Г. Білека, С.В. Гоменюк

(Далі буде)

Дерево вибирай і про запилювача не забувай

Сорти яблуні	Сорти-запилювачі
1	2
(Літні)	
Налив білий (Папіровка)	**Літні:** Астраханське червоне, Боровинка, Катя. **Осінні:** Антонівка звичайна, Пепінка литовська, Пепін шафранний, Мекінтош. **Зимові:** Ренет ландсберзький, Ренет Симиренка, Джонатан, Бойкен, Кальвіль сніговий.
Донешта	**Літні:** Боровинка, Катя, Налив білий. **Осінні:** Антонівка звичайна, Пепінка литовська, Бельфлер китайка.
Катя	**Літні:** Налив білий, Боровинка. **Осінні:** Мекінтош, Антонівка звичайна, Пепін шафранний. **Зимові:** Бойкен, Кальвіль сніговий, Джонатан, Ренет Симиренка, Пармен зимовий золотий.
Боровинка	**Літні:** Папіровка, Донешта, Астраханське червоне. **Осінні:** Антонівка звичайна, Пепінка литовська. **Зимові:** Кальвіль сніговий, Ренет ландсберзький, Ренет Баумана, Вагнера призове.
Титівка літня	**Літні:** Налив білий, Боровинка. **Осінні:** Ренет ландсберзький, Мекінтош, Титівка осіння, Антонівка звичайна, Аніс алий. **Зимові:** Кальвіль сніговий, Бойкен, Ренет Симиренка, Ренет шампанський.
Ренет мліївський	**Літні:** Налив білий, Антонівка 600-грамова, Боровинка. **Осінні:** Антонівка звичайна, Пепін шафранний.
(Осінні)	
Делікатес	**Осінні:** Мекінтош, Слава переможцям. **Зимові:** Теремок, Чемпіон.

Сорт у садівництві має велике значення. Від нього залежить врожайність, якість плодів чи ягід, морозостійкість рослин, їхня стійкість до пошкодження шкідниками й ураження хворобами. Сорти бувають самоплідні і самобезплідні. Тож слід зауважити, що навіть якнайкращий сорт може не проявити свого потенціалу, якщо не матиме поблизу запилювача. Односортні насадження або зовсім не дають врожаїв, або дають, але дуже низькі. Запилення одного сорту іншим сприяє не тільки збільшенню врожаю, але й позитивно впливає на його якість: плоди наливаються набагато більші, краще забарвлені, багаті на поживні речовини тощо.

У місцях реалізації рослин чомусь на запилювачі не звертають уваги, а покупці самі не в змозі підібрати потрібні сорти. Підбирати сорти-запилювачі треба за наступними ознаками: перш за все, щоб вони вступали в пору плодоношення і квітування одночасно із запилюваними сортами. Це не означає, що для літніх сортів мають бути лише літні сорти-запилювачі, а для зимових – зимові.

Для запилювання літніх сортів кращими запилювачами можуть бути як літні, осінні, так і зимові сорти, а для зимових – осінні, літні і також зимові, їх підбирають за ознакою одночасного цвітіння і вступу в пору плодоношення.

Нижче наводимо таблицю окремих сортів яблуні та кращі сорти-запилювачі для них:

1	2
Антонівка звичайна	**Літні:** Налив білий, Боровинка. **Осінні:** Пепін шафранний, Пепін литовський. **Зимові:** Кальвіль сніговий, Бойкен, Ренет Симиренка, Джонатан, Розмарин білий.
Теремок	**Осінні:** Делікатес. **Зимові:** Жовтневе Дуки, Чемпіон.
Слава переможцям	**Осінні:** Осіннє смугасте, Мекінтош, Пепін шафранний, Антонівка звичайна. **Зимові:** Ренет ландсберзький.
Осіннє золото	**Літні:** Антонівка 600-гармова. **Осінні:** Осіннє смугасте, Пепін шафранний. **Зимові:** Ренет ландсберзький.
Мекінтош	**Літні:** Налив білий, Боровинка, Катя. **Осінні:** Антонівка звичайна. **Зимові:** Кальвіль сніговий.
Пепін шафранний	**Осінні:** Антонівка звичайна, Слов`янка. **Зимові:** Ренет Симиренка.
(Зимові)	
Бойкен	**Літні:** Налив білий, Катя. **Осінні:** Антонівка звичайна, Мекінтош, Пепінка литовська. **Зимові:** Ренет шампанський, Ренет Симиренка, Пармен зимовий золотий, Кальвіль сніговий, Розмарин білий, Тиролька звичайна.
Амулет	**Зимові:** Глостер, Пріам, Флоріна.
Ренет ландсберзький	**Літні:** Титівка літня, Налив білий, Боровинка. **Осінні:** Титівка осіння, Мекінтош, Пепінка литовська. **Зимові:** Кальвіль сніговий, Ренет шампанський, Бойкен, Ренет Симиренка.
Аскольда	**Зимові:** Ліберті, Катерина, Рубінове Дуки, Уманське зимове.
Ренет шампанський	**Літні:** Налив білий. **Осінні:** Пепінка литовська. **Зимові:** Ренет ландсберзький, Ренет Симиренка, Бойкен, Пармен зимовий золотий, Кальвіль сніговий, Пепін лондонський.
Першотравневе	**Зимові:** Ренет ландсберзький, Кальвіль сніговий.
Кальвіль сніговий	**Осінні:** Антонівка звичайна, Пепінка литовська. **Зимові:** Пепін зимовий золотий, Ренет Симиренка, Джонатан, Пепін лондонський.
Аріва	**Зимові:** Айдаред, Ліберті, Флоріна, Чемпіон.
Бабушкіно	**Осінні:** Антонівка, Осіннє смугасте.
Чемпіон	**Зимові:** Аріва, Лобо, Ліберті, Аскольда.
Ліберті	**Зимові:** Флоріна, Айдаред, Глостер, Гала, Чемпіон.
Лііголь	**Зимові:** Айдаред, Лобо, Флоріна, Гала, Чемпіон, Голден делішес.
Радогость	**Зимові:** Айдаред, Аскольда, Рубінове Дуки, Спартан.
Рубін	**Зимові:** Голден делішес, Чемпіон.
Скіфське золото	**Осінні:** Антонівка звичайна, Пепінка литовська. **Зимові:** Ренет Симиренка, Бойкен, Джонатан.
Флоріна	**Зимові:** Рубінове Дуки, Ліберті, Глостер, Пріам, Амулет.
Ренет Симиренка	**Літні:** Налив білий. **Осінні:** Пепінка литовська. **Зимові:** Бойкен, Ренет шампанський, Кальвіль сніговий, Ренет ландсберзький, Пепін лондонський.

А.І. Кочур, *м. Київ*

Нові технології запроваджуйте вдумливо

Фото 1. Весняне плодоношення сорту Королева Єлизавета.

Останнім часом у журналах і газетах нерідко друкуються матеріали з вирощування тієї чи іншої культури за кордоном, про їхні досягнення у різних галузях рослинництва, про інтенсивні технології тощо. Про всі рослини говорити не стану, а от на ягідниках хочу зупинитися.

Всі знають таку ягідну культуру, як суниця, її вирощують майже в усьому світі. Провідною країною останнім часом вважають Голландію. Але з цим я не зовсім погоджуюся. Звісно, у них впроваджені технології крапельного зрошування, нові сорти, гібриди, використовуються всілякі стимулятори і добрива. Так, вони отримують стабільно високі врожаї. І виникає запитання: "А що тут дивного?" За таких-то технологій!

Дивно у нас, в Україні, без ніяких затрат отримувати високі врожаї цієї культури у звичайних польових умовах. Ми займаємося вирощуванням ягід на ринок. Звісно, до масштабів фермерських господарств Голландії нам далеко, а от щодо врожаїв, то, мабуть, у нас вони не гірші, і, до того ж, без будь-яких затрат. На фото 1 суниця Королева Єлизавета – англійський сорт безперервного плодоношення, це його перший весняний врожай. Щоправда, це не найкращий, бо відсутність дощів минулого сезону зробила свою справу, але врожай не набагато поступається закордонним і, до того ж, без будь-яких зусиль

Фото 4. Молоді насадження суниці замульчовані плівкою.

(без поливів, затрат на стимулятори, добрива, без застосування особливого безвірусного садивного матеріалу тощо). Другий врожай у нас був незначний, позаяк дощів не випадало зовсім, а спека дошкуляла. А от третій урожай нас порадував – у жовтні (фото 2 і 3).

Якщо зробити підрахунки, то у нас рентабельність не менша, ніж за кордоном. Так, у нас менший урожай, але – майже ніяких затрат. Я не відмовляюся від нових технологій, звісно, тільки тих, що нам потрібні, а сліпо копіювати когось безглуздо. За кордоном садять суницю у горщиках над землею, а чому? Та тому, що земля непридатна для вирощування в тому вигляді, у якому вона є. Навіщо нам садити у горщики, якщо земля України і так придатна для вирощування цієї культури? Я вважаю – не варто. А от додатковий полив для суниці просто необхідний. Тут доцільно спробувати крапельне зрошування, щоб не залежати від погодних умов.

Минулого сезону ми вперше використали матеріал для мульчування ґрунту (фото 4) під час осіннього садіння у вересні. Яке ж було розчарування, коли наприкінці травня кущі суниці почали просто згоряти, незважаючи на

Фото 2, 3. Осіннє плодоношення сорту Королева Єлизавета.

рясні поливи! Довелося плівку зняти, аби зберегти хоча б половину кущів. У нас надзвичайно жаркий клімат, щоб використовувати чорне агроволокно для мульчування, оскільки воно дуже притягує тепло. А додатково притіняти, робити каркаси, купувати біле агроволокно – це дуже дорого й нерентабельно. Отож доведеться забути про цю технологію і користуватися старим перевіреним способом – просапуванням і збирати після дощів не зовсім чисту ягоду. А от смородина дуже чудово почувалася під такою мульчею і спека їй не заважала завдяки поливу.

На завершення хотів би просто наголосити, що перед тим, як впроваджувати будь-що, потрібно це зробити на маленькій площі для перевірки: "А що це нам дасть?", зважити усі плюси й мінуси і тільки після цього щось робити, впроваджувати. Недаремно кажуть: "Сім раз відміряй, а раз відріж".

О.А. Крохмаль,
с. Соснівка,
Олександрівський р-н, Кіровоградська обл.

БЕЗКОШТОВНИЙ ДОДАТОК ДО ЖУРНАЛУ "ДІМ, САД, ГОРОД"

ГОСПОДАР

ЖУРНАЛ У ЖУРНАЛІ

Ваш талісман – це ваші розум і енергія

(Продовження. Поч. у "ДСГ" №№ 12, 2009 р. 1,2, 2010 р.)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ У БІЗНЕСОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Успіх бізнесмена – це його здатність гармонійно поєднати своє "я" з навколишнім оточенням, яке постійно змінюється при збереженні стабільної роботи фірми. Але найкращі бізнесмени не бувають ідеальними, вони мають свої вади, які заважають їхній роботі. Основними з них є:

– нетерпимість, жадібність, заздрість, підозрілість, егоїзм, помста;

– зарозумілість – бажання збирати врожай там, де не сіяв;

– звичка витрачати більше, ніж заробив.

Знаючи про свої вади, людина може з ними боротися і, дотримуючись законів досягнення успіху, досягти процвітання своєї фірми.

ЗАКОН КОНСТРУКТИВНОГО РОЗУМУ

Конструктивний розум – це гармонійний союз двох або більше фізичних розумів. Конструктивний розум – поняття абстрактне, яке вивчає позитивний вплив одного розуму на інші, чи інших на один конкретний.

Конструктивний розум з'являється при гармонійному поєднанні двох і більше умів і зникає в той момент, коли цей альянс порушується.

Кожний менеджер, воєначальник, лідер групи організовує в колективі взаєморозуміння і співробітництво на добровільній чи примусовій дисциплінованості, в результаті індивідуальні уми зливаються в конструктивний розум, який починає функціонувати як єдине ціле.

У процвітаючих фірмах раз на тиждень проводяться збори, технічні чи економічні ради для того, щоб злити індивідуальні уми в конструктивний, який протягом кількох днів служить стимулом для індивідуальних умів.

Розум людини, як електрична батарейка, розряджається, і в індивіда з'являється безпорадність, роздратування, втрата активності. Людський розум у такому стані потребує підзарядки, що відбувається у процесі контакту з більш життєздатним розумом чи умами.

Щасливий той, хто повною мірою пізнав цей принцип, і, щоб тримати свій розум у повній бойовій готовності, періодично під'єднується до більш сильного індивідуального чи колективного розуму.

З допомогою реалізації принципу об'єднання умів можна надбати достатньо сил для вирішення економічних проблем, які нависають над душею кожної людини.

Окремі уми не об'єднуються, поки два уми не сколихнуться і не зігріються духом абсолютної гармонії цілі.

За найбільшими успіхами в бізнесі, фінансах, сільському господарстві, промисловості і т.д. стоїть конкретна особистість, яка знайшла застосування принципу конструктивного розуму. Видатні успіхи досягаються діями однієї персони, але, якщо пошукати далі, то буде виявлено ще кілька неординарних особистостей, уми яких скоординувалися з тим першим. Відсутність такої координації – основна причина невдач у бізнесі.

Координація дій можлива в організації, де гармонійно поєднані інтереси індивідів. Гармонія, в повному розумінні цього слова, трапляється дуже рідко. Без елементу гармонії не може бути "конструктивного розуму".

Гармонія – це властивість природи, без якої неможливо організувати енергію чи життя в будь-якій формі (приклад – людський організм у гармонії живе, а в розладах– гине).

Лідер, який ефективно виявляє і спрямовує конструктивний розум, повинен володіти тактом, впевненістю у собі, бути тонким знавцем конструктивного розуму і бути здатним пристосовуватися до становища, що швидко змінюється, не проявляючи найменшого роздратування.

Деякі уми не гармонійні і не можуть змішуватися у конструктивний розум. Цю обставину повинен пам'ятати лідер. На лідері лежить відповідальність розстановки керівників на стратегічних напрямках, які б об'єднували свої зусилля на принципах гармонії і приязні.

Здатність згрупувати навколо себе людей за цим принципом – найголовніша риса характеру керівника.

ЗАКОН КОНКРЕТНОЇ ГОЛОВНОЇ ЦІЛІ

Щоб досягти успіху в бізнесі, підприємець повинен організувати концентрацію всіх зусиль та зосередженість свого розуму на конкретну головну ціль, спрямовувати на її досягнення всю свою енергію і не витрачати її на безпредметні роздуми.

Конкретність цілі суттєва для успіху, конкретність цілі – це якість, яка може стати стимулятором думки.

Головне завдання підприємця – застосовуючи закон конструктивного розуму, впорядкувати можливості свого розуму та умів інших людей і скоординувати їхні зусилля на досягненні конкретної головної цілі.

– Перш ніж приступати до реалізації цього закону, бізнесмен визначає велику ціль всього свого життя, чи на певний проміжок часу.

– Потім письмово складає план, з допомогою якого він намічає, як досягти поставленої цілі.

– Підбирає особу чи кілька осіб, які будуть співробітничати з ним у здійсненні планів, досягненні конкретної головної цілі, використовуючи закон конструктивного розуму.

– Особи, які вступили з вами в дружній альянс з метою надання допомоги у створенні конструктивного розуму, підписують документ, що відображає конкретну головну ціль. Кожний учасник повинен всією душею підтримувати цю ціль і в повній мірі симпатизувати вам.

Вам не потрібне оточення, яке буде бурчати на вас та на ваші амбіції. Бізнесмену потрібна дружня підтримка і заохочення, а не насмішки та сумніви.

Бізнесмен повинен організувати справу так, щоб кожний член альянсу висловився позитивно й однозначно, що він впевнений у вашій здатності реалізувати предмет вашої конкретної головної цілі, і бізнесмен його реалізує. Про це бажано нагадувати щоденно.

– Бізнесмен повинен дотримуватися прийнятих правил, поки не буде досягнута конкретна головна ціль, незалежно від того, скільки на це потрібно буде часу.

Час від часу виникатиме необхідність вносити корективи до головної конкретної цілі – робіть такі зміни без вагань.

Якщо хто-небудь із членів колективу втратить віру в закон конструктивного розуму, негайно потрібно відмовитися від такого працівника і замінити його іншою особою.

Успіх базується на лояльності, довірі, щирості, співробітництві та інших позитивних силах, які вимагаються від попутників бізнесмена.

Якщо бізнесмен зазнає невдачі, то це тому, що хтось вступив у союз з недовірою, відсутністю лояльності та щирості відносно поставленої цілі.

ЗАКОН ВПЕВНЕНОСТІ У СОБІ

Думка – найбільш високоорганізована форма енергії, яка відома людям.

У людській свідомості виникає багато думок, виникають і думки страху, які є головною причиною бідності, невдач, нещасть та ін.

Людина, яка переборює страх, може впевнено йти дорогою успіху, як би їй не намагалися ставати на перешкоді.

Зміцнення впевненості в собі починається із знищення негативних емоцій страху. Щоб боротися з цим явищем, потрібно знати його природу.

Основні страхи, які оволодівають людиною, це:

1) страх убогості;
2) страх старості;
3) страх критики;
4) страх втрати чиєсь любові;
5) страх нездоров'я;
6) страх смерті.

Кожну людину до певної міри тягне донизу один або кілька із цих страхів.

Всі форми страхів передалися людині через фізичну та соціальну спадщину. Кожен має переконати себе у безпідставності опанування одним чи кількома страхами, виробити в собі силу самовпевненості, дотримуючись таких послідовностей.

1. Бізнесмен вимагає від себе наполегливих, безперервних дій, спрямованих на досягнення мети.

2. Думки, що є в голові, перетворюються на фізичні дії і поступово стають реальністю. Тому щоденно потрібно в думках зосереджуватися на завданнях перетворення себе в людину, якою хочете стати, і перетворювати уяву в реальність за допомогою практичних справ.

3) За принципом самонавіювання наполегливо переконувати себе у наявності бажаних якостей і практично використовувати їх у житті.

4) Чітко повторювати свою головну конкретну ціль.

5) Добиватися успіхів шляхом залучення сил, що сприяють досягненню мети. Пам'ятати, що любов, краса, радість, віра вічно будують, руйнують і перебудовують людський світ.

Якщо бізнесмен впевнений у собі, то оточуючі це швидко помічають. Впевненість у собі – це продукт знань. Пізнавайте себе, вірте самі собі – і ваша справа буде процвітати.

ЗАКОН ЗВИЧКИ ЗБЕРІГАТИ ГРОШІ

Причина бідності й убогості – невміння зберігати гроші. Заборгованість – безжалісний господар, смертельний ворог звички зберігати гроші.

Людина в боргах така ж бідна, як раб, скутий кайданами. Тисячі молодих людей починають життя з того, що залазять у борги, які постійно їх пригнічують, і вони ніяк не можуть з них вибратися.

У людини, що стала рабом заборгованості, не вистачає часу і бажання, щоб виробити ідеали, тому вона пливе за течією, поки в її думках не з`являться страх і сумніви, з яких часто вже не можна вибратися. Потрібно йти на все, але не допускати заборгованості.

Рекомендації щодо використання твердої зарплати:

			фактично
Покласти на зберігання	20%	–	–
На життя	50%	–	60%
Освіта	10%	–	–
Відпочинок, дозвілля	10%	–	35%
Страхування життя	10%	–	5%

Людина, яка виробила в собі звичку зберігати гроші, як правило, стає фінансово незалежною. Необхідно мати силу характеру, рішучості та енергії відкрити депозитний рахунок і постійно його поповнювати, це шлях до фінансової незалежності.

Не може бути свободи людини без розумної міри фінансової самостійності.

Єдиний шлях позбутися обмежень свободи – виробити в собі звичку зберігати гроші і все життя дотримуватися цієї звички, іншого шляху немає.

В.Г. Лисанюк,
доктор сільськогосподарських наук,
професор, академік АТНУ

(Далі буде)

Чим досвічувати розсаду...

Для отримання високих урожаїв ранніх овочів у теплицях, як відомо, потрібен подовжений світловий день для рослин, а домогтися цього можна тільки за допомогою досвічування. Чимало городників з цією метою й донині використовують лампи розжарювання, хоча в наш час асортимент пристроїв, призначених для штучного досвічування рослин, значно розширився. Це – давно відомі люмінесцентні світильники, енергозберігаючі лампи для розсади, ртутні (ДЛРФ, ДЛР) і металогалогенові лампи тощо...

Але як городникам-аматорам серед усього цього розмаїття вибрати найкращі світильники для розсади? Спробуємо розібратися разом.

Вибираючи світильники, насамперед, слід звертати увагу на потужність світлового потоку, який вони створюють, на коефіцієнт корисної дії (ККД) оптичної системи, а також на стабільність світлових характеристик під час усього періоду експлуатації. Найкраще, звичайно ж, купувати дзеркальні лампи із ККД 95% і більше. Оскільки відбивач світла в них знаходиться всередині лампи, то він не піддається впливу пари, води, солей, не каламутніє з часом. Отже, оптичний ефект світильника із дзеркальною лампою залишається практично незмінним протягом усього терміну його експлуатації.

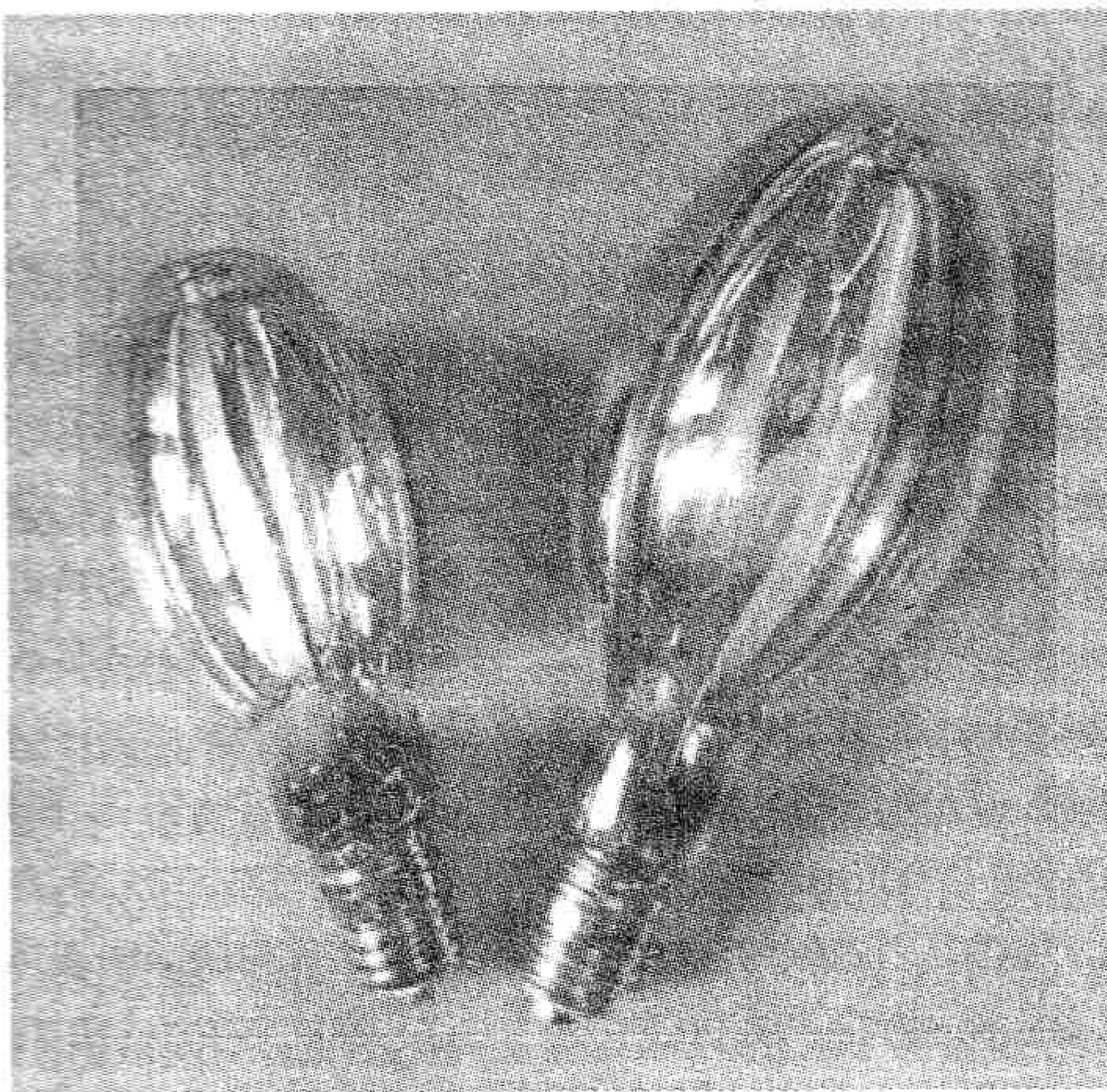

Як свідчить практика, найекономічнішими та ефективними світильниками для теплиць є пристрої із дзеркальними натрієвими лампами. Вони не подразнюють очі, що дуже важливо під час використання штучного освітлення. Окрім того, ці лампи випромінюють рівномірне та яскраве світло, що є найсприятливішим для фотосинтезу. А ще вони дають змогу знизити споживання електроенергії, скоротити строки вирощування розсади й збільшити врожай більш ніж на 25%. Довговічність таких світильників просто вражаюча: строк їхньої безперервної роботи становить 20 000 годин. Перевага натрієвих ламп високого тиску із вбудованим дзеркальним відбивачем, без якого втрачається до 80% світла, полягає ще й у тому, що вони прицільно спрямовують світло на рослини.

Нині підприємства випускають натрієві лампи базового, першого й другого типу світлорозподілу. Для досвічування розсади найбільше підходять лампи базового типу. Зокрема, можна скористатися дзеркальною натрієвою лампою ДНаЗ Reflux 350, яка спеціально призначена для вирощування розсади в невеликих теплицях. У цій лампі є цоколь, що обертається, за допомогою якого вона правильно орієнтується у світильнику щодо розташування розсади. Працює така лампа від звичайної електромережі в інтервалах температур від –40 до +40°C, займає небагато місця й служить близько 12 років.

Гарні результати під час досвічування розсади й вирощування рослин у теплицях отримують і при застосуванні дзеркальної лампи ДРІЗ М потужністю 250 Вт, яка дає рівномірне світло й обладнана захистом від короткого замикання, що дуже важливо, бо в теплиці, як правило, вологість завжди підвищена.

... і підживлювати "кімнатну" грядку

Дехто з городників-початківців, вирощуючи овочі у міській квартирі, переконані, що підживлювати рослини не обов'язково. Але я вважаю, що вони помиляються.

Рослини на "кімнатних" грядках швидко витрачають поживні речовини, які містить невелика кількість ґрунту, що є в їхньому розпорядженні. Тому я завжди підживлюю їх мінеральними добривами. Зазвичай, вношу по одному виду азотного, фосфорного й калійного або один вид складного добрива. Приблизні норми добрив, які вносять на 1 кг вологого ґрунту, такі:

❖ **азотні:** аміачна селітра – 1,5 г, сульфат амонію – 2, сечовина – 1, хлористий амоній – 1,5, натрієва селітра – 2 г;

❖ **фосфорні:** суперфосфат простий – 3 г, подвійний – 1 г;

❖ **калійні:** хлористий калій – 1 г, калійна сіль – 1,5, сульфат калію – 1, калімагнезія – 2 г;

❖ **складні:** нітрофоска – 2 г, нітроамофоска – 1,5, амофоска – 1,5 г.

Для кращого розподілу малих доз добрив я спочатку змішую їх із піском, а вже потім вношу в підготовлений ґрунт. До них також додаю деревний попіл, що знижує кислотність, містить фосфор і калій, – 1 склянка попелу на відро ґрунту.

Для підживлення використовую швидкорозчинні складні добрива: нітрофоску або нітроамофоску, які містять у рівних частинах азот, фосфор і калій.

У кімнатних умовах овочеві рослини слід підживлювати часто: через 7–10 днів, застосовуючи слабкі розчини добрив – 1–2 г на 1 л води. Щоправда, концентрацію дещо збільшують для плодоносних рослин, а також на ґрунтах із переважанням торфу – до 3 г на 1 л води.

Слід також зазначити, що, використовуючи для підживлення рослин гранульований суперфосфат, ми обов'язково подрібнюємо його в ступці, потім робимо водну витяжку (10 г суперфосфату заливаємо 1 л води й витримуємо 2 години) і після цього розчин обов'язково фільтруємо, вилучаючи з нього часточки, які не розчинилися.

М.С. Рітченко,
м. Луганськ

Біодинамічний календар
Квітень

Квітень – середина весни, яка нарешті повністю вступила у свої права. А це означає, що розпочався польовий сезон для городників і садівників, яких неймовірно тягне на власні ділянки, аби переконатися, що яскраве сонце поступово зганяє останній сніг з тінистих куточків саду, а ґрунт потроху просихає, аби порадіти першим листочкам і квітам, які починають з'являтися. Адже від цього так радісно на серці. Однак настав час братися за лопату, граблі...

Скорпіон 31.03 (15.42) – 2.04 (19.54)

На початку квітня слід закінчити всі нагальні роботи з догляду за рослинами, які через негоду або з яких-небудь інших причин не виконали в березні. Садівники в ці дні знімають обв'язування зі штамбів дерев, білять їхні стовбури вапняним розчином, якщо побілку змило дощами, закінчують обрізування, проріджування й формування крон плодових дерев, видаляють кореневу поросль.

За необхідності на стовбурах дерев лікують рани від морозобоїн, обломів, пошкоджень гризунами. Для цього їх зачищають і дезінфікують 1%-ним розчином мідного купоросу, а потім замазують садовим варом.

Стрілець 2 (19.54) – 5 (4.08)

Висівають на розсаду ранньостиглі сорти помідорів, перцю, огірків, гарбузів, кавунів, динь. За сприятливих погодних умов у відкритий ґрунт висівають качанну й цвітну капусту, ранні сорти картоплі, зелень, лікарські рослини. Вносять добрива, перекопують ґрунт.

Садівники перевіряють стан дерев і ягідників, що перезимували. До розпускання бруньок висаджують саджанці, пересаджують молоді дерева, ягідні кущі й багаторічні квіти. При цьому для кращого вкорінення саджанці замочують у розчині гетероауксину.

Козеріг 5 (4.08) – 7 (15.53)
Остання чверть Місяця – 6 (12.37)

У ці дні культивують ґрунт, скопують майбутні грядки, за необхідності викорчовують і проріджують рослини. У міжряддях суниці, щойно зійде сніг, збирають і спалюють обпале листя, на якому зазвичай зимують спори різних хвороб і шкідники. Після цього рослини суниці бажано обприскати 3%-ним розчином бордоської рідини, аби запобігти поширенню сірої гнилі суниці та інших хвороб.

Квітникарі продовжують живцювати хризантеми. Зазвичай, великоквіткові хризантеми живцюють із січня до середини квітня, дрібноквіткові – з лютого до кінця травня. Укорінені живці лютневого строку живцювання в квітні переносять у парники, щоб рослини поступово звикали до температури зовнішнього повітря. У великоквіткових хризантем стебло прищипують на висоті 10–15 см, у дрібноквіткових – спочатку над 3–4-м листком, вдруге – над 7–8-м.

Водолій 7 (15.53) – 10 (4.49)

У дні під знаком Водолія не рекомендується висівати та висаджувати садово-городні рослини. Однак можна провести перше обприскування саду інсектицидами проти шкідників і хвороб. Виконують цю роботу до розпускання бруньок, аби знищити зимуючих шкідників, яйця плодових кліщів, різних попелиць, збудників парші яблуні, кокомікозу вишні тощо. Під час обприскування намагаються рясно змочити всі гілочки дерев, кущів і ґрунт під ними розчином препарату.

Для профілактичної обробки саду від багатьох хвороб зазвичай використовують бордоську рідину.

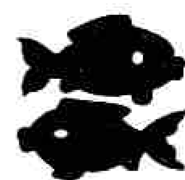

Риби 10 (4.49) – 12 (16.32)

З 10 по 15 квітня висівають насіння огірків на розсаду для плівкових теплиць, насіння кабачків, гарбузів і патисонів. Дещо пізніше, приблизно з 20 квітня, можна висівати на розсаду насіння огірків для відкритого ґрунту. Перед висівом насіння замочують у розчині стимулятора росту для підвищення енергії проростання й кращої схожості насіння (концентрація, як правило, становить 10–20 крапель препарату на 100 мл води).

Закінчують висівати на розсаду скоростиглі й ультраскоростиглі сорти помідорів. У напівтеплі парники або на пристосовані для цього лоджії та балкони висівають петрушку, кріп, редиску, салат спаржевий, селеру на зелень, салат качанний, шпинат, капусту білокачанну, брюссельську й цвітну, цибулю ріпчасту на зелень, майоран, м'яту, портулак, редьку літню, фенхель, шавлію й інші культури.

Продовжують доглядати за розсадою, яку посіяли раніше. З посиленням її росту збільшують поливи, ґрунт періодично розпушують, а з настанням теплої погоди частіше провітрюють приміщення, привчаючи рослини до зовнішнього повітря. Надалі розсаду залишають на лоджії або балконі на ніч, але за зниження температури до 0°С рослини прикривають плівкою або іншим укривним матеріалом.

Овен 12 (16.32) – 15 (1.56)
Новий Місяць – 14 (15.29)

У весняних теплицях за будь-якого обігріву (біопаливо, пара, вода, електрика) у першій половині квітня висаджують розсаду огірків і динь. Висівають насіння фенхеля. Розсаду вирощують протягом місяця, а потім пересаджують у відкритий ґрунт за температури близько плюс 16°С.

Продовжують доглядати за газоном. Якщо під час танення снігу на ньому утворилося чимало калюж, занадто вологі ділянки проколюють вилами. Для якнайшвидшого відновлення газону після зими підживлюють рослини комплексними добривами, надаючи перевагу азоту в поєднанні з фосфором, калієм і мікроелементами. Добриво рівномірно розкидають по газону згідно норм, зазначених на упаковці препарату.

На Молодик (14 квітня) не рекомендується висівати й висаджувати будь-які культурні рослини.

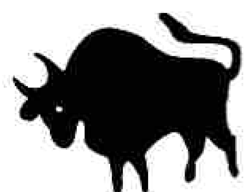

Тілець 15 (1.56) – 17 (9.10)

Після звільнення стебел малини від зимового укриття їх піднімають і уважно оглядають. Окремі гілки, що зламалися під час зимівлі або пошкоджені шкідниками й хворобами, обрізують. На 1 м ряду малинника залишають 12–15 сильних здорових пагонів, решту вирізують біля самої основи. Ті стебла, які залишилися, необхідно вкоротити до висоти 15 см над землею й прив'язати до встановлених шпалер.

За два тижні до висаджування в ґрунт розпочинають пророщувати насінники капусти в парниках, на грядках і в штабелях.

Близнята 17 (9.10) – 19 (14.41)

В останній декаді квітня, зазвичай, висівають на розсаду середньостиглі сорти капусти. А ще не слід забувати про таку високовітамінну надранню культуру, як редиска. Це дуже холодостійка культура, сходи якої можуть витримувати заморозки до –3°С, а дорослі до –5–6°С, при цьому смакові якості коренеплодів не погіршуються. Оптимальна температура вирощування редиски становить плюс 15–18°С. Висівають її напровесні. Найкраще росте вона на супіщаних і суглинкових ґрунтах після капусти, ріпи, редьки, якщо висіяти її на сонячному місці в удобрений перегноєм ґрунт. Після садіння редиску обсипають попелом, бо вона потребує підвищених доз калію, а під час перекопування вносять сульфат калію.

Рак 19 (14.41) – 21 (18.44)

Навесні особливої уваги потребує альпійська гірка. Оскільки зазвичай рослини на ній ростуть ущільнено, то необхідно обмежувати ріст рослин-агресорів, які занадто розростаються, пригнічуючи своїх сусідів.

У квітні на альпійську гірку підсаджують нові рослини замість тих, що загинули під час зимівлі, підживлюють решту рослин. Перевіряють, чи міцно лежать камені й чи не розмило частину ґрунту на гірці під час сходження снігу, а якщо таке трапилося, підсипають ґрунт або пісок. Для квітів, які потребують нейтральної або лужної реакції ґрунту (гіпсофіла, едельвейс, весняноквітуючі тирличі тощо), вносять вапно.

На початку третьої декади квітня висівають на розсаду теплолюбні й швидкоростучі літники – чорнобривці, майори, амаранти, бальзаміни, жоржини однорічні, декоративну капусту, колеус, целозію, однорічну хризантему тощо.

Лев 21 (18.44) – 23 (21.26)
Перша чверть Місяця – 21 (21.20)

Продовжують закладати насіння на пророщування, за сприятливої погоди культивують ґрунт на ділянці, скопують майбутні грядки.

Наприкінці місяця, щойно дозволить ґрунт, висівають моркву для раннього споживання, насіння цибулі на сіянку й ріпку, петрушку, а також аніс, боби звичайні, горох, гірчицю, коріандр, пастернак, редиску, ріпу, салат-латук, спаржу, цикорій кореневий, шпинат, чабер тощо. Прогрівають цибулю-сіянку, яка зберігалася за низьких температур. Нагадаємо, що з висаджуванням цибулі-сіянки затягувати не слід.

Коли остаточно зійде сніг і минуть весняні заморозки, слід зняти укриття з троянд, рододендронів, гортензій та інших теплолюбних кущів, а також звільнити від укриття й обв'язування крони хвойників. Робити це краще поступово, залишаючи невелике притінення на кілька днів, щоб сонце не обпалило ніжну кору та бруньки рослин.

Діва 23 (21.26) – 25 (23.18)

Наприкінці квітня в саду починають перещеплювати дерева, проводять профілактичні заходи для боротьби зі шкідниками й хворобами: знімають і знищують зимові гнізда білана, золотогузки, кільчастого шовкопряда, муміфіковані й уражені плодовою гниллю плоди.

Городні ділянки, де посіяні редька, ріпа, редиска, вранці до сходів або по сходах обпилюють тютюновим пилом або попелом, аби запобігти появі хрестоцвітої блішки. На ділянках, де добре прогрівся ґрунт, починають саджати пророщені бульби картоплі ранніх сортів.

Терези 25 (23.18) – 28 (1.30)

За сприятливої погоди висаджують виноград, висівають літники, лікарські рослини.

Під час висіву овочевих культур досвідчені городники намагаються враховувати взаємовплив рослин. Приміром, дуже ефективним є поєднане вирощування моркви, цибулі, шпинату. Ці культури – добрі сусіди, до того ж цибуля захищає моркву від морквяної мухи. Окрім того, морква позитивно реагує на сусідство із салатними культурами, особливо з майораном. За вирощування моркви й майорану в змішаних посівах останній можна розміщувати не тільки між рядками моркви, а й через 1 м у самому рядку з морквою, що дає змогу не лише заготовити на зиму чимало якісних коренеплодів моркви, а й насушити надзвичайно цінну зелень майорану.

Якщо не зробили цього раніше, то варто тепер приділити більше уваги насадженням клематисів: після зняття зимового укриття їх підживлюють нітрофоскою або іншим складним чи азотним добривом (10–15 г на рослину), розпушують ґрунт навколо кущів і мульчують його перегноєм.

Скорпіон 28 (1.30) – 30 (5.37)
Повний Місяць – 28 (15.18)

В останні дні квітня висаджують розсаду гарбузів, патисонів, кабачків, капусти. Якщо раніше погодні умови не дозволяли цього зробити, то можна тепер висіяти салат, кукурудзу цукрову, моркву, буряки, цибулю, редиску, редьку, петрушку на зелень, а також лікарські рослини.

Квітникарі продовжують висаджувати в горщечки вкорінені живці жоржин і хризантем. Діаметр горщечків має бути 8–10 см. Після висаджування живці притіняють на 2–3 дні папером або лутрасилом. Догляд за цими культурами такий самий, як за розсадою літників. Готові до висаджування в ґрунт рослини повинні мати пагони заввишки 20–30 см, добре розвинену кореневу систему й здорові яскраво-зелені листки.

Стрілець 30.04 (5.37) – 2.05 (13.01)

Наприкінці місяця плодово-ягідні дерева і кущі, а також інші багаторічні рослини підживлюють азотними добривами для швидкого росту пагонів і обробляють від шкідників одним із спеціальних препаратів, яких нині чимало пропонує торговельна мережа. Ранньоквітуючі рослини й суницю під час заморозків укривають.

Рання овочева грядка

Якщо на вашій дачній або присадибній ділянці немає стаціонарної чи переносної теплиці, то отримати ранню овочеву продукцію буде досить проблематично. Однак не варто завчасно опускати руки, адже можна скористатися способом, який пропонується у цій статті. Він дає змогу отримати ранні овочі до столу, але вирощують їх на спеціально підготовленій грядці.

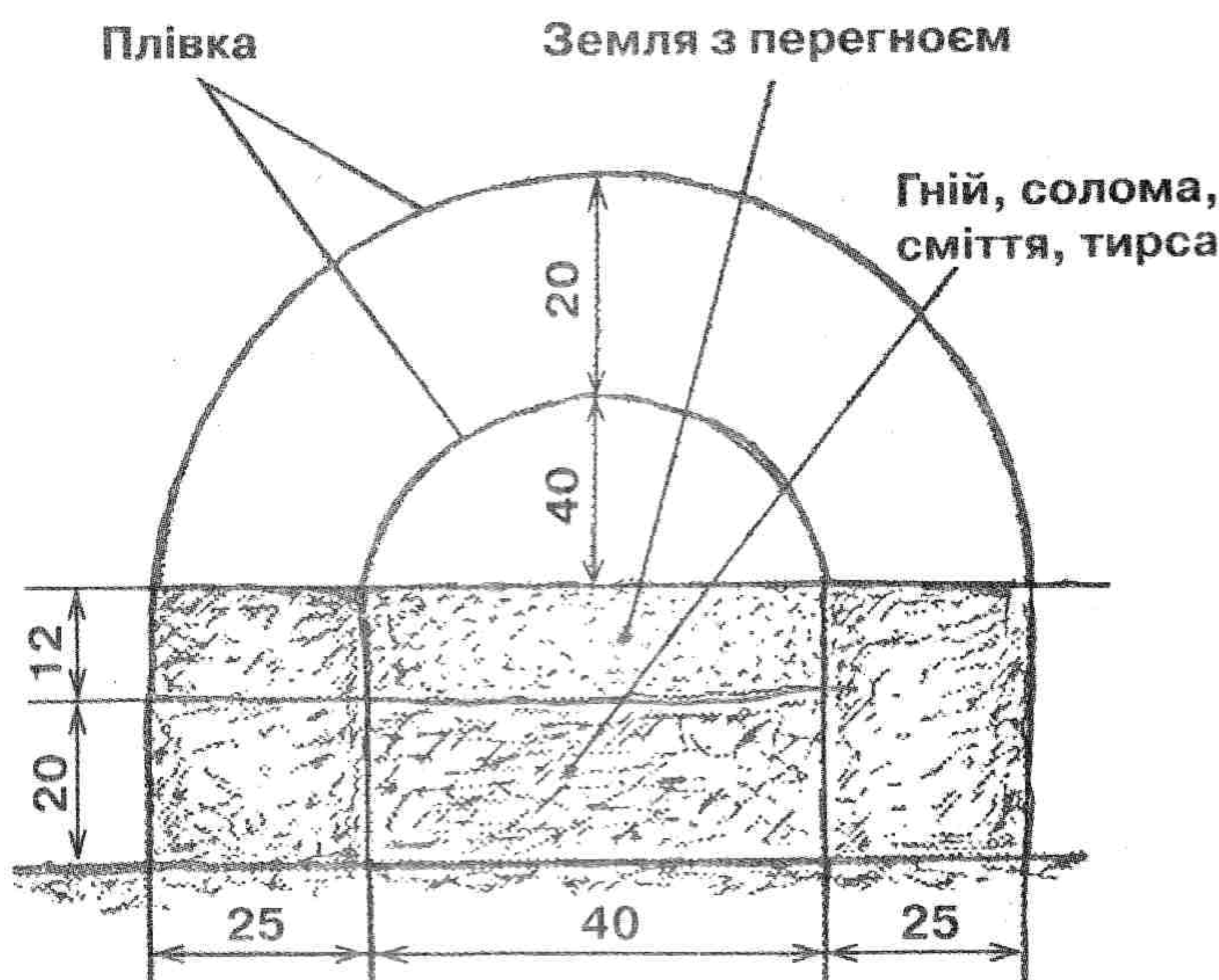

Для цього необхідно у другій половині березня або в крайньому разі на початку квітня заздалегідь підготовлену грядку завширшки 90 см, розташовану з півночі на південь, перекопати на глибину 20 см. Якщо до цього часу ґрунт ще не розмерзся, його поливають гарячою водою за температури 60–90°С, а потім накривають плівкою. Через 2–3 дні він буде готовий до перекопування.

Посередині перекопаної грядки викопують траншеї завширшки 40–45 см і завглибшки 30–35 см, які заповнюють коров'ячим або кінським гноєм, що розмерзся. Можна також використати солому, рослинні рештки (листя, траву, глицю) або тирсу. Суміш, якою заповнюють грядку, розкладають шаром 20 см, а зверху поливають розчином марганцівки (1 г на 10 л води), витрачаючи по 5 л на 1 м², і посипають гашеним вапном або попелом – по 1 склянці на 1 м². Після таких приготувань траншею засипають ґрунтосумішшю шаром 10–12 см, що складається із верхнього шару родючого ґрунту та перегною або торфу.

Перед висаджуванням овочевих культур на постійне місце розсаду поливають теплою водою за температури близько 25°С. Висаджують розсаду теплого погожого дня. Після цього її накривають плівкою в один шар, а за зниження температури зверху влаштовують додаткове плівкове укриття.

На такій спеціально підготовленій грядці можна вирощувати розсаду капусти білокачанної, цвітної, броколі, кольрабі, гарбузів, патисонів, огірків, кабачків, салату. Вихід готової продукції за даного способу вирощування овочів отримують майже на місяць раніше порівняно із звичайним строком висіву.

Однак перевага такої ранньої грядки полягає не лише в цьому: дуже важливо й те, що вона займає невелику площу. Окрім того, на ній нескладно швидко влаштувати додаткове укриття, якщо у ньому виникає потреба.

Щодо особливостей підживлення овочевої грядки, то з мінеральних добрив, зазвичай, вносять 2 столові ложки нітрофоски та склянку деревного попелу на 1 м² траншеї. Мінеральні добрива загортають у ґрунт на глибину 10 см. Потім ґрунт на грядці розрівнюють, утрамбовують і поливають гарячим рожевим розчином марганцівки з розрахунку 3 л на 1 м² грядки. Після цього її закривають плівкою, а через 1–2 дні висівають насіння овочів.

Після висіву грядки додатково поливають, але роблять це дуже обережно, аби не розмити ґрунт. Воду використовують теплу, за температури близько 35°С, із розрахунку 3 л на 1 м². Потім грядку закривають поліетиленовою плівкою на початку траншеї, а згодом і решту грядки.

Під час вирощування овочевих культур розсаду регулярно, один раз на тиждень, поливають теплою водою за температури близько 15° із розрахунку 3–4 л на 1 м².

Якщо температура повітря вдень підвищується до 20°, то плівку з траншеї знімають, а верхню, якою закрита вся грядка, залишають закритою. На початку травня розсаду підживлюють: 1 столову ложку повного мінерального добрива й 1 склянку коров'яку розводять у 10 л води, витрачаючи при цьому по 3–4 л розчину на 1 м² грядки.

М.С. Рітченко,
м. Луганськ

Посівний календар

Види рослин	Висівання на розсаду та безпосередньо в грунт	Пікірування розсади в грунт	Висаджування	Схема посадки, см	Збирання врожаю
1	2	3	4	5	6
Капуста Білоголова:					
рання	1.02–25.02	26.02–5.03	5.04–25.04	70x30	1.06–15.07
середня	25.02–5.03	6.03–15.03	20.04–5.05	70x40	25.07–25.09
пізня	в розсадник 5.05–15.05	–	30.05–20.06	70x50	25.09–20.10
пізня	безпосередньо в грунт 5.04	–	–	70x50	25.09–20.10
Цвітна:					
рання	15.02–25.02	26.02–5.03	5.04–25.04	70x30	1.06–20–20.07
середня	25.02–5.03	6.03–15.03	20.04–5.05	70x40	25.07–25.09
Брокколі	25.02–5.03	6.03–15.03	5.04–25.04	70x50	25.05–25.07
Брюссельська	5.03–15.03	20.03–1.04	25.04–30.04	70x50	30.IX–20.10
Кольрабі	25.02.–5.03	6.03–15.03	5.04–25.04	70x25	25.05–25.07
Савойська	5.03–25.03	25.03–1.04	25.04–30.04	70x50	25.07–25.09
Червоноголова	5.03–25.03	25.03–1.04	25.04–30.04	70x40	25.08–20.09
Пекінська	взимку в теплиці безпосередньо в грунт 10.11–10.04	–	–	45x10	30.11–25.04
–"–	безпосередньо в грунт навесні 20.04–5.05	–	–	70x10	25.05–20.06
–"–	безпосередньо в грунт влітку 10.07–25.08	–	–	70x10	10.08–20.09
Помідори:					
ранні	10.03–25.03	25.03–10.03	10.05–25.05	70x50	10.07–25.08
середні	20.03–5.04	5.04–25.04	25.05–5.06	70x50	1.08–20.09
пізні	30.03–15.04	15.04–30.04	30.05–15.06	70x50	15.08–10.10
Перець солодкий:					
ранній	20.03–5.04	15.04–25.04	25.05–10.06	70x30	20.07–25.09
середній	25.03–10.04	20.04–30.04	1.06–15.06	70x30	25.07–30.09
Перець гострий	20.03–5.04	20.04–30.04	1.06–15.06	70x30	20.08–30.09
Беклажани	20.03–5.04	15.04–25.04	25.05–10.06	70x30	20.07–25.09
Огірки:					
ранні	10.05–28.05	–	–	120x10	15.06–15.09
середні	25.05–15.06	–	–	120x10	20.07–20.09
пізні	25.07–10.08	–	–	120x10	10.09–1.10
Селера запашна	20.02–15.03	30.02–25.03	25.04–30.05	70x40	збирання листків 25.06–25.09
–"–	–"–	–"–	–"–	–"–	збирання плодів 20.09–20.10
Редиска	5.04–25.04	–	–	20x5	10.05–25.05
Редиска	10.05–25.05	–	–	20x5	10.06–25.06
Редиска	10.08–25.09	–	–	20x5	10.09–20.10
Редька	20.04–30.04	–	–	45x45	20.09–20.10
Буряки столові	5.04–20.04	–	–	45x10	25.09–20.10
Буряки столові	5.04–20.04	–	–	45x15	проривання 5.06–10.08

1	2	3	4	5	6
Скорцонера	5.04–25.04			45x5	20.07–20.10
Вівсяний корінь	5.04–25.04	–	–	45x5	25.08–20.10
Морква	5.04–20.04	–	–	25x5	20.09–15.10
Морква	5.04–20.04	–	–	45x5	проривання 5.06–10.08
Салат	5.04–25.04	–	–	45x5	30.05–25.07
Салат	20.07–25.08	–	–	45x5	30.08–20.10
Гірчиця салатна	10.04–25.04	–	–	45x5	25.05–30.06
Гірчиця салатна	25.07–25.08	–	–	45x5	30.08–25.09
Гарбузи столові	9.05–25.05		20.09–20.10	280x140	20.09–20.10
Кабачки	9.05–25.05			140x140	25.06–15.09
Цуккіні	9.05–25.05			140x140	
Патисони	9.05–25.00			140x140	25.06–1.09
Лагенарія	10.05–25.09			150x150	20.07–1.09
Квасоля овочева	25.04–25.05			45x10	20.06–25.08
Петрушка	5.04–20.04			45x7	25.07–10.10
Петрушка (коренеплоди)	5.04–20.04			45x7	25.09–15.10
Петрушка	5.04–20.04			45x7	Збирання листків та коренеплодів після перезимівлі в грунті 10.04–20.05
Пастернак		безпосередньо в грунт		45x6	25.09–15.10
Пастернак		безпосередньо в грунт		70x40	збирання коренеплодів навесні 10.04–25.05
Селера запашна	20.02–15.03	30.02–25.03	25.04–30.05	70x40	збирання листків 25.06–25.09
– " –	– " –	– " –	– " –	– " –	збирання коренеплодів 20.09–20.10
Редиска	5.04–25.04			20x5	10.05–25.05
Редиска	10.05–25.05			20x5	10.06–25.06
Редиска	10.08–25.09			20x5	10.09–20.10
Редька	20.04–30.04			45x45	20.09–20.10
Буряки столові	5.04–20.04			45x10	25.09–20.10
Буряки столові	5.04–30.04			45x15	проривання 5.06–10.08
Скорцонер	5.04–25.04			45x5	20.07–20.10
Вівсяний корінь	5.04–25.04			45x5	25.08–20.10
Морква	5.04–20.04			25x5	20.09–15.10
Морква	5.04–20.04			45x5	проривання 5.06–10.08
Салат	5.04–25.04			45x5	30.05–25.07
Салат	20.07–25.08–15.10			45x5	30.08–20.10
Гірчиця салатна	10.04–25.04			45x5	25.05–30.06
Гірчиця салатна	25.07–25.08			45x5	30.08–25.09
Кресс-салат	10.04–30,04			45x5	15.05–25.06
–" –	20.08–20.09			45x5	30.09–15.10
Шпинат	5.04–25.04			45x5	10.06–25.08
– " –	10.08–5.09			45x5	навесні наступного року 20.05–30.06

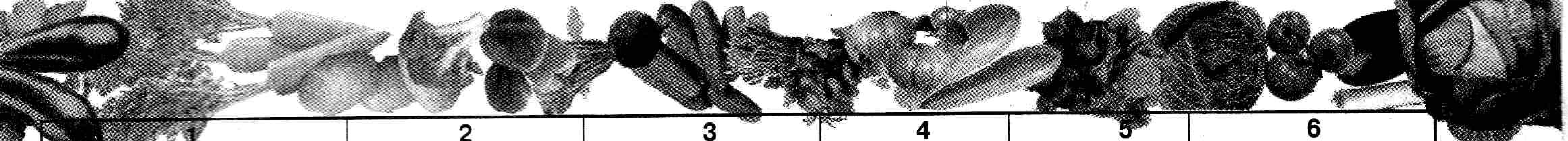

1	2	3	4	5	6
Щавель	5.04–25.04			45x5	першого року 15.06–20.10
Щавель	5.04–25.04			45x5	навесні другого року 25.04–15.07
Ревінь	5.04–25.04			70x70	20.05–25.07
Ревінь	5.04–25.04			70x70	восени 25.08–20.10
Спаржа	10.04–30.04			70x70	другий і наступні 5 років 15.03–20.04
Хрін	5.04–25.04			45x5	20.05–30.06
Хрін	20.08–5.09			45x5	30.09–15.10
Острогін (тархун)	висаджування укорінених живців 25.05–20.06			70x50	15.09–20.10
Острогін (тархун)	висаджування кореневищ 5.04–20.05			70x50	10.06–15.10
Мангольд (листковий буряк)	5.04–25.04			45x15	30.05–30.08
–" –	20.08-10.09			45x15	25.09–15.10
Хрін	висаджування коренеплодів 5.04–25.04			45x30	25.09–20.10
Катран	10.04–25.04			70x30	25.09–20.10
Горох цукровий	1.04–20.04			45x5	10.06–20.07
Кукурудза цукрова	20.05–5.06			70x30	15.07–25.25.09
Кавуни	20.04–20.05	–	25.05–15.06	150x100	20.07–25.09
Дині	20.04–20.05		25.05–15.06	150x150	30.07–30.09
Цибуля ріпчаста	10.04–20.04			45x5	25.07–25.08
–" –	10.09–25.09			45x5	наступного року 25.05–20.07
Часник ярий	10.04–20.04			45x5	15.07–20.07
Цибуля порей	10.04–25.04			70x8–10	15.07–10.09
Цибуля порей	10.04–25.04			70x8–10	наступного року 25.05–20.06
Цибуля слизун	10.04–25.04			45x10	25.08–15.10
Цибуля слизун	10.04–25.04			45x10	наступного року 25.05–30.07
Цибуля різанець	10.04–25.04			45x10	25.07–15.10
–" –	10.04–25.04			45x10	наступного року 25.05–30.07
Цибуля батун	10.04–25.04			45x10	25.06–15.09
Цибуля батун	10.04–25.04			45x10	наступного року 25.05–30.07
Меліса лимонна	10.03–25.04	25.03–25.05	20.04–25.05	70x50	20.06–25.09
Земляна груша овочева (топінамбур)	15.04–30.05			70x50	25.09–30.10
Фізаліс овочевий	15.04–25.04			70x30	15.08–25.09
Фізаліс ягідний	15.04–25.05			70x30	15.08–25.09
Фенхель овочевий	10.04–25.04			70x20	15.07–25.09 на зелень
Фенхель овочевий	10.04–25.04			70x30	15.09–20.10 на бульбоплід

Пропоную...

...**кролі** великих елітних порід, багатоплідні (австрійської, словацької селекції).

Володимир Федорович Гордієнко,
м. Вінниця, тел. (097) 308-20-95

...саджанці, чубуки винограду. Недорого. Конверт – каталог.

Е.М. Олефір,
вул. Авраменка, 18-84, м. Запоріжжя, 69120,
тел. (0612) 67-49-53, (066) 772-58-89

...квіти. Подробиці на www.Kvity.at.ua

...насіння суперурожайних іспанських і кращих колекційних сортів помідорів, перцю, стевії медової, лікарських рослин з рецептами та ін. Конверт – каталог.

П.М. Олексюк,
вул. Київська, 12/188, м. Тернопіль, 46023

...1000 сортів та гібридів насіння овочів і квітів, в т.ч. 30 сортів гібридних петуній, сурфінії, лікарські рослини, прянощі, багаторічні цибулі, насіння кімнатних квітів, колекцію великоплідних томатів, мітлицю пагононосну. Книги з квітникарства й озеленення, овочівництва, садівництва, садовий інвентар, агроволокно. Заадресований конверт з марками на суму 2,2 грн. – кольоровий каталог.

Р.І. Боренкова,
вул. Калинова, 53, м. Дніпропетровськ, 49087

...багаторічні садові, кімнатні рослини, хризантеми, гладіолуси. Конверт за 2,2 грн. – фотокаталог.

Володимир Іванович Пилипенко,
вул. Молодіжна, 14, с. Калайдинці,
Лубенський р-н, Полтавська обл., 37525

...бульбоцибулини гофрованих і супергофрованих сортів гладіолусів. Класика, екзотика. Конверт – каталог.

Л.В. Петрусенко-Касьянова,
вул. Шевченка, 77, смт Голоби, Ковельський р-н,
Волинська обл., 45070

...якісне насіння овочів та квітів, газонної трави, бадан (адамів корінь), міцелій гливи (вешенки) + технологія вирощування. Конверт – каталог.

В. Коваленко,
а/с 176, м. Київ, 01054

...квіти: жоржини, лілії, іриси, гладіолуси, тюльпани, нарциси, гіацинти, крокуси. Велика колекція. Безкоштовно вишлемо гарний кольоровий фотокаталог. Від вас – підписаний конверт. Всі замовники отримують подарунки.

Максим Васильович Левчук,
а/с 272, м. Южноукраїнськ, Миколаївська обл., 55001

...високі бородаті іриси 165 сортів, півонії 30 сортів.

Микола Іванович Музичук,
с. Юльївка, Запорізький р-н, Запорізька обл., 70434,
тел. (067) 833-65-61

...поросят мангалів та в`єтнамських.

Люба,
Барський р-н, Вінницька обл.,
тел. (097) 235-35-84

...недорого гладіолуси, лілії, тюльпани, клематиси. Безкоштовно інструкції, консультації, каталог – у вашому конверті.

Галина Миколаївна Дейцева,
а/с 23, м. Кременчук-25, Полтавська обл., 39625,
тел. (05366) 6-89-51

...саджанці та сухе подрібнене листя дерева гінкго. Конверт – каталог.

Анатолій Терещук,
вул. Марка Вовчка, 2, кв. 1, м. Рівне, 33014,
тел. (0362) 23-00-24

...поросят породи мангал та корейських.
Тел. (050) 056-92-99, (096) 930-44-26

...саджанці винограду.

м. Київ,
тел. (044) 227-62-57, E-mail:zaro 33@ukr.net

...тюльпани 200 сортів (50 бахромчастих), іриси 100, лілійники 50, гіацинти, нарциси, дрібноцибулинні.

Анастасія Іванівна Базильчук,
а/с 100, м. Київ, 04074

...суницю, малину, смородину, ожину, аґрус. Конверт – кольоровий міні-каталог.

О.А. Крохмаль,
с. Соснівка, Олександрівський р-н,
Кіровоградська обл., 27322

...іриси, канни; саджанці смородини, порічок, аґрусу, винограду, самшиту; гладіолуси (є новинки). Великий вибір. Конверт – каталог.

Г.С. Мамченко,
а/с 100, м. Прилуки, 17500

...насіння: кавунів – 20 сортів, динь – 18, огірків – 30, квасолі – 29, перцю – 69, помідорів – 312, баклажанів – 9, нових культур – 174, квітів – 262, саджанців плодоягідних культур – 55 та інше.

Конверт з марками на 2,2 грн. – каталог.

В.М. Головатенко,
с. Малі Крушлинці, Вінницький р-н, Вінницька обл., 23242

...60 сортів гіацинтів, нарциси, іриси, лілійники. Конверт – каталог.

В.В. Литвин,
вул. Щорса, 7/9, кв. 53, м. Київ, 03150

...картоплю вітчизняної та зарубіжної селекції, саджанці нових районованих та перспективних сортів смородини, порічок, аґрусу, малини; канни. Конверт – каталог.

В.Б. Мосціпан,
пров. Чайковського, 8, м. Прилуки, 17502

...інкубаційні яйця, добові курчата, молодняк порід курей: кохінхіни – чорний, голубий; брама – темна, світла, золотиста, куріпчаста; орпінгтон – чорний, жовтий, віандот сріблий; юрловські – голосисті, італійські – срібні; цесарки; лебеді – чорні, чорношиї; декоративні качки – мандаринки, каролінки; огарі, казарки; павичі – індійські, білі, чорнокрилі; фазани.

Сергій Миколайович Гезун,
вул. Шевченка, 162-а, с. Родниківка,
Уманський р-н, Черкаська обл., 20300,
тел. (050) 38-38-288

...найбільша колекція найдешевшого насіння овочів в Україні, помідори (700); перець (200); баклажани (40); фізаліс (15); тютюн (15); огірки (45); а також кімнатні: помідори, перець, огірки та багато іншого. Реалізація увесь рік, кожного сезону новинки. Каталог та пакет насіння безкоштовно – у вашому конверті з марками на 2 грн.

М.В. Семикопний,
с. Нова Басань, Бобровицький р-н, Чернігівська обл., 17461

...саджанці троянд колекції Каньовського Віталія Миколайовича – чайногібридні, плетисті, кущові, ґрунтопокривні, бордюрні, флорибунда.

Григорій Михайлович Мостіпака,
вул. Трояндова, 29, с. Кугаївці, Чемеровецький р-н,
Хмельницька обл., 31632,
тел. (03859) 9-86-19, (066) 706-51-98

...найкращі сорти великоплідної суниці: Ольвія, Кент, Розана, Королева Єлизавета, Єлизавета II, Морський пейзаж та інші. Малина, аґрус, ожина, смородина, порічка. Опт, роздріб.

Юлія Володимирівна Коміренко,
вул. Леніна, 399, с. Мошни, Черкаський р-н,
Черкаська обл., 19645,
тел. (097) 575- 77-81

...нові сорти ірисів, лілійників, гладіолусів, тюльпанів поштою та на місці. Вишлемо друкований каталог у вашому конверті 23х16 з марками на 3 грн.

М.І. Якименко,
вул. Кірова, 7, с. Червоні партизани,
Носівський р-н, Чернігівська обл., 17130,
тел. (067) 290-01-75; (097) 172-17-30,
www.yakimenko-iris.net.ua; E-mail:yakimenko_iris@mail.ru

...картоплю: добірні, найпродуктивніші сорти, бульби високого потенціалу – поштою. Найвищі репродукції. Консультації.

О.П. Юренко,
вул. Артема, 1, с. Диканька, Полтавська обл., 38500,
тел. (05351) 9-16-97

...саджанці та насіння звичайних, незвичайних, нових, рідкісних, екзотичних, лікарських рослин і квітів з власної унікальної колекції. Конверт на 2 гривні – каталог.

І.П. Шульц,
с. Вільховець, Звенигородський р-н, Черкаська обл., 20261

...жоржини і багаторічники. Недорого. Конверт – каталог.

Ярослава Михайлівна Тиркус,
вул. Бакинська, 25/1, м. Львів, 79022,

...цибулини лілій: ОТ-гібриди, ЛА-гібриди, ЛО-гібриди, Лонгіфлорум, Орієнтальні азіатські. Новинки. Якість. Конверт – каталог.

Л.В. Петрусенко-Касьянова,
вул. Шевченка, 77, смт Голоби, Ковельський р-н,
Волинська обл., 45070

...саджанці великоплідної суниці звичайного і постійного плодоношення. Малину, ожину, смородину, аґрус. Насіння айстр та городніх культур.

Олег Юрійович Савейко,
с. Хорошки, Козельщинський р-н, Полтавська обл. 39112,
тел. (096) 771-24-75

...посадку картоплі без оранки і копання; конструкції саджалок та сівалок (по 5 грн.).

п/с 4, м. Тараща, Київська обл., 09500,
тел. (097) 140-36-53

...недорогі декоративні саджанці з доставкою. Каталог з фото на сайті www.miroslav.vn.ua.

Мирослав Степанович Гуменюк,
а/с 1858, м. Вінниця, 21021

...саджанці, живці винограду. Каталог.

Ю.О. Дворовенко,
вул. Гурамішвілі, 11/80, м. Карлівка, Полтавська обл., 39500,
тел. (066) 935-23-80

... актинідію (5 сортів), малину ремонтантну (6), смородину (8), журавлину садову (4), жимолость їстівну, гумі та ін. Конверт – каталог.

Віктор Іванович Серняк,
вул. Зелена, 4/26, м. Жидачів, Львівська обл., 81700,
тел. (097)493-74-22

...високоякісну сортову картоплю, новинки та суперновинки 2009 року. Конверт – каталог.

С.А. Пилипков,
с. Ковтунове, Шосткинський р-н, Сумська обл., 41122,
тел. (05449)33-4-39, моб. (095) 932-27-47, (096) 884-66-81

...саджанці троянд (50 сортів), етикетка – петля, добрива для троянд.

а/с 486-В, м. Київ, 01001, тел. (063) 02-97-678

...насіння стевії медової (30 шт. – 10 грн., попередня оплата), та насіння найкращих світових сортосерій айстр, інших квітів, овочевих, лікарських рослин, замовляйте каталог.

К.П. Гресь,
а/с 46, м. Миколаїв, 54030, тел. 0516324783

...насіння і саджанці традиційних, нових культур та квітів понад 1000 найменувань. Конверт з марками на 2,2 грн. – об`ємний каталог.

О.І. Джус,
с. Малі Крушлинці, Вінницький р-н, Вінницька об, 23242

...дворічні саджанці аґрусу гуртом та вроздріб від 8 грн., близько 20 сортів.

Оксана,
тел. (050) 287-84-40

...оптом дворічні саджанці аґрусу (понад 20 сортів) від 7 грн.

Оксана,
тел. (050) 287-84-40

...глива голуба, лікувальна, Іван-чай та інші лікарські трави. Боротьба з алкоголізмом, нікотиновою та наркотичною залежністю, надмірною вагою. Каліфорнійський черв`як, насіння банана, фейхоа, мурайя. Міцелій лісових та домашніх грибів.

Б.О. Карпич,
а/с 32, м. Харків, 61052

...саджанці актинідії аргута сортів Київська гібридна, Пурпурова та чоловіча форма. Голубики високорослої (4 сорти), брусниці Корал, клюкви великоплідної сортової, малини великоплідної Краса Росії, ремонтантної великоплідних сортів: Геракл, Бриліантова, Утренняя Роса (жовтоплідна), Херитейдж. Гумі, жимолость їстівна, кизил, ірга. При оптовій покупці ціна договірна. Підписаний конверт з маркою – каталог.

Г.Г. Луців,
а/с 5843, м. Львів, 79053,
тел. (067) 285-22-32, (095) 384-13-07

...хризантеми, жоржини, лілійники – прайс надсилаю.

М. Колісниченко,
с. В. Сорочинці, Миргородський р-н, Полтавська обл., 37645,
тел. 0535531858, 0964617049, 0959412561,
Сайт: http://koni.alltrades.ru/

...троянди двокольорові, смугасті, блакитні, зелені та інші. Всі регіони України. Для безкоштовного кольорового каталога надсилайте конверт, марки на 2,2 грн.

А.Я. Береза,
а/с 238, м. Красноармійськ-7, Донецька обл., 85307,
тел. (066) 345-69-72

...оптом та вроздріб саджанці великоплідних ягідних культур понад 200 сортів: смородину чорну, червону, білу (Краса Львова, Пігмей, Гулівер та ін.); аґрус (Уральський безколючковий, Сливовий, Голіаф...); малину (Ізобільна, Недосяжна, Поляна, Гордість Росії, Феномен...), ожину безколючкову, суниці (Королева Єлизавета, Єлизавета II, Ольвія...); жимолость. Виноград. Фундук (10 сортів). Конверт – каталог.

А.Д. Драганов,
вул. К. Маркса, 34, смт Вільшанка, Кіровоградська обл., 26600,
тел. (098) 245-08-70,
E-mail:agrokg@yahoo.com

...найновіші сорти суниці великоплідної постійного плодоношення – Шарлотта, Серафин, Маестро та ін. Чудовий смак та аромат суниці лісової. Картопля: Тайфун, Лорд, Моцарт – 25 сортів. Великоплідна ремонтантна малина, смородина, аґрус, фундук.

Сергій Васильович Алейников,
пров. Ювілейний, 10, м. Суми, 40018,
тел. (0542) 654-112, (095) 774-68-69

...виноград для всіх зон! Високоякісний садивний матеріал з колекції понад 150 сортів. Засоби захисту та стимулятори (гіберелін, гетероауксин тощо). Для початківців – два саджанці популярних Аркадії та Кодрянки з витратами на пересилку за 30 грн.! Накопичувальні системи знижок, безплатна лотерея, акції, які приємно здивують вас. Пишіть, телефонуйте – не пошкодуєте! Конверт – каталог.

Володимир Костянтинович Мерцалов,
а/с № 1-Тандем, м. Оріхів-2, Запорізька обл., 70502,
тел. (06141) 420-10; моб. (050) 260-20-48;
E-mail:dyana .vin@mail.ru

...саджанці, чубуки елітних столових, технічних та безкісточкових сортів винограду. Шедеври вітчизняної та іноземної селекції суниці: ремонтантної, шпалерної, надранньої, з рожевими та червоними квітками. Найкращі сорти великоплідної малини. Ожина безколючкова, жимолость, фундук, калина, лимонник, актинідія, чорниця канадська, смородина, аґрус. Конверт – каталог.

О.М. Онищенко,
вул. Санітарна, 19, м. Запоріжжя, 69118,
тел. (066) 755-50-38, E-mail:o-naslada@mail.ru

...насіння огірків для консервування: Водолій, Делікатесний; томатів – Кременчуцький, Балада, Корсар: перцю – Антей, Айвенго, Людмила; кавунів – Княжич, Холодок; динь – Титівка, Алушта, Лофант.

Г.Н. Бесєда,
І пров. Щепкіна,28, с. Липова Долина, Сумська обл.,
тел. (096) 633-47-82

...картоплю 150 високоврожайних сортів світової селекції. Новинки. Конверт – каталог.

Анатолій Миколайович Дзюба,
с. Ковтунове, Шосткинський р-н, Сумська обл., 41122,
тел. (098) 597-17-19

...травоїдних чистопородних поросят мангалицької породи, угорських велетнів м`ясного напрямку, лапаїв, п`єтренів.

Попов,
тел. (097) 271-91-12, (04849) 6-19-81

...великий асортимент трав`янистих півоній, ірисів, лілійників, лілій та інше.

Володимир Петрович Манзюк,
пров. Червоноармійський, 6, смт Летичів, Хмельницька обл.,
моб. 0969443996,
сайт: Pervocvet.net, E-mail:manzyuk_letichev@ukr.net

...систему крапельного зрошення для саду, городу, виноградника, теплиці.

Тел. (050) 923-32-97

...колекційні сортові сенполії та пеларгонії. Конверт – кольоровий фотокаталог.

С.А. Рябова,
а/с 9, м. Пирятин, Полтавська обл., 37000,
тел. (063) 815-75-80

...курчат: брама, кохінхін, орпінгтон, юрловські; кролів: бельгійський фландр.

О.Л. Літун,
а/с 48, м. Тульчин, Вінницька обл., 23600,
тел. (067) 898-87-01

...суниці: Ольвія, Ерліглоу, Машенька, Артеміда, Королева Єлизавета і ін. Конверт – каталог.

Станіслав Антонович Кусторовський,
вул. К. Маркса, 24, кв. 21, м. Шепетівка,
Хмельницька обл., 30400,
тел. (03840) 5-45-59, 0682041577, kustst@ukr.net

...агроном-садівник надішле поштою великоплідні, високопродуктивні, морозостійкі сорти горіха фундук, грецького, айви, винограду.

а/с 26, м. Кіровоград-19, 25019, тел. (066) 220-70-68

...сорти гладіолусів на зріз, дітки та цибулини. Конверт – каталог.

Лариса Миколаївна Долженко,
вул. Мічуріна, 101, м. Алчевськ, Луганська обл., 94203,
тел. (099) 055-02-62

...іриси. Конверт – каталог. Лілійники, окремий конверт.

Анатолій Миколайович Григор`єв,
а/с 353, м. Слов`янськ-1, Донецька обл., 84101

...недорого цікава колекція насіння овочів (964). Конверт з марками на 2 грн. – каталог. Три пакети безкоштовно.

Лідія Василівна Смирнова,
с. Пронозівка, Глобинський р-н, Полтавська обл., 39040

...саджанці столових сортів винограду – каталог. Дзвоніть, домовимось.

В`ячеслав Шабельник,
с. Василівка, Полтавський р-н, Полтавська обл., 38743,
тел. (099) 90-31-311

...кури: орпінгтон, брама, кохінхін; курчата, яйця.

м. Кіровоград, тел. (095)009-19-64

...жоржини на зріз. Конверт – каталог.

Валерій Олексійович Стряпчий,
вул. Ростицька, 26, м. Чернівці-4, 58004,
тел. (0372) 52-15-84

...саджанці нових і новітніх сортів малини з великими і дуже великими ягодами В.В. Кичини та І.В. Козакова, чорна смородина, порічки, аґрус, безколючкова ожина, найновіші сорти суниці безперервного плодоношення: Альбіон та інші, також звичайного – Клері та ін.

М.М. Макаренко,
с. Любомирка, Олександрівський р-н, Кіровоградська обл., 27316

...цибулини бахромчастих тюльпанів, надранню білу ромашку.

Г.С. Кулакова,
вул.. Шевченка, 12, с. В. Краснянка, Краснодонський р-н,
Луганська обл., 94481

...чудо-рецепт від раку. Конверт – каталог.

а/с 106, м. Олександрія, Кіровоградська обл, 28008

...фазанів: золотий, жовто-золотий, коричнево-золотий, золотий темногрудий, чорні цесарки, кури бентамки. Птахи свої.

Андрій,
Хмельницька обл., тел. (097) 514-37-74

...інжир. Інструкція з вирощування. Конверт – каталог.

Богдан Михайлович Гаморак,
вул. Шевченка, 12/13, м. Тлумач, Івано-Франківська обл., 78000,
тел. (096) 777-98-40

...травоїдних поросят угорських мангалиць різних мастей.

Володимир,
тел. (067) 352-17-80

...міцелій грибів: глива, шиі-таке + технологія вирощування. Конверт – каталог.

С.Ю. Рябов,
а/с 9, м. Пирятин, Полтавська обл., 37000

...найкращі великоплідні сорти суниці, малини, аґрусу, смородини – роздріб, поштою. Оптові партії для власників магазинів, реалізаторів, учасників виставок.

Володимир Федорович Нікіпєлов,
вул. Шевченка,76, с. Тубільці, Черкаський р-н,
Черкаська обл., 19611,
тел. (0472) 345404, (050) 962-04-18

...недорого: сухі корені лаконоса, окопника; саджанці: лікарських рослин, суниці, малини, ожини, черемшини, квітів. Ваш конверт.

Г.С. Федорова,
вул. Осипенко, 53, м. Запоріжжя, 69027

...племінні шиншили та молодняк. Клітки, інвентар, література, шкурки.

м. Конотоп, тел. (067) 258-59-33

...саджанці великоплідної суниці звичайного і постійного плодоношення, малини, лілії. Конверт – каталог.

Олена Володимирівна Сидоренко,
вул. Горького, 117/8, м. Ромни, Сумська обл., 42001,
тел. (096) 230-39-57, (096) 230-39-53

...карликові та високі бородаті іриси. Конверт – каталог.

Олена Йосипівна Свириденко,
вул. Урицького, 66, м. Хмельницький, 29025,
тел. (097) 275-33-19

...великоплідну суницю звичайного і постійного плодоношення, малину, лілії. Конверт – каталог.

Євдокія Володимирівна Демченко,
вул. Котовського, 11-а, м. Ромни, Сумська обл., 42004,
тел. (066)295-90-76

...велику колекцію великоплідної суниці садової.

Анатолій Миколайович Корсакевич,
вул. О. Кошового, 33/8, м. Чернігів, 14029,
тел. (097) 338-83-92

...високоврожайну картоплю Пікассо, Моллі, Рокко, Ред Леді, Лаура...

А. Мацібура,
пр-т Маяковського, 55, кв. 12, м. Київ, 02222,
тел. (098) 952-98-58

...як розбагатіти на двох сотках землі. Конверт – каталог.

а/с 106, м. Олександрія, Кіровоградська обл., 28008

...лікарські трави та коріння.

Микола Миколайович Дараган,
вул. Горького,9, с. Вільшанка, Недригайлівський р-н,
Сумська обл., 42127,
тел. (097) 042-35-04

...іриси, багаторічники, хризантеми, кущі декоративні, лілійники.
Надія Володимирівна Мартиненко,
вул. Ватутіна, 21, м. Кагарлик, Київська обл., 09200

...насіннєву картоплю найсучасніших, найврожайніших, найсмачніших та найстійкіших сортів, які пройшли суворий відбір (з-поміж сотень сортів). Тільки надійні та суперновинки, вирощені на півночі України, в т.ч. з літньої посадки (супереліта – високі репродукції) та з потенційною врожайністю до 1 т з сотки і вище. Оптом, дрібним оптом, вроздріб (поштою, на місці, доставка ін.). Чистосортність, порядність гарантується. Насіння екзотичних кавунів та ін. Живці і саджанці смородини, аґрусу, малини та ін. Найсучасніший і дійсно дієвий комплекс препаратів для вирощування картоплі та інших культур (стимулятори, фунгіциди, інсектициди, гербіциди, мікро-, макроелементи та ін.). Конверт – каталог.
Олександр Андрійович Іллющенко,
а/с 61, м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500,
тел. (066) 712-06-90, (097) 041-61-88

...високоврожайні сорти картоплі: Беллароза, Тайфун, Скарб, Партнер, Поліська ювілейна, Беттіна, Астерикс (всього понад 50 сортів). Ваш конверт – мій каталог.
Ян Арвидович Мейстер,
вул. Ульянової, 6, м. Бердичів, Житомирська обл., 13308,
тел. (04143) 4-16-21, (097) 530-67-82

...жоржини. Конверт – каталог.
Ольга Миколаївна Бутко,
вул. Б. Хмельницького, 129-а, с. Красноріченське,
Кремінський р-н, Луганська обл., 92914

...саджанці фундука, смородини, порічок, суниць, малини, ожини, безколючкової аронії. Безкоштовно надсилаємо каталог.
Тел. (044) 405-59-59, (050) 330-64-80

...великі бородаті іриси селекції США, Австралії. Відпуск на місці та поштою, всі сорти по одній ціні. Фундук червонолистий, півонії деревовидні, крокуси, троянди, міскантус "Зебра", лілійники. Каталогу немає.
Сергій Тихонович Ткаченко,
вул. Щорса, 20, с. Кожанка, Фастівський р-н,
Київська обл., 08550,
тел. (04565) 4-37-11, (098) 538-49-01

...цибулини високодекоративних сортів тюльпанів. Конверт – каталог.
Лідія Хомівна Березовська,
с. Топчине, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл., 51132,
тел. (067) 713-01-22

...новинка! Домашній бізнес! Ефективне використання землі (до 5 урожаїв за рік) забезпечить 1000 доларів з 1 сотки + унікальний посібник "Як виростити 640 кг картоплі з 16 кущів". Конверт – каталог.
Г.В. Кот,
а/с 79, "ДСО", м. Прилуки, Чернігівська обл., 17500

...жоржини, лілії, хризантеми, гібіскуси, гортензія, суниця садова.
Н.Г. Бондаренко,
тел. 0962483024, (095) 935-33-91

...продаю молодняк кролів порід: німецький строкатий велетень, європейська шиншила, каліфорнійська, новозеландська.
Микола Юрійович,
Київська обл., тел. (096) 230-01-07

...сім'ї та молодняк шиншил окрасів стандарт і кольорові.
Василь Васильович Колесник,
вул. Молодіжна, 19, м. Ульяновка,
Кіровоградська обл., 26400,
моб. (067) 911-92-16, дом. (05259) 2-13-94

...тільки високоврожайні та великоплідні сорти малини, смородини, яблунь, суниці – 120 сортів. Кожному замовнику – індивідуальний підхід, початківцям допомога, детальні консультації, агротехніка, засоби захисту. Новинки та суперновинки. Відправлення у будь-який пункт України, 100%-на приживлюваність. Приймаємо попередні замовлення в горщиках, роздріб, опт. Є все для стабільного врожаю.
Сергій Анатолійович Хохлов,
тел. (067) 398-41-80

...саджанці великоплідної ожини 6 сортів. Супер-піч з тепловіддачею у 300 разів вище ККД. Супер-камін, обігріває весь будинок, економія газу, газової колонки, котла. 2 конверти – каталог.
Євген Олександрович Ляховець,
вул. Могалина, 4, с. Мирне, Каланчацький р-н,
Херсонська обл., 75822, тел. (099) 765-30-10

...гарну колекцію жоржин на зріз. Конверт – каталог.
Аліна Мехеда,
вул. Горького, 4, смт Нова Галещина, Козельщинський р-н,
Полтавська обл., 39140, тел. (05342) 9-71-98

...оптом за помірними цінами: черешня (на вегетативній підщепі ВСЛ-2) (13), смородина (8), порічки (4), аґрус (7), малина (3), фундук (8), ожина, елеутерокок, вегетативна підщепа ВСЛ-2.
Тел. 097-381-23-09

...недорого великоквіткові гофровані гладіолуси, гібіскуси.
М. Косович,
вул. С. Стрільців, 30, м. Заболотів, Івано-Франківська обл., 78315

...саджанці яблунь на карликових підщепах М9, М26 різних сортів.
Володимир Антонюк,
тел. (097) 342-60-78

...саджанці найкращих сортів персиків, нектаринів, малини, суниць та троянд. Кольоровий каталог (безкоштовно) у вашому конверті.
Василь Васильович Колесник,
вул. Молодіжна, 19, м. Ульяновка, Кіровоградська обл., 26400,
тел. (067) 911-92-16, дом (05259) 2-13-94

...недорого живці та дітки сенполії (фіалки). Всім замовникам подарунки.
Наталія,
тел. (095) 407-08-24, (098) 341-84-78, (063) 055-24-01

...вічнозелені декоративні: туї, самшити, ялівці (рос. – можжевельник). Троянди 100 сортів. Цитрусові 10, виноград 25. Плодово-ягідні кущі та дерева для саду. Великий вибір. Якість гарантована. Можливе висаджування та дизайн. Конверт – каталог.
Сайт URL:http//www.newsad.at.ua
Андрій Борисович Середович,
вул. Дубенська, 200, м. Кременець, Тернопільська обл., 47002,
тел. (067) 255-09-57

...насіння цінної кормової культури амаранту (100 г – 25 грн., + поштові витрати).
Юрій Миколайович Євтушенко,
с. Мар'янівка, Карлівський р-н, Полтавська обл., 39522,
тел. (050) 833-39-66

...чистопородних травоїдних поросят породи мангал, кармал, кореєць.
Петро Миколайович Коломієць,
с. Журавка, Черкаська обл.,
тел. (096)338-45-43, (099) 047-77-37

...поросят породи мангал.
Сергій,
тел. (067) 712-10-15

...курей: кохінхін, брама; качки: індійські бігуни, мускусні; індики червоні, голуби, цесарки, кролі різних порід.
Юрій Володимирович Чех,
м. Липовець, Вінницька обл.,
тел. (096) 507-47-73

...травоїдних поросят угорської породи, пухова мангалиця, корейські.
Михайло Миколайович,
тел. (067) 878-57-76

...кролі: фландр, обр, срібний.
Володимир,
м. Тульчин, тел. (067) 953-54-69

... саджанці плодових дерев – самовивіз, кущі троянди – поштою.
Олексій,
Черкаська обл., тел. (096) 340-51-66

Центр послуг "Дім, сад, город" пропонує післяплатою

Добірки журналів: "Дім, сад, город" 2006 р. – 20 грн.; 2007 р. – 20 грн.; 2008 р. – 25 грн.; 2009 р. – 35 грн.; "Виноград, вино", 6 шт. – 30 грн.; журнали "Виноград, вино" за 2009 р. – по 10 грн.; "Пасіка", 10 шт. – 30 грн.; журнали "Пасіка" за 2009 р. – по 6 грн.; журнали "Квіти України": за 2004–2005 рр. – по 5 грн.; 2006 р.– по 6 грн.; 2007р. – по 7 грн.; 2008 р.– по 8 грн.; 2009 р.– по 10 грн. за номер.

Спеціальна пропозиція для вас. Для бажаючих детальніше ознайомитися з журналами видавництва "Дім, сад, город" пропонуємо комплект з 10 різних видань. Комплект допоможе вам вибрати журнали для передплати. Ціна – 25 грн.

Каталоги повнокольорові: І. Хороша "Іриси 2008" – 10 грн.; "Іриси 2009" – 15 грн.; "Троянди фірми "Мейян" – 60 грн.; "Каталог квіткових рослин" – 70 грн. "Каталог квіткових та овочевих культур" – 20 грн.; "Декоративные деревья и кустарники " – 60 грн. "Многолетние цветы" – 60 грн.; "Лілії" – 170 грн.

Збірники з садівництва, городництва та ін.: "Лимонник та актинідія", "Малина", "Смородина, порічки", "Персик біля дому", "Суниця", "Айва", "Яблуня", "Черешня", "Вирощування ківі в Україні", "Обліпиха", "Пряно-лікарські рослини", "Помідори", "Груша", "Груша. Агротехніка"– по 8 грн.; "Сонник" – 3 грн.; "Листопадні магнолії" – 25 грн.

Із **серії "Бібліотека квітникаря":** "Сад троянд власноруч" – 10 грн.; "Паркові троянди", "Іриси", "Клематиси", "Однорічні рослини", "Ліани в саду", "Сукулентні рослини" (2 книги), "Квітник без шкідників та хвороб", "Гемерокаліси", "Рододендрони", "Вічнозелені рододендрони", "Бузок", "Дрібноцибулинні рослини", "Хризантеми", "Айстри", "Старовинні парки Київщини", "Тюльпани", "Розмноження хвойних рослин", "Дельфініум", "Пасифлора", "Жоржини", "Живоплоти, боскети, лабіринти", "Середньовічний сад. Минуле і сучасне", "Глоксинії", "Красивоквітуючі геснерієві". Ціна одного примірника – 8 грн.; "Сад твоєї мрії (ландшафт, дизайн)" – 10 грн. "Листопадні дерева, кущі, ліани" – 10 грн.

Із **серії виноградарства та виноробства:** "Погода і виноград" – 8 грн.; "Операції на виноградному кущі", "Виноград на дачі", "Виноград на дачній та присадибній ділянці", "Образцовый виноградник" (2-а книга). Ціна одного примірника – 8 грн.; В.Крайнов "Виноград. Селекционная инициатива" – 16 грн.

Збірники з питань здоров'я: О. Світко "Целебные таинства герани", "800 років рецептам здоров'я", О. Світко "Мед смакує і лікує", "Здоров'я з вулика", "Календар травника", "Малюки від народження до року", "Не бійтеся дієти. Протисклеротична", "Не бійтеся дієти. Діабет" – по 8 грн.; О. Світко "Рецепти здоров'я для кожної родини" (1 та 2 частини) – по 12 грн.;

Із серії "Домашня ферма": "Кури", "Індики", "Цесарки", "Вівці", "Нутрії". Ціна збірників – 8 грн.

Із серії "Пасіка": "Календар пасічника. Зима. Весна. Літо. Осінь." Ціна однієї книги 8 грн., "М. Михалевич", "Календар пасічника" – по 5 грн.; Б. Охотский "Пчелы-целители" – 8 грн.; "Деревні медоноси та пилконоси України" (літні та осінні) і (весняні), 2 книги – по 12 грн.; И. И. Кораблев "Медоварение и медофруктовое виноделие" – 10 грн.

Книги: Лавреновы "Энциклопедия пищевых лекарственных растений", 1500 уникальных рецептов лекарственных сборов – 40 грн.; " Цветы желтые и синие" – 30 грн.

Хессайон "Все о розах" – 65 грн.; "Все о болезнях и вредителях растений", "Все о газоне", "Теплицы и зимние сады", "Все о хвойных", "Все о декоративных кустарниках", "Все об овощах", " Все об орхидеях", "Все об альпинарии и водоеме в саду", "Все о саде, за которым легко ухаживать", "Все о комнатных растениях" – по 60 грн.;

Інші видання: "Дача, сад, город", 173 стр. – 35 грн.; "Очиток, молодило и другие толстянковые" – 35 грн.; Е.Н. Седов " Груша", 325 стр. – 35 грн, "Смородина" 253 стр.– 35 грн.; "Картофель и корнеплоды" – 35 грн.; Е. Рубцова "Сад роз" – 120 грн.; Е Писарев "Розы. Энциклопедия", подарункове видання – 210 грн.; "Пионы. Выращивание, уход", 110 стр. – 25 грн.; "Георгины" – 25 грн.; "Бегонии" – 25 грн.; "Пальмы" – 25 грн.; Лысянский "Тюльпаны" – 35 грн.; Вольтер Херш "Клематисы во всем своем великолепии" – 35 грн.; Г. Левко "Однолетние цветы" – 35 грн.; "Правда и неправда о кактусах" – 35 грн.; В.Гапон "Секреты выращивания кактусов" – 35 грн.; Т. Лагутина " Кактусы и другие суккуленты. Разведение и уход" – 30 грн.; "Обустройство дома и участка" – 25 грн.; М. Бурдейный "Декоративное мощение своими руками" – 60 грн; "Огород-кормилец" – 30 грн.; "Дневник сезонного ухода за комнатными растениями и цветами" – 35 грн.; "Островок живой природы в вашем доме. Идеи для домашнего уюта" – 30 грн.; "Енциклопедія кімнатних рослин", 716 стор. – 60 грн.; "Комнатное цветоводство", 318 стор. – 50 грн.; "Цветы для красоты нашего дома", полноцветное подарочное издание, 207 стр. – 170 грн.; "Хосты", "Пионы", "Крокусы", "Розы", "Сибирские ирисы", "Ирисы" – по 35 грн. "Розы: выращивание, дизайн, продажа" – 30 грн.; "Инжир.Растения-целители", 125 стр. – 15 грн. Н. И. Курдюмов "Умный огород в деталях", 277 стр. – 35 грн.; "Выращиваем зеленые культуры", 233 стр. – 35 грн.; "Дача, сад, город. Будуємо дім, обживаємо садибу, лазня, теплиця,басейн, домашній сад та город" – 35 грн.; Н. Курдюмов "Умный виноградник для себя" – 30 грн.; О.Ганичкина "Большая книга садовода и огородника, 831 стр. – 170 грн.; Е. Поплева "Планировка и обустройство сада. Легко и просто", 165 стр., полноцветное издание – 120 грн.; " Сделай это сам", 127 стр., полноцветное издание – 70 грн.; "Регулярный сад, коллекция садовых стилей.", 94 стр., полноцветное, подарочное издание – 70 грн., "Школа ремонта. 1000 современных советов для домашнего мастера от профессионалов", 675 стр., 120 грн.; "Строительство дома", 300 стр. – 35 грн.; "Евроремонт без лишних затрат", 280 стр. – 35 грн.;

"Сад по фэн-шуй", 225 стр. – 35 грн.; Л. Шульгина "Дизайн вашего сада", 310 стр. – 40 грн.; "Ландшафтный дизайн, Современные решения", 315 стр. – 40 грн.; подарункове видання "Дивный сад без лишних хлопот. Практические советы по созданию сада", 320 стр. – 195 грн.; Й. Майер "Ваш сад. Практические советы на весь год", 160 стр, полноцветное издание – 80 грн.; Шерон Эймос "Сад без затрат", 145 стр. – 60 грн.; Й. Косо "Дизайн садового участка. Нестандартные решения. Дворики, дорожки, ограждения, водоемы", 178 стр. – 190 грн.; " Книга домашнего мастера. Уход за домом. Ремонт. Инструменты", 95 стр. – 45 грн.; "Современные бани и сауны", 249 стр. – 35 грн.; "Довідник успішного рибалки", 375 стор. – 40 грн.; Ю. Седов "Кролики. Разведение, содержание, уход" – 25 грн.; "Свиньи. Разведение, содержание, уход" – 25 грн.; В.П. Поліщук "Пасіка" – 65 грн.; "Дорогоцінні продукти бджільництва", 190 стор., 25 грн.;

І. Головецький, В. Поліщук "Способи заміни та підсаджування бджолиних маток" – 30 грн.; М. Горіч "Медові вина" – 25 грн.; "Домашний винодел", 316 стр. – 40 грн. Каталог "Красивые дома", 25 современных коттеджей – 40 грн.

Нове! Набори сортових **жовтеців**, суміш кольорів, 5 коренів – 15 грн.; **анемон**, суміш кольорів, 5 коренів – 15 грн.; **Лілії:** Менорка (кремова), Кристал Бланка (біла), цибулини великі (20–22), висота квітки 130 см. Ціна 1 цибулини – 13 грн. Висилаємо 3 і більше цибулин.

Добрива для квітів та рослин:

Універсальне розчинне добриво для кімнатних рослин 250 г – 25 грн.; пеларгоній та сурфіній, 300 г – 20 грн.; для саду та городу 300 г – 20 грн.; газонів 1 кг – 40 грн.; для троянд 250 г – 25 грн. Кеміра–люкс, універсальне розчинне добриво (квіти, розсада, овочі усі кімнатні рослини), 5 г – 5 грн.; розчинне добриво Гілея, міні-упа-

ковки 2 г, для квітуючих, декоративно- листяних, усіх видів бегоній, зимове, усіх видів фікусів, сенполій та інших геснерієвих, драцен, кактусів, пеларгоній, юк – по 2 грн.; кокосова стружка в брикеті для розсади, кімнатних рослин – 5 грн.; мох сфагнум – 5 грн.; торфяні таблетки – 1 шт. 0,50 грн.

Для **обробки картоплі** від хвороб та колорадського жука Шедевр – 15 грн.; "Престиж" – 55 грн.

Стимулятори росту рослин: Потейтін, 5 амп. (для картоплі) – 8 грн.; Івін, 5 амп.(овочі, квіти) – 7 грн.; Еміcтим С, 5 амп. (універсальний) – 8 грн.; Чаркор, 3 амп. (для укорінення) – 7 грн.

Агрохімія: агрофоска (1 кг) – 10 грн.; амофос (1кг) – 14 грн.; бордоська суміш (300 г) – 10 грн.; гумат (200 г) – 5 грн.; залізний купорос (1 кг) – 10 грн.; попіл деревний (1 кг) – 5 грн.; калійно-магнієве добриво (1 кг) – 10 грн.; карбамід (1 кг) – 10 грн.; нітроамофоска (1 кг) – 15 грн.; селітра аміачна (1 кг) – 10 грн.; суперфосфат (1 кг) – 10 грн.; вуглеамонієва сіль (1 кг) – 10 грн.; тютюновий пил (500 г) – 5 грн.

Грунт для орхідей (0,8 л) – 7 грн.: горщик для орхідей – 8 грн.

Для бджіл: байварол, 1 упаковка – 35 грн.

Насіння трав, овочів, квітів, добрив, виробники – Україна, Польща, Голландія, Франція, Японія.

Насіння декоративних трав з колекції Національного ботанічного саду НАН України.

Багаторічники: пенісетум, пенісетум волосатий, трясунка мала, міскантус цукровий, ячмінь гривастий; медова трава; **однорічники:** пайза хлібна, бусенник, мишій персидський, мишій довгоколосковий, ламаркія, канаркова трава мала, пенісетум сизий, трясунка велика. Ціна одного пакета – 3 грн.

Газонні трави: "Мавританський газон" (квіти + трава), 1 кг – 130 грн.; "Універсальний" 1 кг – 70 грн.; "Саншайн", посухостійка. 1 кг – 75 грн.; "Королівський сад" – суміш низькорослих високоякісних холодо- та посухостійких трав, які повільно ростуть, 100 г – 8 грн.; "Смерканок"– трава для затінку, 100 г – 8 грн.; "Спортивне змагання"– зносостійка трава, 100 г – 8 грн.; "Спортклуб" – трава для спорту, 100 г – 8 грн.; "Англійський газон"– травосуміш для саду, 100 г – 8 грн; Можливе формування в більших упаковках.

Набори: (10 шт.) – 20 грн.; **городника** – 20 грн.; **айстр** на зріз (10 сортів) – 20 грн.; голчастих айстр (10 шт.) – 20 грн.; півонієподібних та трубчастих айстр на зріз (10 шт.) – 20 грн.; **дворічників та багаторічників** (10 шт.) – 20 грн.; **декоративних трав** (10 шт.) – 25 грн.; квітів **для балконів**, вікон, терас (10 шт.) – 20 грн.; квітів **для рабаток** (10 шт.) – 20 грн., однорічників для букетів та на зріз (10 шт.) – 20 грн.

Насіння сортових айстр: (0,2 г). Картхойзер бузкова, художня; Яблунева біло-рожева, суміш принцес, Ріббон червона, синя; Ізольда біла, голчаста, Гала фіолетова, Сіндерела бордо, Унікум, суміш; Трістан, голчаста, світло-бузкова; Ніна рожева, Ельза яскраво-рожева, голчаста; помпон синьо-біла; помпон суміш; Блау Турм синьо-фіолетова; Сента, жовта, голчаста; Дракон суміш; Матадор темно-синій; Святкова світло-рожева; – по 2,0 грн.

Насіння кімнатних рослин: **абутилон** – 6 грн.; **аспарагус** Шпренгера (0,5 г) – 6 грн.; **банан** бархатний (3 нас.) – 10 грн.; **банан** кімнатний (3 нас.) – 10 грн.; **бегонія** махрова коралова (45 нас.) – 8 грн.; **жакаранда** мімозолиста – 6 грн.; **кактуси** (0,1 г) – 6 грн.; **кальцеолярія** F_1 – 8 грн.; **кавове** дерево "Арабіка" – 8 грн.; **куфея** червона (0,1 г) – 6 грн.; **мімоза** сором`язлива (0,23 г) – 6 грн.; **пасльон** "Червоний гігант" (0,1 г) – 6 грн.; **пасифлора** "Кавалерська зірка" – 8 грн.; **пеларгонія** коралова, біла, двокольорова, червона, (0,4 г) – 8 грн.; **бальзамін** кімнатний червоний, білий – 3 грн.; **стрелітція** "Райський птах" – 9 грн.; **фрезія** гібридна – 8 грн.; **цикламен** персидський (5 шт.) – 8 грн.; **цинерарія** "Сенецío" – 7 грн.; **циперус** (0,01 г) – 6 грн.; **колеус** (0,25 г) – 6 грн.; **примула** гібридна, суміш (10 шт.) – 6 грн.

Насіння квітів: **кніфофія** гібридна – 6 грн.; **гвоздика** Шабо, суміш – 6 грн.; гвоздика китайська серія "Діана"F_1 (10 шт.), суміш – 6 грн.; гвоздика садова Гренадін "Харді тріумф" (0,2 г) – 6 грн.; гвоздика периста карликова багаторічна "Солодощі", суміш (0,02 г) – 6 грн.; **кермек** виїмчастий, кольори червоний, голубий, жовтий, рожевий, оранжевий, синій та суміш (0,2 г) – 3 грн.; **лобулярія** "Королівський килим", рожева (0,25 г) – 3 грн.; **настурція** витка, великоквіткова "Коштовність" (2 г) – 6 грн.; настурція махрова, великоквіткова "Везувій" (2 г) – 6 грн.; **петунія** гібридна бахромчаста, суміш – 15 грн.; багатоквіткова, серія "Ламбада" (20 шт), яскраво-рожева – 8 грн.; "Танго"F_1, фіолетова (20 шт.) – 8 грн.; ампельна махрова "Лідер" F_1 (0,02 г) – 6 грн.; карликова мультифлора, червона (0,08 г) – 6 грн.; "Стеларіс", зірка (0,08 г) – 6 грн.; **сальпіглосис** виїмчастий "Імператор" (0,05 г) – 6 грн.; **алісум** Гмеліна "Гірське золото", жовтий, багаторічний (0,2 г) – 6 грн.; **арабіс** кавказький "Шнеехаубе", багаторічний (0,1 г) – 6 грн.; **дельфініум** багаторічний "Пасифік гігант" (0,2 г) – 6 грн.; **дзвоники** карпатські "Ізабелль", багаторічні (0,2 г) – 6 грн.; дзвоники махрові, суміш – 6 грн.; **жоржини** "Помпон", суміш (0,2 г) – 6 грн.; **пенстемон** "Червона королева" (0,1 г) – 6 грн.; стокротка помпонна, суміш (0,25 г) – 6 грн.; **братки** великоквіткові, кольори білі, жовті, червоні, рожеві, сині, фіолетові, суміш (0,25 г) – 6 грн.; **чорнобривці** карликові (1 г), білі, жовті, оранжеві – 6 грн.; чорнобривці високі (1 г) – 6 грн.; колеус, суміш (2 г) – 6 грн.; **мак** східний садовий багаторічний "Піцикато" – 6 грн.; **едельвейс** альпійський (0,10 г) – 6 грн.; **ромашка** гігантська – 6 грн.; **наперстянка**, суміш – 6 грн.; **багаторічні низькорослі дзвоники** напівмахрові (Platycodon grandiflorus) голубий, білий та лавандовий рожевий, для відкритого ґрунту та як горщикова культура, кущі компактні, квітує увесь теплий сезон (10 нас.) – 5 грн.; **братки** великоквіткові, кольори білі, жовті, червоні, рожеві, сині, фіолетові, суміш (0,25 г) – 6 грн.; **айстри** низькорослі, кольори червона, синя, біла, фіолетова, рожева – 5 грн.;

Пряно-ароматичні трави: базилік зелений (0,5 г) – 5 грн.; базилік фіолетовий (0,5 г) – 5 грн.; валеріана (0,1 г) – 5 грн.; лаванда (0,3 г) – 5 грн.; меліса (0,5 г) – 5грн.; м`ята (0,1 г) – 4 грн.; тмин (0,3 г) – 5 грн.; фенхель (0,5 г) – 5 грн.; чабер садовий (0,5 г) – 4 грн.; селера коренева Діамант (0,5 г) – 6 грн.; петрушка листкова, кучерява, коренева – 4 грн.

Овочі: **перець:** Франциус, солодкий, червоний, ранній, плоди великі товстостінні (0,3 г) – 3 грн.; Альба солодкий, червоний, ранній, плоди великі, товстостінні (0,3 г) – 3 грн.; Золотий Фазан, жовтий, середньоранній (0,3 г) – 3 грн.; **гіркий** (1,5 г) – 3 грн.; **помідори:** Толстой F_1 ранні, індетермінантного типу, округлі , дуже смачні (0,05 г) – 5 грн.; Річі F_1, ранні, плоди округлі, 110–120 г, універсального призначення, чудові смакові якості (0,05 г) – 5 грн.; низькорослі Сан-Марцано, сливка рання (1,5 г) – 5 грн.; Полбі F_1, великі, круглі, для їжі та переробки, для відкритого ґрунту, ранні, прекрасно транспортуються, смачні – 5 грн.; Кристал F_1, ранній, високорослий, на суцвітті 8–10 плодів, солодкі, транспортабельні, стійкі до хвороб (0,05 г) – 5 грн.; Ріо Гранде, середньоранній, сливки масою 120–130 г, високоурожайний, стійкий до хвороб, для консервування (0,5 г) – 5 грн.; Експрес F_1, суперранній, для реалізації ранньої продукції та переробки на сік, плоди 140–150 г, яскраво-червоні, з прекрасним смаком (0,05 г) – 5 грн.; Тесті F_1, ранній, індетермінантний, для закритого та відкритого ґрунту, прекрасний смак, плоди 100–120 г, стійкий до хвороб, для їжі та переробки (0,05 г) – 5 грн.; Чері, середньостиглі, плоди, як велика черешня, червоні, солодкі (0,1 г) – 3 грн.; Балконне чудо , сорт для вирощування в горщиках та у відкритому ґрунті, солодкі, ароматні, для їжі, консервування, декорування страв (0,1 г) – 3 грн.; Сан Пьєтро (0,05 г) – 5 грн.; Рома F_1, велика сливка для консервації (2 г) – 5 грн.; Волове серце, рожевий, червоний, жовтий (0,5 г) – по 3 грн.; Де-Барао, рожевий, жовтий, червоний, низькорослі, для переробки та їжі (0,5 г) – 3 грн.; Чорний принц, низькорослі, для продажу, переробки, салатів, темно-бордові плоди, солодкі (0,5 г) – 3 грн.; **огірки:** Наташа F_1 ранній (15 нас.) – 3 грн.; Маша F_1, надранній (10 нас.) – 6,50 грн.; Паризький корнішон (3,5 г) – 6 грн.; Вокал F_1,

надранній самозапильний, плоди однорідні, зелені, з тоненькою шкіркою, без гіркоти, для споживання та переробки (10 шт.) – 8 грн.; Альянс F_1 ранній (1 г), великий урожай на початку плодоношення – 6 грн.; Акорд F_1 (1 г), стійкий до хвороб, ранній, високоурожайний – 6 грн.; Астерикс F_1 (1 г), ранній, тонка шкірка, для переробки та їжі – 6 грн.; Атлантіс F_1, ранній, високоурожайний, для споживання, засолу та консервування (1) – 6 грн.; Аякс F_1 (10 шт.) – 3 грн.; Опера F_1 (1 г), ранній, високоурожайний, для їди, маринування та консервацій – 6 грн.; Соната F_1 (1 г), стійкий до хвороб, для засолювання та консервування – 6 грн.; Регал Плюс F_1 (10 шт.), надранній, довгий період плодоносіння, посухостійкий, для засолювання та консервування – 6 грн.; диня Ананас (0,5 г), рання, запах ананаса – 6 грн.; Леся, рання (3 г) – 3 грн.; **капуста:** Амтрак F_1, високоурожайна, пізня, для тривалого зберігання, головки 3–5 кг (20 шт.) – 6 грн.; Гігант F_1, середня, для переробки та зберігання, дуже смачна, головки 4–6 кг, не тріскається, 110–120 дн., (20 шт.) – 6 грн.; Леннокс F_1, пізня, для зберігання (20 шт.) – 6 грн.; капуста броколі Фієста F_1 (20 шт.), для їди, придатна для заморожування – 6 грн.; **капуста цвітна:** Тардіво ді Фано, середня (2 г) – 6 грн.; Снігова Куля, середня (2 г) – 6 грн.; Гудмен, рання (20 шт.) – 4 грн.; **капуста червоноголова** Ауторо F_1, високоурожайний гібрид для переробки та зберігання (20 шт.) – 4 грн.; капуста пекінська Монако F_1 (20 шт.), надрання, для відкритого і закритого ґрунту – 6 грн.: **баклажани:** Римський, довгий (2,2 г) – 6 грн.; Боніка F1, ранній, овальний (0,25 г) – 4 грн.; Фрама F_1, ранній, довгий (0,25 г) – 4 грн.; **буряки** столові: Циліндра, довгий (5 г) – 5 грн.; Детройт, ранній, круглий (5 г) – 5 грн.; Ларка, середньостиглий, солодкий, придатний для раннього висіву (200 шт.) – 5 грн.; **цибуля** ріпчаста: Ред Барон середньорання, округла, червона, високі смакові якості (1 г) – 4 грн.; Дантона F_1 золотиста, середня, для довготривалого зберігання (1 г) – 5 грн.; Луганська, пізньостигла (2 г) – 2 грн.; Стригунівська середньостигла, урожайна (2 г) – 2 грн.; Каратальська середньорання, напівгостра (2 г) – 2 грн.; Агостана, середньорання, гостра, соковита (2 г) – 2 грн.; порей Казімір, літня. Високопродуктивна. Зберігається протягом 5–6 місяців (1 г) – 2 грн.; **морква:** Віта Лонга пізня, довга, для зберігання (3 г) – 5 грн.; Нанте 2, рання, дуже соковита (3 г) – 5 грн.; Флакко 2, пізня, для споживання та зберігання (3 г) – 5 грн.; Монтана, середньорання, зберігається до травня, форма циліндрична, солодка та соковита (2 г) – 5 грн.; Скарла супер (3 г), для тривалого зберігання, дуже соковита та солодка – 5 грн.; Каротан, для тривалого зберігання, з великим вмістом каротину (1 г) – 5 грн; **кабачки:** Опал F_1, надранній гібрид, світло-зелений, універсальний, високотоварний (7 шт.) – 3 грн.; Сафія F_1, надранній, високоурожайний, високотоварний (7 шт.) – 3 грн.; **кавуни:** Крімсон Світ, середньоранній, висока смакова та товарна якість, відмінна транспортабельність (1 г) – 5 грн.; Солодкий Малюк, ранній (1 г) – 5 грн.; **селера коренева** Монарх, середньостигла, великий коренеплід округлої форми 1–1,5 кг, для переробки та зберігання (100 шт.) – 6 грн.; **редиска:** Сора, рання, дуже соковита (4 г) – 4 грн.; Французький сніданок, рання, коренеплоди видовжені, соковиті, сорт всесезонний (3 г) – 4 грн.; **суниця садова** (0,18 г) – 3 грн.; **салати:** Рукола (2 г) – 3 грн.; Ромен (2 г) – 3 грн.; головчастий Всесезонне диво (1 г) – 2 грн.; **гарбузи:** Гілея, мускатний, швидкостиглий, дуже солодкий, яскраво-червоного кольору (20 шт.) – 3 грн.; Арабатська, пізньостигла, м'якуш товстий, оранжевий, плід видовжений (20 шт.) – 3 грн.; Руж Детамп, середньостигла, високий вміст каротину, червоно-оранжева середина, 15–20 кг, гарно зберігається (2 г) – 6 грн.; квасоля спаржева Слендерете (15 шт.), середньостигла, боби зелені – 3 грн.

Фурнітура для квіткового бізнесу та флористики:

пакети конусоподібні для упаковки квітів (метал + малюнок), 1 упаковка –100 шт. – 35 грн.;

листи для обгортання квітів, букетів, 80х60 см з малюнком, 100 шт. – 35 грн.; рулони 25 м, тоновані, з каймою або малюнком – 35 грн.; лазер (10 м) – 35 грн.;

серветки для декорування букетів, діаметр 20 см, блискучі, 1 упаковка–100 шт. – 25 грн.; діаметр 50 см, 100 шт., прозорі та блискучі – 35 грн.;

стрічка декоративна шириною **2 см\100 м**, кольори різні – 12 грн.; блискуча (лазер), з золотими смужками різних кольорів – 15 грн.; у бобінах **1см\100 м,** кольори різні, з золотою смужкою – 15 грн.;

Сітка для декорування букетів, подарунків (9 м), різних кольорів – 40 грн.;

Флізилін для декорування букетів (9 м), кольори різні – 30 грн.; папір жатий (9 м), для обгортання букетів – 20 грн.

Блискуча декоративна присипка, кольори різні, 1 упак. – 12 грн.;

Оаза для квіткових композицій – 10 грн.; оаза-мікрофон, 1 упаковка – 6 шт.– 90 грн.; оаза на липучці для прикрашання весільних машин – 35 грн.

Школа вишивання

Набори схем вишивок ікон (5 шт.)

1. Спас Нерукотворний, Микола Чудотворець, Божої Матері "Поклич на примирення", Божої Матері Почаївської, Образ Преподобної Богородиці "Знамення".

2. Спаситель у терновому вінку, Божої Матері Семистрільної, Божої Матері Скоропослушниці, Богородиці Казанської, Образ Преподобної Богородиці "Замилування".

3. Богородиці Іверської, Божої Матері "Духмяний цвіт", Богородиці Козельщанської, Божої Матері "Нескінченна чаша", Божої Матері "Справлення за загиблими".

4. Божої Матері Володимирської, Богородиці Донської, Святих Апостолів Петра та Павла, Святої мучениці Тетяни, Святої Анастасії (заступниці у шлюбі).

5. Богородиці Жировицької, Андрія Первозванного, Богородиці "Відрада та втіха", Богородиці "Достойно есть", Цілителя Пантелеймона, Богородиці Крітської, Богородиці Леушинської.

6. Нове! Св. Євангеліст Матвій, Марко, Іоан Богослов, Лука, Богородиці "Заступниця в дорозі та мандрах" .

Набори схем рушників (по 5 шт.)

7. Весільних. **9.** Подарункових. **10.** Святкових.

11. 5 схем: серветка до Великодня, доріжка на стіл, чоловіча (хлоп'яча) сорочка з викройкою, скатертина, рушник.

12. 5 схем картин з квітами.

13. 5 схем натюрмортів є фруктами та квітами.

14. 5 схем красивих пейзажних картин (природа).

15. 5 схем нарядних наволочок для диванних подушок.

16. 5 схем скатертин.

17. 5 схем картин "Найкрасивіші куточки світу".

18. 4 схеми жіноча блуза (2 шт.), чоловіча сорочка з викройкою, хлоп`яча сорочка з викройкою. Ціна наборів – 25 грн Для тих, хто замовляє 3 набори, одна схема у подарунок.

Зображення детальних схем вишивок див. у журналах "Квіти України" № 4, 5, 6, 2009 р. Ціна від 5 до 40 грн., зображення наборів для вишивання (схема, нитки, канва та ін.) див. у журналах "Квіти України" №№ 4, 5, 6 2009 р.

Умови пересилки. Для оформлення замовлення необхідно написати перелік потрібного вам товару. Мінімальна вартість замовлення – 10 грн. Витрати за пересилку фіксовані залежно від вартості замовлення. Розрахунки зроблені згідно з державними поштовими розцінками. Якщо вартість замовлення становить від **10 грн., то вартість пересилки +12 грн.; 11–15 грн. + 15 грн.; 16–20 грн + 18 грн.; 21–30 грн. + 22 грн.; 30–35 грн. + 25 грн.; 35–50 грн + 28 грн.; 51–60 грн. + 30 грн.; 61–80 грн. + 35 грн., 80–100 грн. + 40 грн.** Гроші наперед і в конвертах не висилайте. Чітко пишіть повну адресу з індексом, прізвище, ім'я, по батькові.

Замовлення надсилайте за адресою: п/с 208, ЦП "ДСГ" м. Київ – 2, 02002, або замовте електронною поштою:

E-mail: poshta@dim-sad-gorod.com

„СОЛО" на городі

Що ближче весняна пора, то більше уваги до малої грунтообробної техніки – мотокультиваторів та мотоблоків. Ріст популярності цих машин цілком закономірний: за помірної ціни простий у керуванні та обслуговуванні інструмент дає змогу не тільки підготувати грунт для проведення весняно-городніх заходів, а й виконати цілу низку робіт із висаджування та догляду за рослинами.

solo®

Зроблено в Німеччині

Яким би не був профіль присадибної ділянки – грядка, сад, чи квітник, широкий вибір мотокультиваторів, що виробляються німецькою компанією SOLO Kleinmotoren GmbH, дає можливість підібрати відповідну модель, що якнайкраще підійде для виконання потрібних видів робіт. Ці культиватори вже добре відомі в Україні, і завоювали повагу не тільки власників невеликих земельних ділянок, а й професіоналів-фермерів. 12-річний досвід використання мотокультиваторів SOLO на українській землі засвідчив їх високу надійність та витривалість, результатом чого стало введення з 2010 року 5-річної гарантії на цю продукцію.

Як правило, найбільшою популярністю користуються мотокультиватори середнього класу – потужністю 4–6 к.с., масою 45–60 кг, з шириною обробітку 40–90 см. Це обумовлено тим, що такі агрегати добре придатні як для розпушування грунту на глибину 20–28 см на площах від 10 до 50 соток, так і для висаджування найпоширенішої у нас городньої культури – картоплі – та догляду за нею. Легкі та надлегкі мотокультиватори, масою 12-30 кг, якнайкраще підійдуть для догляду за невеликим садком, квітником чи газоном. При виборі «моторизованого помічника» потрібно враховувати як характер його майбутнього застосування, так і можливості самого оператора, бо ж не кожному під силу управлятися з важкою технікою.

В середньому класі компанія SOLO пропонує широкий вибір: Solo 503HX та Solo 503RHX (потужність 5,5 к.с.) – з двигунами відомої японської марки HONDA, Solo 503R (потужність 5 к.с.) та Solo 509 (6 к.с.) – з не менш відомими японськими двигунами SUBARU. Усі грунтофрези виконані на високому технічному рівні: жорстка сталева рама із двох паралельних кутників забезпечує низьке розміщення центру ваги, що важливо для стійкості машини; ручка керування регулюється за висотою і навсібіч (Solo 503R – за висотою), щоб забезпечити оператору максимальний комфорт управління; легкознімні, спеціальної форми фрези гарантують швидку зміну ширини захвату та високу якість культивації; чіткий контроль смуги обробітку здійснюється завдяки боковим тарілчастим обмежувачам; розбірний ланцюговий редуктор зі збільшеними опорними підшипниками робочого валу забезпечує надійність передачі. Моделі 503RHX, 503R, 509 мають, крім передньої, ще і задню, понижену, передачу, завдяки чому стає зручніше маневрувати. На відміну від аналогів, Solo 509 оснащений сучасною пневматичною муфтою зчеплення, що плавно вмикає фрези, при цьому зусилля натискання клавіші пневмозчеплення значно менше, ніж зусилля на важілі тросового зчеплення. Максимальна ширина захвату у Solo 503HX, Solo 503RHX та Solo 509 складає 84 см, у Solo 503R – 60 см. Фрези мають діаметр 320 мм і забезпечують глибину рихлення в діапазоні 5-25 см. Глибоке рихлення, особливо на твердому грунті, рекомендується робити в два проходи. Перший раз – заглиблюючись на 10-15 см, а наступний – вже на повну глибину. Така технологія дасть можливість і зекономити час, і підвищити якість обробітку. За бажанням, усі чотири моделі можуть агрегатуватись додатковим обладнанням: металевими колесами з грунтозачепами, плугом та підгортачем.

Solo 502 (2,4/2,5 к.с.) класифікується як легкий культиватор. Та хоч він і належить до легких машин, практичне застосування його широке, і працює він не тільки на невеликих присадибних ділянках, а й на фермерських угіддях, де використовується для професійного догляду за рослинами – міжрядного обробітку та прополювання. Характерна для мотокультиваторів середнього класу конструктивна схема з вертикально встановленим двигуном та ланцюговим розбірним редуктором, а також висока, до 190 об/хв, швидкість обертання фрез надають Solo 502 відчутної переваги під час міжрядного обробітку та прополювання порівняно з подібними культиваторами легкого класу з черв'ячною передачею та обертами фрез 110–130 об/хв: він значно швидше та легше рухається і може проходити в нешироких міжряддях. Наявний комплект фрез дає змогу змінювати ширину обробітку – 20, 34 або 54 см. Потужні, як для легкої моделі, двигуни Honda (2,5 к.с.) та Mitsubishi (2,4 к.с.), що встановлюються на Solo 502, забезпечують культивацію на глибину до 18-20 см, при цьому затрати палива становлять лише 0,6–0,7л на годину роботи. Ножі чотиризубих фрез цього культиватора заточені з обох боків, що дозволяє переставляти фрези, міняючи їх місцями. Гостро заточивши ріжучі кромки ножів з одного боку, ви маєте змогу більш ефективно використовувати культиватор для знищення бур'янів, тоді як для звичайної культивації краще підійдуть кромки з стандартною заточкою.

Надлегкий культиватор Solo 501H використовується на площах до 10 соток. Унікальний за конструкцією чотиритактний двигун Honda GX25 (1,1 к.с.), яким оснащений Solo 501H, завдяки спеціальній системі змащування, працює стабільно навіть на крутих схилах. Та й перевозити його можна в будь-якому положенні, не зливаючи перед цим мастила. За перестановки місцями правої та лівої грунтофрез, ножі яких мають особливу конфігурацію, можна проводити або глибоке розпушування (до 16 см), або швидкісний поверхневий обробіток та прополювання. Додатково Solo 501H може бути оснащений спеціальними шестилопатевими фрезами для високоякісного обробітку в саду чи на квітнику, аератором, вирівнювачем краю газону. Завдяки незначній масі (12,5 кг) та простоті управління, з таким культиватором легко впораються й жінки, і літні люди.

Придбати мотокультиватори та іншу техніку SOLO можна за такими адресами:

Мережа спеціалізованих садово-технічних центрів ВКП "ЕСКО":

Київ, Виставка-продаж: вул. Сирецька, 33-Ш, тел. (044) 238-65-55.
Київ, вул. Басейна, 13, тел. (044) 235-85-31, 235-85-32.
Одеса, вул. Строганова, 29, тел. (0482) 37-61-76, вул. Преображенська, 58, тел. (0482) 34-35-75.
Донецьк, вул. Артема, 146, тел. (062) 381-87-22, 381-87-83.
Дніпропетровськ, вул. Вокзальна, 6, тел. (0562) 311-971.

Біла Церква, магазин «Фортуна»: вул. Ярмаркова, 4, тел. (04463) 3-20-34.
Бердичів, «Омакс-Центр»: вул. Леніна, 4, тел. (04143) 2-11-83.
Вінниця, ТТЦ «Майстер»: вул. Київська, 10, тел. (0432) 32-08-01, 35-72-57, 52-03-48.
Гайсин, ТТЦ «Майстер»: вул. 1 Травня, 4, тел. (04334) 2-50-49.
Дніпродзержинськ, магазин «Bosch-мастер»: вул. Мурахтова, 12, тел. (0569) 53-52-50.
Донецьк, магазин «Все для дачі»: вул. Університетська, 82-Б, тел. (062) 311-35-39, 311-12-70.
Донецьк, магазин «Дачник»: вул. Куйбишева, 199-А, тел. (062) 387-62-37.
Житомир, «Омакс-Центр»: вул. Київська, 41, (0412) 37-02-41, вул. Щорса, 48, (0412) 42-65-20.
Запоріжжя, ПП «Владіс»: вул. 40-річчя Радянської України, 66, тел. (0612) 30-01-26.
Івано-Франківськ, «Будматеріали»: тер. ВАТ «ІваноФранківськцемент», тел. (0342) 58-37-36, 50-68-24.
Ізмаїл, магазин «Усадьба»: вул. Осипенко, 111-А, тел. (04841) 64-464.
Кам'янець-Подільський, магазин «Зелений світ»: вул. Огієнка, 24, тел. (03849) 3-16-62.
Кам'янка-Дніпровська, магазин «Фермер»: вул. Чкалова, 7, тел. (06138) 2-19-41, 2-29-56.
Київ, ТЦ «Садово-городня техніка»: вул. Костянтинівська, 71, тел. (044) 501-28-31, 467-67-62.
Київ, магазин «Фермер на Подолі»: вул. Межигірська, 55/20, тел. (044) 417-31-75, 417-56-13.
Кілія, магазин «Апрель»: вул. Пролетарська, 16, тел. (04843) 41-714.
Кіровоград, магазин «Літіція»: вул. Комарова, 46, тел. (0522) 23-02-65, 55-10-56.
Краматорськ, магазин «Мир инструментов»: вул. Леніна, 12, тел. (0624) 3-23-68.
Красноперекопськ, магазин «Агромаркет»: вул. Чапаєва, 1/3а, тел. (06565) 2-36-88.
Кременчук, ПП «Голембієвська»: тел. (05366) 2-41-26, (067) 526-81-09.
Лубни, магазин «Автосвіт»: вул. Радянська, 41, тел. (05361) 71-097, 74-834.
Луганськ, «Восток-инструмент-техсервис»: вул. Л. Шевцової, 21-А, тел. (0642) 50-21-04, (050) 155-94-38.
Луцьк, Садовий Центр «Сад-Город»: вул. Шевченка, 11, тел. (0322) 21-04-88.
Львів, магазин «Дім Інструментів»: вул. Пластова, 7, тел. (0322) 24-72-13, 94-85-84.
Мелітополь, магазин «Насіння «Семініс»: вул. Чайковського, Залізничний ринок, тел. (06192) 5-02-87.
Мелітополь, магазин «Усадьба»: вул. Леніна, 2, тел. (06192) 6-99-77, (067) 612-38-16.
Миколаїв, магазин «Інструмент»: Херсонське шосе, 96/1, тел. (0512) 44-48-65.
Нікополь, ТСЦ «Імперія природи»: вул. К. Маркса, 193, тел. (05662) 3-29-00, (050) 480-42-97.
Павлоград, магазин «Алмаз»: вул. Полтавська (р-н «Павлоградвугілля»), тел. (050) 151-40-93.
Рівне, магазин «Інструмент-Центр»: пр-кт Миру, 4, тел. (0362) 22-34-45, 62-05-50.
Рівне, «Сервісний центр»: вул. Ніла Хасевича, 21, тел. (0362) 22-35-12, (097) 233-82-76.
Севастополь, Інструмент-Центр «Панорама»: вул. Вакуленчука, 39, тел. (0692) 53-74-49.
Севастополь, ПП «Техноман»: вул. Пожарова, 6, тел. (0692) 45-41-50, 55-75-72.
Сімферополь, магазин «Воскресенье»: вул. Крилова, 21/22, тел. (0652) 600-936, 600-937.
Слов'янськ, ПП «Безнощенко», магазин «Мототехніка», вул. Генерала Батюка, 50, тел. (0626) 62-23-02.
Тернопіль, ТОВ «Вілайн»: вул. Яремчука, 37, тел. (0352) 43-43-59, 53-79-09.
Фастів, Садовий Центр «Кульбаба»: вул. Шевченка, 24, тел. (04465) 5-42-70.
Харків, магазин «Мир Инструмента»: вул. 23 Серпня, 43, тел. (057) 340-45-28.
Херсон, м-н «Електроінструмент»: вул. 9 Січня, 24, тел. (0552) 22-39-33, 39-40-20.
Херсонська обл., Цюрупинський р-н, с. Великі Копані, магазин «Жанна»: вул. К. Маркса, 69, тел.: (050) 318-53-96, (050) 315-79-74.
Хмельник, ТТЦ «Майстер»: вул. Столярчука, 28, тел. (04338) 2-39-83.
Хмельницький, магазин «Дім Інстументів»: вул. Прибузька, 8, тел. (0382) 74-22-70, 74-22-71, (067) 383-93-52.
Хмельницький, ТЦ «Дачник»: вул. Шевченка, 85а, тел. (0382) 65-43-97.
Хмельницький, магазин «Зелений світ», вул. Вайсера, 28, тел. (0382) 65-44-40.
Черкаси, магазин «Електротехніка»: вул. Благовісна, 217, тел. (0472) 45-75-81, 45-42-65.
Чернівецька обл., Хотинський р-н, с. Недобоївці, магазин «Дім, сад, город», тел. (03731) 43-3-49, (050) 6168080.
Чернігів, магазин «ТТТ»: пр. Миру, 139, тел. (04622) 5-33-91.

Мотокультиватори і мотоблоки "Євро": 5 років гарантії

надійність, економічність, багатофункціональність

(Продовження, початок див. №2, 2010 р.)

Якщо у вас велика ділянка землі (до 2 га) та треба викопувати картоплю чи перевозити врожай на причепі на великі відстані, то в цьому випадку не обійтись без "Євро-Z8", "Євро 5" чи "Євро 3" . "Євро Z8" – це сучасний потужний мотоблок вагою 82 кг (при встановленні додаткового вантажу – 122...150 кг) принципово нова машина, яка може виконувати всі без винятку операції з обробітку грунту. На "Євро-Z8" встановлені двигуни потужністю від 6,5 к.с., бензинові фірми "Бріггс енд Страттон" (США) та "Субару" (Японія) або дизельні.

Мотоблок "Євро-Z8"

Трансмісія мотоблока включає ремінну передачу з двохступеневими шківами від двигуна до коробки передач, коробку передач, яка забезпечує дві швидкості вперед і одну – назад, і ланцюгову передачу від коробки передач до робочого валу. Як підсумок, ця трансмісія забезпечує можливість руху з 4-ма швидкостями вперед і з 2-ма швидкостями назад.

Завдяки цьому викопування картоплі не потребує ніяких додаткових знарядь (крім, звичайно, картоплекопача). При суцільному чи міжрядному обробітку мотоблок забезпечує ширину захвату 38, 50, 60, 72, 82 і 107 см. Він може комплектуватися плугом, трьома видами підгортальників, у тому числі дисковими, металевими колесами і колесами на гумових шинах, причепом, картоплесаджалкою (під замовлення), картоплекопачем, універсальним зчепом, бороною і плоскорізами.

Мотоблоки "Євро-3" і "Євро-5" також виконують всі операції з обробітку грунту, комплектуються широким асортиментом навісного обладнання, у тому числі ходовими колесами, і мають гарантію 5 років. Мотоблок "Євро-3" додатково комплектується змінним редуктором-ходозменшувачем, завдяки чому його можна використовувати як тяговий модуль.

Також пропонуються мотоблоки "РТТ-2", "РТТ-3", "П-55" та "Євро-7" фірми "Євросистемз", кожен з яких оснащується фрезерним консольним культиватором. Ці мотоблоки забезпечують рівномірний рух при виконанні будь-яких операцій, ними легко і просто працювати. При їх використанні виключається "самозакопування" на легких грунтах і ковзання на схилах. Деякі з них можуть працювати з сінокосаркою шириною захвату 87 або 110 см при швидкості 2,2 км/год, відвалом (бульдозером), безвідходною косаркою, щіткою для прибирання снігу, піску і т.п. та пристосуванням для збору сміття. Все це значно розширює сферу їхнього застосування не тільки в сільському, але й в комунальному господарстві.

Для гористої місцевості вперше пропонується унікальний потужний мотоблок "Р-70" з чотиритактним двигуном 6 к.с. з переліченим навісним обладнанням, конструкція якого дозволяє працювати на схилах з кутом 25°. Цей мотоблок з косаркою, сподіваємось, зможе замінити відомі чеські косарки "MF-70", що широко використовувалися у Карпатському регіоні, але, на жаль, зараз їх не виробляють.

Мотокоса-кущоріз "Ля Фальче" з чотиритактним двигуном 3,5 к.с., на відміну від мотокіс, які носять на плечевому ремені, встановлена на двох колесах діаметром 260 мм, що дозволяє косити траву будь-якої висоти на великих площах, працювати на нерівних поверхнях і у важкодоступних місцях: біля бордюрів, будинків, дерев і т.п.

У ТОВ "Віда" можна також придбати вітчизняні мотоблоки "Артанія" і "Дніпро", російські "Салют" і "Фаворит", "Форрестер" (Китай), газонокосарки, мотокоси. А австрійські ручні коси, обприскувачі і високоякісний недорогий садовий інструмент, секатори, ножівки можна купити з оплатою на пошті при одержанні.

Диво-малюк "Євро Z-1"

Поява в 2009 р. мотоблока **"Євро Z-1"** призвела до створення нового підходу до ведення дачного, присадибного та тепличного господарства. "Євро Z-1" може замінити на Вашій ділянці важкі і дорогі мотоблоки, тому що він є багатофункціональним. Цей маленький і легкий, вагою всього 13 кг, але надійний помічник виконує оранку, нарізання рівчаків, виконує прополювання, підгортає, культивує, косить траву будь-якої висоти, обрізає гілки дерев, підстригає чагарник, тощо.

Його унікальною особливістю є те, що при такій малій масі він має частоту обертання фрез 120 обертів за хвилину, що є оптимальною з точки зору агрономії і прийнято практично всіма провідними фірмами при виготовленні середніх і важких мотоблоків, тому що при такій частоті обертання структура грунту не порушується і він не перетворюється на пил. Він працює під будь яким кутом нахилу і на крутих схилах, де не можуть працювати інші мотоблоки. Він настільки легкий і простий в експлуатації, що з ним можуть упоратись і жінки, і люди похилого віку. Його можна перевозити в самому маленькому автомобілі. Він випускається двох модифікацій: з бензиновим 4-х-тактним двигуном внутрішнього згоряння "Хонда" і з електричним двигуном.

Працюючи з мотоблоком "Євро Z-1" ви отримаєте задоволення від праці на вашій ділянці землі.

ОБПРИСКУВАЧІ "ВОЛЬПІ"

"Деа 2000"

Фірма "Давіде і Луїджі Вольпі" ("Davide e Luigi Volpi") створена в Італії в 1879 р. 130-річний успішний досвід виготовлення обприскувачів, численні патенти, високоякісна сировина і матеріали, індивідуальний контроль кожного виробу зробили продукцію "Вольпі" популярною серед споживачів усього світу.

Обприскувачі "Вольпі" відрізняє не лише висока якість і довговічність, а й легкість роботи з ними. Їхні насоси мають дуже легкий хід поршня, що досягається за рахунок високої точності виготовлення циліндра і застосування спеціальних кілець-"О-рінгів", завдяки чому потрібний тиск досягається за декілька рухів. Навіть у маленьких дволітрових обприскувачів тиск досягає 2 атм. Ущільнювачі є настільки якісними, що обприскувачі можуть тримати тиск впродовж тижнів, при цьому унеможливлюється витікання хімічних розчинів, що вкрай важливо, адже вартість хімікатів сьогодні досить висока.

Наступні переваги роблять обприскувачі "Вольпі" найбільш надійними, зручними і економічними:

1) Їхні наконечники виготовлені з кольорового металу. Вони не ржавіють і не зношуються, коли їх прочищають при забрудненні. Втім, чистять їх доволі рідко, про що буде сказано далі.

2) Система розпилювання дає змогу тонко регулювати подачу рідини і забезпечує одержання пило- та віялоподібного душу в радіусі 1,0–1,5 м або струменю, що подається у горизонтальному напрямі на відстань до 8 м і вертикально вгору на висоту до 5 м. Такий дуже широкий діапазон струменю забезпечується одним й тим самим розпилювачем шляхом обертання його сопла. Отже, без застосування змінних розпилювачів можна обробити як низькорослі овочеві культури, так і високорослі дерева.

3) Легкі штанги довжиною 60–70 см, якими комплектуються обприскувачі, дають змогу обробляти дерева висотою до 5 м. Якщо ж треба обробити більш високі дерева, то "Вольпі" пропонує легкий універсальний телескопічний подовжувач довжиною 1,5–3,0 м.

4) Обприскувачі обладнано додатковим внутрішнім фільтром. Його розміри є такими, що він не затримує подачу рідини (завдяки великій поверхні всмоктування) і в той же час ефективно її фільтрує, надійно запобігаючи забрудненню розпилювача. Фільтр виготовлено з пластмаси і він не піддається корозії, його дрібні отвори зберігають свою первинну високу пропускну здатність.

5) Ємкість обприскувачів – 2 л (ручні), 6, 8 л (наплічні) і 12 л (ранцеві) – відповідає розфасовці хімікатів. Ручні – ідеальні для кімнатних і невеликих садових рослин; їхнє латунне сопло, що регулюється відносно своєї осі, дозволяє, зокрема, обробляти листя знизу. Основна перевага ранцевих моделей – зручність підкачування, для чого обприскувач не потрібно ставити на землю: підкачування відбувається безпосередньо під час роботи.

Кандидат технічних наук ***Борис Терентьєв***
Інженер ***Наталія Данченко***

Якщо пічка потріскалася

***Н**априкінці опалювального сезону сільські жителі дедалі частіше звертають увагу на грубку в будинку: топити потрібно, а на ній знову утворилися тріщини... Як же позбутися такої неприємності, тим більше, що поява тріщин на поверхні пічки псує її зовнішній вигляд, а фахівці з метою поліпшення її експлуатації та безпеки мешканців рекомендують поремонтувати пічку якнайшвидше?*

Щілини, які з'являються в кладці поштукатурених печей, легко усунути затиранням глиняним розчином, куди додають азбест і сіль. Глибокі наскрізні й тонкі щілини, які з'явилися через нерівномірне нагрівання кладки, зазвичай, усувають шляхом заміни тріснутих цеглин. Їх виймають, очищають від старого розчину місце, яке вони займали в кладці, підбирають нові цеглини й встановлюють їх, застосовуючи звичайний глиняний розчин.

Якісна й довговічна мастика для тріщин і щілин у цегляних та кахельних пічках складається з рівної кількості соснової смоли й добре розмеленої глини, перемішаної з невеликою кількістю кухонної солі. До цієї суміші додають воду, доводячи її до тістоподібного стану. Під впливом високої температури в печі ця замазка швидко твердне.

Якщо ваша піч ще не поштукатурена, то з цією метою можна порекомендувати такі розчини (за об'ємом):

розчин 1: глина – 1 частина, пісок – 2 частини, азбест – 0,1 частини;

розчин 2: глина – 1 частина, пісок – 2 частини, вапно – 1 частина, азбест – 0,1 частини;

розчин 3: глина – 1 частина, пісок – 2 частини, цемент – 1 частина, азбест – 0,1 частини.

Обробляючи місця, що нагріватимуться особливо сильно, до розчину обов'язково слід додавати кухонну сіль.

Щоб уникнути відшарування штукатурки, перед початком робіт піч (найчастіше – нагрівальний щиток) обтягують мішковиною, змоченою в рідкому розчині глини. На поверхню печі наносять тонкий шар рідкого глинистого розчину, матеріал розправляють і поміщають на кладку, стежачи за тим, аби між поверхнею печі й мішковиною не утворився повітряний прошарок.

Слід зазначити, що мішковину домашні майстри іноді замінюють на тонку металеву сітку з перетином чарунок не більше 10х10 мм, яку прикріплюють до поверхні грубки дротом, заздалегідь забитим у кладку.

Інколи трапляється так, що тріскається не тільки кладка, а й металеві деталі грубки, особливо дверцята. Для усунення таких тріщин селяни здавна використовували спеціальні замазки: до просіяного деревного попелу додавали кухонну сіль, трохи глини й розводили цю суміш водою до тістоподібного стану. Такою сумішшю користувалися для замазування тріщин у металі. Використовували з цією метою також інші замазки: 4–5 частин сухої подрібненої глини змішували з 2 частинами перекису марганцю, 1/3 частини кухонної солі, 1/3 частини бури й додавали воду до утворення рідкої кашки. Замазку використовували відразу після приготування.

Після цього температуру в печі до висихання підвищували поступово, а потім доводили нагрівання поремонтованих дверцят до білого розжарювання.

Насамкінець варто нагадати, що під час ремонту печей, втім, як і під час їхньої експлуатації, слід обов'язково забезпечити виконання протипожежних вимог.

М.С. Рітченко,
м. Луганськ

Нам такі сусіди не потрібні!

Ракумін® Паста

РОДЕНТИЦИД EXPERT

НОВИЙ ЗАСІБ, ЩО ЗНИЩУЄ ПАЦЮКІВ ТА МИШЕЙ!

Від сусідів можна дочекатись великих неприємностей. Мова йтиме про гризунів. Всім зрозуміло, що нам не подобається сусідство з шкідниками.

Миші та пацюки — одні з найнебезпечніших домашніх "шкідників". Поширенню чуми, яка лютувала в середньовіччі, багато в чому сприяли саме миші та пацюки. Сучасні тварини не менш відразливі та небезпечні, на своїх лапах вони переносять найбільш шкідливі інфекції.

До міських квартир гризуни зазвичай потрапляють з підвалів, причому нерідко по балконах вони збираються навіть на верхні поверхи будівель. А в сільській місцевості головним осередком розмноження мишей є місця утримання домашніх тварин, звідки шкідники потрапляють до жилих приміщень.

Боротися з ними можна по-різному. Найпростіше завести кота. Його специфічний запах буде відлякувати небезпечних тварин. Крім того, перевірте, чи немає в приміщенні великих щілин і дірок, через які могли б залізти підвальні мешканці. В якості важкої артилерії використовуйте отруєні принади та мишоловки.

У цьому випадку, звичайно ж, виникає питання про вибір препарату. На сьогодні існує дуже велика кількість різних зернових та інших принад. Перевагу слід надавати відомим світовим виробникам, які можуть гарантувати не лише добру ефективність проти гризунів, але й безпечність для довкілля та для людини.

Компанія "Bayer Environmental Science" виводить на ринок новий родентицидний засіб — **Ракумін® пасту** — чудовий препарат проти пацюків та мишей, який використовується в усьому світі.

Ракумін® паста — це готова до застосування принада проти сірих та чорних пацюків, а також проти хатніх мишей. Вона використовується у практиці медицинської дератизації, а також населенням в побуті.

Спеціальна формуляція **Ракумін® пасти** надає їй унікальних переваг:

- Відмінне з'їдання принади (пакетиків).
- Збереження властивостей принади навіть при високій вологості.
- Принада вже готова для використання.
- Упаковка повністю розкладається мікроорганізмами.
- Містить гірку речовину Bitrex, що запобігає випадковому поїданню принади домашніми тваринами.

Пакетики з принадою (не розриваючи) розкладають у місцях перебування гризунів, там, де є сліди їхньої життєдіяльності, поблизу нірок, на шляху їх пересування, вздовж стін і т.п., в невеликі ємності або на спеціальні підкладки (листи картону, поліетилену і т.п.), під накриття, дренажні труби, лотки, коробки.

Розкладають по декілька пакетиків на одну закладку через кожні 5-10 м.

По мірі з'їдання принади, пакетики підкладають до повного зникнення гризунів.

Ракумін® паста як принада одобрена Організацією Охорони диких тварин в Європі та в інших країнах, що свідчить про її екологічну безпечність.

Запитуйте унікальний препарат **Ракумін® паста**
в упаковці 200 г (20 пакетиків)
в найближчому ТКЦ «Зелений Світ»
www.zelenysvit.com
та в інших спеціалізованих магазинах.

Олександр Каушан
кандидат с.-г. наук

Навесні багато дачників хочуть придбати яку-небудь живність, особливо пухнастих курчат, до того ж навіть, незважаючи на небезпеку пташиного грипу. Але з молодняком багато проблем, купити ж дорослих птахів простіше. Проте і птахофабрики, й приватні господарі прагнуть продати те, що їм самим не потрібне. Хоч це не завжди хворі або старі птахи. Як же не помилитися?

Ось кілька корисних порад, які, сподіваюся, допоможуть читачам журналу вибрати справді такого птаха, що віддячуватиме господарям за їхню турботу високою яйценосністю.

Якщо ви хочете тримати курей тільки влітку, тоді найпростіше придбати дорослих птахів на птахофабриці, а якщо ж збираєтеся залишати пернатих на дачі й узимку виводити курчат, тоді краще купувати порідних птахів у добре розвинутих приватних племінних господарствах. Відтак треба мати на увазі, що птахофабрики, насамперед, продають вибракуваних, тобто тих птахів, які вже перестали бути рентабельними, тому до цих птахів не можна пред'являти високі вимоги, тим більше, що в дачних умовах важко забезпечити необхідні їм стабільні кормовий, тепловий і світловий режими.

Краще всього на літо придбати п'ятимісячний молодняк. На жаль, у приватних господарствах навесні молодняку такого віку не буває, адже в цьому випадку інкубаційні яйця довелося б брати восени, коли птахи, що утримуються на вільному вигулі, линяють.

До купівлі будь-якого живого створіння треба ставитися серйозно. Перш за все, слід приготувати місце для його утримання, корм і тару для перевезення. Не треба, збираючись купувати курей, надягати парадний одяг, візьміть з собою фартух і ганчірку, тому що, не узявши курку в руки, не можна визначити, дужа вона чи хвора, худа чи вгодована.

Для перевезення краще використовувати відповідної величини коробки, тільки не проколюйте в них дірки, а просто зробіть на двох ребрах по два неглибокі надрізи й проштовхніть картон всередину. Цих отворів вистачить для надходження повітря, і птахів не застудите.

Отже, беремо курку в ліву руку, притискуємо до себе, а правою рукою міцно тримаємо за лапки. Чекаємо, поки птах заспокоїться, після чого починаємо огляд. Насамперед промацуємо кіль, бажано, щоб він був рівний, будь-які прогинання і викривлення є ознакою рахіту й можуть позначитися на продуктивності. Далі оглядаємо оперення, тобто, низ живота та ділянку випорожнення, вона не повинна бути сильно забруднена. Інакше, є побоювання, що птах уражений кишковими інфекціями, наприклад, навесні найпоширенішим захворюванням є кокцидіоз, а, відтак, корми засвоюються погано, така ж буде і яйценосність.

Найважливішою складовою в огляді птаха, якого ви купуєте, має бути пролапування живота. Живіт у здорової курки м'який, отвір для випорожнення – розширений. Відстань між кінцями лонних кісток становить 3 пальці, а між ними та заднім кінцем грудної кістки – 4.

Якщо вибрана несучка відповідає усім вищеперерахованим вимогам, можна починати зовнішній огляд. Гребінь має бути яскравий, м'ясистий, сережки добре розвинуті, очі живі, блискучі, пігментація кігтиків, дзьоба та шкіри на цівках яскрава. Луска на ногах щільно притиснута, шпор немає. Взагалі, в курці не повинно бути нічого півнячого, інакше такі птахи називаються інтерсексами. Вважається, що вони приносять нещастя. Насправді ж, це наслідок близькоспорідненого схрещування, явна ознака вироджування. Якщо така курка ще й заспіває півнем, то краще позбутися її відразу, поки лиха на господарів не накликала.

Краса оперення під час вибору курки, звичайно, відіграє важливу роль, але треба мати на увазі, що високопродуктивні несучки віддають усі резерви організму в період інтенсивної яйцекладки, відтак пір`я у них стає тьмяним і ламким. Вигляд у таких птахів вельми облізлий! Під час линьки вони скидають пір`я повністю і бігають у голках молодого пір'я, ніби їжачки. Вибираючи таку курку, покупець повинен розуміти, що вона вибаглива до якості кормів та утримання. Клімат у нас холодний, погано одягнена в пір`я курка застуджуватиметься. На наш погляд, "середнячки" все ж кращі.

Переїзд на нове місце – стресова ситуація для будь-яких птахів. Перший час, поки не звикнуть і не заспокояться, кури можуть не нестися. Це природно. Ознакою стресу в курей є посмикування головою. Полегшити звикання можуть аскорбінова та янтарна кислота. Вітамін С треба давати 3–4 дні по 4–6 драже на голову, а янтарна кислота зараз випускається у пігулках, розчинних у воді, достатньо чверті пігулки на день з питтям на десяток курок.

Більшою мірою кури страждають від харчового стресу. Не можна різко змінювати один тип корму на інший, тому, купуючи птахів, треба поцікавитися, чим їх годували і прагнути перший час годувати тим самим, а потім поступово перевести на свої корми.

Організовуйте курям гнізда. Якщо вони десь на висоті, зробіть драбинки. Злітаючи, птахи часто травмують яйцепровід. Краще, щоб був "підкладень", тобто щось схоже на яйце, наприклад, пластмасовий корпус від іграшки "кіндер-сюр-

приз", тільки відповідного кольору і заповнений чимось, інакше курка відчує якусь пастку.

Якщо літо дуже вологе, то така погода завжди сприяє розмноженню паразитів, які завдають великого збитку здоров'ю птахів, тому обов'язково зробіть профілактичне лікування куплених навесні птахів. По-перше, треба прогнати глисти. Купити необхідні препарати можна у будь-якій ветеринарній аптеці. Найпростіші з них – це піперазин та фенотіазин. По-друге, позбавити птахів від бліх та вошей можна, помивши їх звичайним шампунем для собак від ектопаразитів, звичайно, якщо курок у вас усього декілька штук. Після чого треба гарненько їх витерти й просушити феном. Пам'ятайте: мокра курка гине від переохолодження! Усі колтуни треба вирізувати, а, пір'я, "засіяне" личинками, вищипнути, пошкоджену шкіру змастити маззю Вишневського. Зазвичай місця скупчення вошей треба шукати під крилами, навколо гузки, на животі й у гриві біля борідки. Є спеціальна пудра від вошей, користуватися нею просто, вона дуже дієва, але не завжди буває у продажу.

Надалі зольно-пісочної ванни буде цілком достатньо для профілактики ектопаразитів. Екзотичні засоби типу дусту або гасу краще не застосовувати, а то разом з паразитами можна потруїти і їхніх носіїв.

Ноги курям непогано змастити, щоб уникнути кнемидокоптозу (вапняної ноги), сірчано-ртутною маззю або березовим дьогтем.

А як надійно захистити свійську птицю від грипу, окрім, звичайно, вакцинації? Найкраще: не випускати надвір приблизно з середини березня до кінця червня. Якщо випускати, то тільки в ізольований дворик, критий зверху (наприклад, армованою плівкою), до якого навіть горобець залетіти не зможе. Траву, яку згодовуватимете птахам, теж накрити на якійсь ділянці плівкою або лутрасилом. А ще посадіть на грядках спеціально для птахів більше цибулі на зелень. До води додайте лимонну кислоту на кінчику ножа або лимон, якщо не шкода.

Сподіваємося, що ці прості поради допоможуть птахівникам-початківцям вибрати здорових птахів.

Підготувала **Н. Дець**

Чи потрібно усипляти новонароджених поросят?

Нещодавно ми придбали дві свинки в`єтнамської породи. Ми багато про них читали, чули чимало порад з догляду за ними, але в нас виникло питання, на яке ніде не можемо знайти відповідь. І тому з надією звертаємося до вас.

У березні наші свинки мають опороситися. Ми чули від людей, що коли у свині поросят буде більше, ніж сосків на вимені, то зайвих поросят потрібно усипити. Чи правда це? Можливо, є якийсь інший вихід? Чекаємо відповіді в журналі.

А.М. Герасимчук,
с. Березова Балка, Вільшанський р-н,
Кіровоградська обл.

Не так часто трапляються випадки, коли у свиноматок народжується поросят більше, ніж сосків у неї. У великих господарствах щодня пороситься декілька свиноматок, отож поросят, яким не вистачило сосків, підсаджують до тієї свиноматки, в якої соски залишилися не зайнятими.

Однак, перед цим спину, боки тулуба тварин необхідно злегка промастити дьогтем, креоліном або ж якоюсь іншою рідиною, котра має запах. Обов`язково обробляють власних поросят і тих, яких підсаджують. Адже свиноматки чутливі до запахів і різко реагують на поросят з іншим запахом, вони можуть їх травмувати.

Слабших поросят слід підсаджувати до перших сосків, оскільки в них більше молока. І новонароджені, п`ючи це молоко, краще розвиватимуться.

Коли ж після опоросу ваших двох свинок поросят буде більше, ніж сосків у їхніх матерів, і свиноматки, зрозуміло, не зможуть їх годувати своїм молоком, то в таких випадках новонароджених поросят підгодовують коров`ячим молоком, видоєним від здорової корови, свіжовидоєним і прокип`яченим, через соску.

Краще наливати молоко до неглибокої сковороди або блюдечка. У перші дні вмочують у нього ротик, а після цього вони привчаться пити самі. Для кращого поїдання молока до нього додають небагато глюкози або цукру. З 7-го дня їх привчають до поїдання стартерних комбікормів, яких називають "дитячими". Можна давати підсмажений ячмінь. Він обов`язково має бути не підгорілим, а шкірочка – жовтуватою.

Поряд з молоком чи комбікормом повинно стояти блюдечко з чистою прокип`яченою водою або настоєм кропиви, сіна люцерни чи конюшини.

Дотримуючись цих вимог, ви збережете своїх улюбленців і вони у вас виростуть здоровими.

Пораду давав доктор ветеринарних наук, професор
Л.К. Волинець

Служба взаємодопомоги

У № 12 журналу "Дім, сад, город" було надруковано лист Т.М.Нагірної з м. Старокостянтинів Хмельницької області. У ньому пані Нагірна запитувала, чому п`ять з десяти курчат-бройлерів, яких вона придбала в інкубаторі й годувала однаково, почали падати на ноги, не росли й не додавали у вазі?

У другому запитанні йшлося про придбане на ринку порося масою 8 кг. Незважаючи на повноцінну годівлю, порося не росло, хоча їло добре, й у віці 5 місяців важило лише 25 кг. Воно неспокійне, увесь час щось шукає у клітці.

На ці запитання відповідає доктор ветеринарних наук ***Л.К. Волинець.***

Відповідаючи на перше запитання Т.М. Нагорної щодо здоров`я придбаних нею курчат-бройлерів, зауважимо, що тут випадок з декількома невідомими, які з`ясувати без детальних лабораторних досліджень та клінічного огляду поголів`я практично неможливо.

Можна припустити, що в інкубаторі заклали яйця, взяті з різних птахо господарств або ж з різних партій однієї птахофабрики. Можна припустити й те, що інкубаційні яйця одержані від різного поголів`я: одне годували повноцінними кормами, а в раціоні іншого бракувало вітаміну $B_1$ та мікроелементів, що негативно вплинуло на здоров`я курчат.

За появи курчат клінічних ознак, описаних у листі, їм слід згодовувати пивні або пекарські дріжджі з розрахунку 0,5–1 г та пророщене зерно по 30–50 г на голову за добу. До раціону додають капусту, моркву, пшеницю, у яких міститься багато вітаміну B_1.

Захворювання, що характеризуються розслабленням зв`язкового апарату та сухожилків м`язів кінцівок молодняку птиці, можуть обумовлюватися нестачею в кормах марганцю. У такому випадку встановити остаточний діагноз може лише спеціаліст ветеринарної медицини та призначити конкретний лікарський засіб.

Відповідаючи на друге запитання щодо незадовільного росту та розвитку купленого поросяти, можна сказати ось що. Причин цьому буває дуже багато й визначати їх слід лише під час детальних клінічних та лабораторних досліджень.

Однак, перш ніж купувати на ринку порося, необхідно впевнитися, що воно було народжене від здорової свиноматки, яка утримувалася в господарстві, благополучному щодо інфекційних та паразитарних хвороб, з дотриманням ветеринарно-санітарних правил утримання та годівлі. А якщо вже придбали "кота в мішку", то його слід було показати спеціалістові ветеринарної медицини, який дав би кваліфіковані поради, як допомогти тварині в конкретному випадку. Адже вага поросяти не завжди відповідає його віку.

Тут можна припустити, що порося мало вроджені вади, наприклад, хвороби залоз внутрішньої секреції, печінки, нирок тощо. За незадовільних умов утримання та годівлі порося до двох місяців могло перехворіти хворобами легень або шлунково-кишкового тракту, які залишили свій слід.

Проте в листі простежується одна деталь: усі корми зазнають термічної обробки. Внаслідок цього у них руйнуються не лише вітаміни, але й мікроелементи, життєво необхідні для росту та розвитку тварин. Те, що порося "...дуже неспокійне, увесь час щось шукає в клітці, риється", свідчить про порушення в його організмі фосфорно-кальцієвого обміну. Для усунення такого стану до годівниці слід закладати м`ясо-кісткове борошно, трикальційфосфат, крейду.

Необхідно додавати до концентрованих кормів подрібнене сіно бобових трав, у тому числі конюшини, люцерни, а також моркву, кормові буряки, яблука в сирому вигляді. У літній період давати кропиву, яка для свиней надзвичайно корисна.

Врахуйте, що вітаміни, які надходять до організму тварин з рослинним кормом, виявляють кращу дію на фізіологічні процеси, ніж синтетичні, крім того, останні можуть бути фальсифіковані.

В ясну сонячну погоду порося слід випускати на вигульний майданчик, а якщо це неможливо, робити короткочасне ультрафіолетове опромінення кварцовою лампою після консультації із спеціалістом.

Наступного разу, коли будете купувати порося, врахуйте наші зауваження, а перед тим, як купувати, дайте йому з`їсти будь-якого корму, скажімо, кусень хліба або підсмажений ячмінь, і подивіться, як воно реагує на корм.

Бажаємо вам успіхів у вирощуванні птиці й тварин.

Шановна редакціє! Дуже добре, що в журналі з'явилася рубрика "Допоможи собі сам", де друкуються рецепти лікування засобами народної медицини та поради щодо здорового способу життя. Я теж вирішила долучитися до цієї корисної справи, але моя розповідь буде дещо відрізнятися від матеріалів, надрукованих раніше. Однак я вважаю, що мої поради нададуть читачам здоров'я, бадьорого настрою та наснаги.

Музика, що лікує душу

Упродовж тисячоліть народи, які мешкали на території сучасної України, творили свою традиційну культуру, однією з визначальних складових якої була і залишається народна музика. Досконала й відшліфована віками, вона допомагала людям відновити сили після виснажливої праці на полі чи в господі. І нині народна музика не втратила своєї сили – вона піднімає настрій, підбадьорює в скрутну хвилину, допомагає жити, боротися, дарує внутрішню силу та енергію.

Мабуть, саме тому у нас в Україні так багато людей, для яких музика стала справою всього життя або щоденною розрадою для душі.

Особливо приємно, коли люди прагнуть відновити призабуті в народі пісні чи стародавні музичні інструменти, подарувавши їм друге життя. Один із таких ентузіастів – Бейло Балла, керівник ансамблю цитристів із Ракошинської школи мистецтв, що на Мукачівщині.

Цитра (цитара) – це струнний щипковий музичний інструмент, що прийшов в Україну із Західної Європи і використовувався переважно в міському побуті. Він був поширений в Угорщині, Австрії, Німеччині. І хоча вже у XX столітті цитра вийшла з практичного використання, однак у середині XIX століття на території Галичини цей негроміздкий, портативний і порівняно дешевий інструмент успішно замінював у багатьох родинах фортепіано. Яскравим прикладом важливої ролі цитри в музичному побуті та домашньому музикуванні української інтелігенції того часу є доля Ольги Кобилянської, яка з усієї родини мала чи не найбільший потяг до музики. Вона грала на фортепіано, любила грати на цитрі й на дримбі, які сьогодні поряд із фортепіано є експонатами музею письменниці в Чернівцях.

Нині на Закарпатті існують лише три ансамблі, в яких мелодії виконують на цьому стародавньому народному інструменті. Один із них – ансамбль цитристів Ракошинської школи мистецтв, що на Мукачівщині.

Керівник ансамблю Бейло Балла розповів, що в музичній школі він працює вже понад 10 років. Грі на цитрі навчився від свого батька і з того часу мріяв створити дитячий музичний ансамбль. Спочатку він почав навчати дітей грі на цьому рідкісному інструменті, а 25 років тому його мрія здійснилася – був створений ансамбль цитристів.

Починали з кількох інструментів, зараз у наявності дев'ять цитар. Річ у тому, що цей інструмент – рідкісний, саморобний, виготовляється майстром тривалий час. Кілька цитар для ансамблю виготовив майстер Газдач Берталон, який мешкає у Берегівському районі.

Навчання дітей грі на цитрі відбувається у кілька етапів: спочатку діти 9–11 років навчаються у підготовчій групі музичної школи, потім переходять до

старшої групи. Нині в ансамблі 16 цитристів. Для всіх учасників школа закупила угорські національні костюми. Юні музиканти беруть участь у різноманітних концертах школи та села, виступають під час проведення районних та обласних святкових заходів, угорських фестивалів. Також виїжджали до Києва, де ансамбль цитристів тепло приймали глядачі Національного палацу мистецтв "Україна". Та найщирішими слухачами юних артистів були й залишаються їхні односельці: стомлені ракошинці охоче відновлюють сили після важкого робочого дня, слухаючи музичні твори у виконанні ансамблю цитристів.

"Складність у роботі полягає в тому, що колектив ансамблю періодично змінюється, – розповідає директор школи мистецтв Людмила Шкоба. – Навесні частина учасників нашого ансамблю стали випускниками школи й роз'їхалися для подальшого навчання, а у вересні ми прийняли нових учениць молодшого віку. Тож навчання новачків відбувається весь час. У цьому і є наша робота – навчити дітей грі на музичних інструментах, допомогти їм полюбити й зрозуміти музику, бути здоровими душею".

Розповідаючи про своє захоплення, керівник ансамблю цитристів не міг не зупинитися й на цілющому впливі музики на людину. З цього приводу нині є чимало наукових теорій. Згідно однієї з них, основним лікувальним фактором у музиці є ритм. Власне, це її "серце", яке, на думку багатьох фахівців із музикотерапії, є основою лікувальних властивостей музики.

У природі все підпорядковане певним ритмам. Людський організм – не виняток: кожний орган у ньому вібрує по-своєму. Ці вібрації збігаються з ритмом і енергією певних звуків та інструментів. Коли функції якогось органу порушуються, він починає працювати в іншому ритмі, змінюючи частоту й силу вібрацій, що й призводить до розвитку захворювань. І тут у пригоді може стати музика: якщо дізнатися, з яким інструментом в унісон звучить орган, який збився з ритму, і регулярно слухати музику, яку на ньому виконуватимуть, то ритми інструмента-цілителя допоможуть людському організму відновити колишнє здорове "звучання".

Вплив музичних інструментів на людський організм

Скрипка лікує душу та заспокоює нервову систему.

Орган приводить в порядок розум, гармонізує енергетичний потік хребта. Недарма ж його інколи називають провідником енергії "космос – земля – космос".

Піаніно очищує щитоподібну залозу.

Барабан відновлює ритм серця, нормалізує кровоносну систему.

Флейта розширює та очищує легені.

Цимбали стимулюють роботу печінки.

Баян і **акордеон** активізують та поліпшують роботу органів травлення.

Саксофон активізує сексуальну енергію.

Арфа гармонізує роботу серця.

Віолончель сприятливо впливає на нирки.

Тож будьте здорові, і нехай вам у цьому завжди допомагає музика!

Оксана Кіян

Готують чоловіки

Шановна редакціє журналу "Дім, сад, город!" З цікавістю читаю ваше видання. Воно допомагає господарювати в садибі і на дачі. Вирішив взяти участь у кулінарному конкурсі "Віртуози української кухні". Вважаю, що у березні, хоча б у першій декаді мають готувати чоловіки. Надсилаю свої прості рецепти. Можливо, вони допоможуть порадувати смачними стравами наше жіноцтво.

З повагою ***Валерій Зінченко,***
м. Старобільськ

Котлети рибні

Треба мати: 200–300 г філе будь-якої риби, якщо риби немає, можна використати баночку сардин у маслі, 2–3 цибулини, 3 картоплини, 2 морквини, 0,5 склянки рису, 2–3 сирих яйця, сіль, перець кладемо за смаком.

В окремому посуді варимо картоплю і моркву в кожушку. Охолоджуємо. Варимо рис до готовності, охолоджуємо. Сиру цибулю пропускаємо через м'ясорубку. Решту складових також пропускаємо через м'ясорубку. Не забудьте картоплю і моркву, зварені у кожушку, очистити. В котлетну масу додаємо сирі яйця, сіль, перець. Ретельно вимішуємо, формуємо котлети, обкачуємо в сухарях і смажимо в киплячій олії до готовності (приблизно 5–7 хв.).

Курка в банці

Треба мати: чисту літрову банку, тушку невеликої курки, майонез, сіль, перець.

Тушку порубати на шматочки, посолити, поперчити і обваляти в майонезі, вилитому у глибоку тарілку. Скласти в літрову банку, прикрити залізною кришкою, поставити в холодну духовку, закрити духовку, включити середній вогонь і вийняти банку з готовою куркою через годину. В процесі приготування в духовку не заглядати.

М'ясо з цибулею під майонезом

Свинину або молоду телятину нарізати шматочками, як на відбивні. Відбити, посолити, поперчити. Викласти в один шар на деко. Нарізати кільцями 2–3 цибулини. Розкласти кільця цибулі на м'ясо. Кожний шматок м'яса щедро змастити майонезом. Можна посипати тертим сиром і запекти у духовці до золотистого кольору. Треба подавати гарячим. Коли сир охолоне, то страва буде менш смачна. Якщо ви не впевнені, що страву будуть їсти гарячою, то сиром не посипайте.

Пиріг з салом

Треба мати: 200 г борошна, 100 г сала, бажано з прорістю, тобто з м'ясом, 10 г свіжих пивних дріжджів, 1

Конкурс "Віртуози української кухні"

склянку молока, 1 столову ложку цукру, сіль, вершкове масло для змащування форми.

Перш за все нарізуємо сало на шматочки і підрум'янюємо на сковороді. Потім змішуємо борошно з сіллю і цукром. Розмішайте у мисці, додайте дріжджі, розведені у невеликій кількості теплого молока. Влийте решту молока. Ретельно вимішайте і викладіть половину у змащену маслом форму. На поверхні викладіть смажене сало. Накрийте другою половиною тіста і дайте тісту постояти пару годин в теплі для того, щоб підійшло. Випікайте пиріг у гарячій духовці приблизно годину. Подавайте до столу пиріг гарячим або теплим, порізавши на шматки.

Млинці із печінки

Треба мати: 500 г курячої печінки, 4–5 яєць (залежно від розміру), 2–3 цибулини, 5 столових ложок борошна, сіль, перець кладемо за смаком.

Приморожену печінку пропустити через м'ясорубку разом з цибулею (цибулю бажано пропустити через м'ясорубку двічі), додати яйця, борошно та спеції, ретельно перемішати і, викладаючи столовою ложкою на сковороду з киплячою олією, смажити з обох боків. Ці млинці можна подавати на блюді, розклавши по два (нижній млинець та верхній змастити хорошим майонезом). До майонезу можна додати пропущений через часникодавку часник.

Печінковий паштет

Треба мати: 1 кг печінки з яловичини, 600 г сала або підчеревини, 4 ріпчастих цибулини, 2–3 морквини, 2 корені петрушки.

Свиняче сало нарізати пластинками, скласти у казанок, додати нарізану моркву, цибулю, корінь петрушки та шматочки печінки. Посолити, поперчити, додати лавровий лист і тушкувати у гарячій духовці до готовності моркви та цибулі. Дати охолонути і теплим пропустити через м'ясорубку, додавши вершкове масло. Кількість вершкового масла довільна (чверть або третина від загального об'єму). Паштет ретельно вимішати і розкласти по судочках. Зберігати у холодильнику. Паштет добре зберігається тривалий час у морозильній камері, тому його можна приготувати заздалегідь.

Десерт із чорносливу

Треба мати: 600 г чорносливу (великого, без кісточок), склянку ядер грецьких горіхів, 500 г 25%-ної сметани або жирних вершків, склянку або півсклянки цукру. Дрібку ваніліну.

Чорнослив помити і обсушити, горіхи підсмажити. Кожну сливу начинити горіхом. Сметану з цукром і ваніліном збити у міксері до утворення густого крему. Цим густим збитим кремом залити чорнослив. Прикрасити десерт можна подрібненими горіхами. Цей десерт залюбки їдять дорослі і діти.

***

Шановна редакціє журналу "Дім, сад, город"!

Пише до вас постійна читачка журналу. Хочу подякувати за цікавий і корисний журнал і побажати міцного здоров'я й успіхів у роботі. Дуже вдячна за те, що мої рецепти ви вже одного разу друкували.

За фахом я кондитер 4-го розряду, але так склалося, що працюю продавцем. Коли маю вільний час, то присвячую його приготуванню нових страв для чоловіка і синочка.

Антоніна Кирилюк,
с. Харківці, Хмельницька обл.

М'ясні кульки

Треба мати: 0,5 кг фаршу, 2 яйця, 150 г мелених сухарів, 2 чайних ложечки солі, перець за смаком.

Змішуємо фарш, яйця, сухарі, сіль та перець. Мокрими руками формуємо кульки і розкладаємо їх по колу у невеликій каструлі. Накрити промащеним пергаментним папером, потім кришкою з отвором для виходу пари і готувати 15 хв. у духовці.

Салат "Застілля"

Треба мати: 6 варених яєць, 2 огірки, 1 пучок зеленої цибулі, 1 банку консервованої кукурудзи, 200 г крабових паличок, 250 г майонезу.

Яйця, огірки та крабові палички нарізуємо невеликими кубиками, цибулю тоненькими кільцями. Додаємо відціджену кукурудзу, майонез. Все перемішуємо і посипаємо чорним меленим перцем.

Пироги "Просто і смачно"

Треба мати: 0,5 л молока, півтори склянки цукру, 2 столових ложки сухих дріжджів, 2 яйця, 100 г маргарину, борошно за потребою.

Для начинки можна використати те, що знайдеться в запасах.

У кипляче молоко додати 0,5 склянки цукру, дріжджі, перемішати та залишити на 30 хв., потім додати яйця, збиті з рештою цукру, розтоплений маргарин, борошно. Замісити тісто і поставити у тепле місце, щоб підійшло. Сформувати пиріжки з начинкою і викласти на змащене олією деко. Почекати 15–20 хв., щоб підійшли. Зверху пиріжки змастити яйцем і випікати у гарячій духовці при температурі 220°С приблизно 15–20 хв.

Десерт "Фантазія"

Треба мати: 300 г сиру, 200 г сметани, 200 г цукру, 200 г крекеру "хрустик з молоком", 2 яблука, ванілін, 200 г родзинок, 100 г горіхів, 100 г шоколаду.

На тарілки рівномірно розкласти сир, полити сметаною, збитою із цукром і ваніліном та посипати крекером. Яблука потерти на тертушці і викласти на крекер, і знову полити сметанним кремом. Зверху прикрасити кремом і подрібненими горіхами з тертим шоколадом.

Смачного всім!

Санаторно-курортний комплекс "Моршинкурорт"

вул. 50-річчя УПА, 11,
м. Моршин, Львівська обл., 82482
Відділ маркетингу та реалізації
путівок: 8(03260) 6-05-00
e-mail: skk_morshyn@ukrpost.ua

Курорт "Моршин" – один з найвідоміших гастроентерологічних курортів України та зарубіжжя. Основним курортним лікувальним фактором є сульфатно-магнієві мінеральні води. Тут ефективно лікують захворювання органів травлення, особливо печінки та жовчовивідних шляхів, кишківника, різноманітні алергійні стани, порушений обмін речовин.

Показання до лікування:

• хронічні гепатити, холецистити, холангіти, панкреатити без схильності до загострення;

• дискінезії жовчовивідних шляхів і кишківника; • хронічні гастрити з пониженою, підвищеною і нормальною кислотністю; • хронічні гастродуоденіти в стадії ремісії;

• виразкова хвороба шлунка і дванадцятипалої кишки в стадії ремісії; • хронічні коліти, ентероколіти; • хвороби оперованого шлунка; • стан після холецистектомії і перенесеного вірусного гепатиту; • хвороби обміну речовин (цукровий діабет, сечокислі діатези, ожиріння та інші); • **супутні захворювання:** остеохондрози, гінекологічні захворювання, захворювання сечостатевої системи (в т.ч. сексуальні розлади у чоловіків), опорно-рухового апарату, неврози, а також реабілітація потерпілих від аварії на ЧАЕС (дорослі і діти з батьками).

В арсеналі лікування: ***вживання мінеральних вод джерел*** №1, №6 та №4; ***мінеральні ванни, душі:*** гідролазерний, циркулярний, висхідний, душ Шарко; ***кишкові зрошення***, гінекологічні зрошення та спринцювання мінеральною водою; ***грязелікування:*** електрофорез з гряззю, грязеві ректальні та вагінальні тампони; озокеритолікування; масаж (звичайний, гінекологічний, простати); ***підводний душ-масаж***, релакс-масаж; ***фітотерапія; психотерапія; інгаляції:*** масляні, з відваром лікарських трав, лужний і мінерально-евкаліптовий аерозолі; лікування імпотенції методом від'ємного локального тиску; ***стоматологічне лікування;*** лікувальна фізкультура і механотерапія; широкий комплекс фізіотерапевтичного лікування; ***лабораторні методи дослідження:*** клінічні, біохімічні, бактеріологічні, імунологічні, цитологічні; ***функціональні методи дослідження:*** УЗД, ЕКГ, ГФС, РВГ та інші; консультації лікарів вузьких спеціальностей.

Харчування: триразове дієтичне, відповідно до захворювань органів травлення, нирок, обміну речовин.

Проживання: в одно- і двомісних номерах з усіма зручностями, одно-, дво- і трикімнатних "люксах" (підвищеної комфортності).

Санаторно-курортний комплекс "МОРШИНКУРОРТ", до складу якого входять санаторії: **"Світанок"**, **"Дністер"**, **"Перлина Прикарпаття"**, **"Лаванда"**, **"Черемош"**, радо зустріне вас на курорті "Моршин". Наші висококласні спеціалісти докладуть усіх зусиль для відновлення вашого здоров'я.

Усі перелічені санаторії розміщені в центральній частині курорту "Моршин", серед прадавнього екологічно чистого лісопарку, на відстані 200–300 м від бювету мінеральних вод та бальнеолікарні.

Місцезнаходження курорту "Моршин": 85 км від Львова, 14 км від ст. Стрий Львівської залізниці.

Їхати: до ст. Львів або Стрий. Далі з центрального вокзалу: маршрутним таксі до м. Моршин.

ПРИКРАСИМО КВІТАМИ ЖИТТЯ

посадковий матеріал – поштою

01 лілія орієнтальна — Акапулько 1 шт. - 14 грн.
02 лілія Л-А гібрид — Менорка 1 шт. - 10 грн.
03 лілія О-Т гібрид — Алтарі 1 шт. - 17 грн.
04 лілія орієнтальна — Корвара 1 шт. - 12 грн.
05 лілія Л-А гібрид — Келсо 1 шт. - 11 грн.
06 лілія О-Т гібрид — Мейвуд 1 шт. - 15 грн.
07 лілія орієнтальна — Мускадет 1 шт. - 13 грн.
08 лілія Л-А гібрид — Оріджінал Лав 1 шт. - 13 грн.
09 лілія орієнтальна — Легенд 1 шт. - 17 грн.
10 Робіна 1 шт. - 13 грн.
11 лілія О-Т гібрид — Ред Датч 1 шт. - 16 грн.
12 лілія О-Т гібрид — Тріумфатор 1 шт. - 13 грн.
13 лілія орієнтальна — Вілеке Альберті 1 шт. - 13 грн.
14 лілія О-Т гібрид — Пурпл Прінс 1 шт. - 20 грн.
15 лілія Азіатська — Фата Моргана 1 шт. - 14 грн.
16 лілія О-Т гібрид — Німф 1 шт. - 16 грн.
17 Азіатська танго — Тігер Плей 1 шт. - 17 грн.
18 лілія Азіатська танго — Капучіно 1 шт. - 18 грн.
19 Азіатська танго — Старбурст 1 шт. - 17 грн.
20 Суміш лілій 3 шт. - 33 грн.
21 Бен Венуто 3 шт. - 12,9 грн.
22 Коста 3 шт. - 12,9 грн.
23 Кантате 3 шт. - 12,9 грн.
24 Шансон 3 шт. - 12,9 грн.
25 Хемістрі 3 шт. - 12,9 грн.
26 Чоколат 3 шт. - 12,9 грн.
27 Екстезі 3 шт. - 12,9 грн.
28 Еклер 3 шт. - 12,9 грн.
29 Емінєнс 3 шт. - 12,9 грн.
30 Гранд Прі 3 шт. - 12,9 грн.
31 Пурпл Флора 3 шт. - 12 грн.
32 Джестер Голд 3 шт. - 12 грн.
33 Пінк Евен 3 шт. - 12,9 грн.
34 Плюм Тарт 3 шт. - 9 грн.
35 Грін Стар 3 шт. - 12 грн.
36 Адреналін 3 шт. - 12,9 грн.
37 Роуз Супрем 3 шт. - 9 грн.
38 Тереза 3 шт. - 12,9 грн.
39 Зорро 3 шт. - 12,9 грн.
40 Суміш гладіолусів 5 шт. - 16 грн.

УМОВИ ЗАМОВЛЕННЯ

1. Заповніть купон друкованими літерами чітко та розбірливо.
2. **Ціну вказано за упаковку!**
3. ***Увага! При відсутності на складі вибраного Вами сорту вкажіть сорти на заміну.*** У виняткових випадках можлива заміна окремих позицій на рівноцінні аналогічні сорти.
4. Обов'язково вказуйте кількість упаковок і суму. **Поштучно гладіолуси не надсилаємо.**
5. Оплата на пошті при отриманні замовлення. **Поштова пересилка оплачена.** Одержуючи посилку, ви сплачуєте додатково тільки 4,8% за переказ грошей.
6. Відправлення посилок здійснюється з **10 квітня по 15 травня 2010 р.**
7. При відсутності бланку, замовлення приймаються на звичайному папері.
8. **Мінімальна сума замовлення – 50 гривень. Від 100 гривень – знижка 3%**
9. Заявки відправляйте за адресою: **СПД Мазур, а/с 13, м. Київ 02068,** тел.: **(044) 592 9087** e-mail: **tulpan2006@list.ru**

Артикул	Сорт	Ціна за упаковку	Кількість упаковок	Сума, грн.
01	лілія Акапулько	1 шт. - 14 грн.		
02	лілія Менорка	1 шт. - 10 грн.		
03	лілія Алтарі	1 шт. - 17 грн.		
04	лілія Корвара	1 шт. - 12 грн.		
05	лілія Келсо	1 шт. - 11 грн.		
06	лілія Мейвуд	1 шт. - 15 грн.		
07	лілія Мускадет	1 шт. - 13 грн.		
08	лілія Оріджінал Лав	1 шт. - 13 грн.		
09	лілія Легенд	1 шт. - 17 грн.		
10	лілія Робіна	1 шт. - 13 грн.		
11	лілія Ред Датч	1 шт. - 16 грн.		
12	лілія Тріумфатор	1 шт. - 13 грн.		
13	лілія Вілеке Альберті	1 шт. - 13 грн.		
14	лілія Пурпл Прінс	1 шт. - 20 грн.		
15	лілія Фата Моргана	1 шт. - 14 грн.		
16	лілія Німф	1 шт. - 16 грн.		
17	лілія Тігер Плей	1 шт. - 17 грн.		
18	лілія Капучіно	1 шт. - 18 грн.		
19	лілія Старбурст	1 шт. - 17 грн.		
20	Суміш лілій	3 шт. - 33 грн.		
21	Бен Венуто	3 шт. - 12,9 грн.		
22	Коста	3 шт. - 12,9 грн.		
23	Кантате	3 шт. - 12,9 грн.		
24	Шансон	3 шт. - 12,9 грн.		
25	Хемістрі	3 шт. - 12,9 грн.		
26	Чоколат	3 шт. - 12,9 грн.		
27	Екстезі	3 шт. - 12,9 грн.		
28	Еклер	3 шт. - 12,9 грн.		
29	Емінєнс	3 шт. - 12,9 грн.		
30	Гранд Прі	3 шт. - 12,9 грн.		

Артикул	Сорт	Ціна за упаковку	Кількість упаковок	Сума, грн.
31	Пурпл Флора	3 шт. - 12 грн.		
32	Джестер Голд	3 шт. - 12 грн.		
33	Пінк Евен	3 шт. - 12,9 грн.		
34	Плюм Тарт	3 шт. - 9 грн.		
35	Грін Стар	3 шт. - 12 грн.		
36	Адреналін	3 шт. - 12,9 грн.		
37	Роуз Супрем	3 шт. - 9 грн.		
38	Тереза	3 шт. - 12,9 грн.		
39	Зорро	3 шт. - 12,9 грн.		
40	Суміш Гладіолусів	5 шт. - 16 грн.		
Всього				
Сорти на заміну				

ПІБ______________________________________

____

Вул.______________________д.________кв.______

Місто/село ______________________________

Район ___________________________________

Область _________________________________

Поштовий індекс___________________

Тел._____________________________________

 Рубрику веде **Т. Грабовська,** юрист

Норми користування земельною ділянкою садівничого товариства регулюються чинним законодавством і статутом

Наше садівниче товариство створене рішенням виконкому міської ради, має свій статут, є юридичною особою. Рішенням сесії міської ради товариство отримало державний акт на право власності на земельну ділянку, члени товариства також мають такі акти. Згідно статуту кошти товариства утворюються за рахунок сплати вступних та членських внесків членів товариства.

Якими нормативними документами регламентується порядок накладення штрафів або позбавлення права бути членами товариства, якщо вони систематично не сплачують членські внески? Чи можлива заборона користуватися таким членам землями загального користування товариства, або чи є інші важелі впливу на них?

Голова правління садівничого товариства "Хімік"
К.Ф. Ходьков,
вул. Леніна, 14, м. Шостка, Сумська обл.

Садові (садівничі) товариства є специфічними, самоврядними об'єднаннями громадян для спільного здійснення власних потреб, пов'язаних з сільськогосподарським виробництвом на садових ділянках. Вони мають повну господарську самостійність у провадженні своєї діяльності і покривають свої витрати за рахунок внесків членів товариства.

Відповідно до Закону України "Про об'єднання громадян" (16.06.1992Р. № 2460-XII) об'єднання громадян діє на основі статуту. Втручання державних органів та службових осіб у діяльність об'єднань громадян не допускається, крім випадків, передбачених Законом.

Крім цього, садові товариства, що були створені у 1980-х роках, здійснювали свою діяльність на підставі Закону України "Про кооперацію", відповідно до якого кооперативи за характером діяльності поділяються на такі типи: виробничі, обслуговуючі та споживчі, і діють на підставі своїх статутів. За напрямками діяльності кооперативи можуть бути житлово-будівельними, садово-городніми, гаражними, торговельно-закупівельними, транспортними, освітніми, туристичними, медичними тощо.

А, відтак, усі питання діяльності та членства у садово-городньому товаристві вирішуються відповідно до його статуту та чинного законодавства.

Вступ до товариства здійснюється на підставі письмової заяви громадянина, із одночасним внесенням вступного та пайового внеску, також у порядку, визначеному статутом товариства.

Членство у товаристві припиняється у разі:
– добровільного виходу з товариства;
– позбавлення прав бут членом товариства у випадках і в порядку, визначеному статутом;
– незатвердження загальними зборами членів товариства рішення правління (голови) про прийняття до садово-городнього товариства;
– тощо.

Садівниче товариство є юридичною особою, усі питання взаємовідносин між його членами регулюються статутом товариства або вирішуються на зборах усіх членів чи представників членів товариства.

Тож порядок припинення членства у товаристві і майнові наслідки, в тому числі накладення штрафних санкцій у разі систематичної несплати членських внесків, визначаються його статутом та чинним законодавством України.

Що стосується користування дорогами, то відповідно до статті 5 Земельного кодексу України землі загального користування садівничого товариства є його власністю. До земель загального користування товариства належать земельні ділянки, зайняті захисними смугами, дорогами, проїздами, будівлями та спорудами й іншими об'єктами загального користування. Відповідно до статті 99 Кодексу товариство може вимагати встановлення земельного сервітуту (права) на обмежене платне або безоплатне користування (право проходу, проїзду) дорогами, проїздами тощо.

Земельний сервітут може бути встановлений договором між товариством та власником земельної ділянки, що не є членом товариства. Договір про встановлення земельного сервітуту підлягає державній реєстрації у порядку, встановленому для державної реєстрації прав на нерухоме майно.

Слід зауважити, що приватизована земельна ділянка є власністю члена садово-городнього товариства, у нього також є право добровільного виходу з товариства. У разі виходу з товариства громадянин має право на отримання майнового паю натурою, грішми або, за бажанням, цінними паперами відповідно до його вартості на час виходу, а земельної ділянки – в натурі (на місцевості). Термін та інші умови отримання паю встановлюються статутом товариства.

Щодо інших цивільно-правових відносин між товариством та власником земельної ділянки, який добровільно вийшов з цього товариства, то вони регулюються відповідно до чинного законодавства України.

Відповіді на овочевий кросворд "Влучи в десятку", що був надрукований у "ДСГ" № 1, 2010 р.

1 – Афродита. 2 – Ода. 3 – Альоша Попович. 4 – Богдан. 5 – Францiус. 6 – Білозірка. 7 – Гладіатор. 8 – Шорокшари. 9 – Альба. 10 – Барон.

Переможцем конкурсу стала **Лук`янчук Ганна Ульянівна** з м. Рівне, яка вірно назвала всі сорти. Ще дев`ять читачів зробили мінімум помилок: **Арнаутова Л.В.,** с. Балин Хмельницької обл.; **Біла О.Е.,** с.Октябр Донецької обл.; **Вовчук Г.А.,** с. Дружелюбівка Вінницької обл.; **Головацька А.Ф.,** с. Козацьке Сумської обл.; **Іванова Л.А.,** с.Привітне Волинської обл.; **Кіндрат А.М.,** с. Рогачин Тернопільської обл.; **Козинський В.Г.,** с. Мазурівка Вінницької обл.; **Лисинчук Л.Ю.,** с.Драчі Хмельницької обл.; **Полезнюк Л.М.,** с. Дуліби Волинської обл.

Усім їм надіслано насіння з колекції автора кросворду Володимира Федоровича Сирая.

Допоможімо сім`ї інваліда!

Головному редакторові журналу "Дім, сад, город"
М.І. Халимоненку

Добрий день, шановний Миколо Івановичу!

Пише Вам Пустовіт Максим із с. Сапіжанка Шаргородського р-ну Вінницької обл. Я звертався до Вас з проханням про допомогу й дуже сподіваюся, що Ви мені не відмовите. За той час, коли я вам писав уперше, нам допоміг один чоловік з Вінниці, передав 2000 грн. Залишилося ще десь знайти 2800 грн. Справа в тому, що в нашому селі продається мотоблок, господар за нього хоче 4800 грн. Але в нас немає таких грошей. Ще раз напишу Вам усе, як є.

Мені 15 років, торік я закінчив 9 класів. У мене ще є рідна сестра Валя та дві зведені сестри. Ми з Валею росли без матері. Вона нас залишила батькові, коли мені було 13 місяців, а Валі всього 1 місяць від народження. І з того часу мати ні разу до нас не з`являлася.

Батько в нас – інвалід дитинства, тоді в нього була друга група інвалідності, і хоча йому було дуже важко самому виховувати нас обох, він не зміг віддати нас до інтернату чи дитячого будинку, хоча йому не раз пропонували.

Ми дев`ять років прожили втрьох, а потім батько познайомився з жінкою з Одеської області, у якої двоє своїх дітей. Вона переїхала до нас, не злякалася труднощів. Отак ми з Валею маємо матір та двох зведених сестричок.

За останні п`ять років стан здоров`я батька дуже погіршився, він більше лежить, ніж рухається, йому дали вже першу групу інвалідності, милиці та інвалідний візок. Мати працювати не має змоги, бо за батьком потрібен постійний догляд.

Шановний Миколо Івановичу, допоможіть нам, будь ласка, придбати міні-мотоблок з причіпом. Це було б дуже добре для нашої родини. Ним можна було б і дров з лісу привезти, й сіно кролям заготовити, і багато дечого зробити по господарству. Він дуже простий у керуванні, тому керувати ним зможу і я та мати. Самі ми його ніколи придбати не зможемо, новий коштує близько 10000 грн., а цей можна придбати і за половину ціни. Майже всі гроші, які ми отримуємо, витрачаються на ліки. Часто бувають такі дні, що й хліба немає за що купити, не кажучи вже про якість делікатеси чи солодощі.

Я звертався до багатьох депутатів, бізнесменів, але від них навіть відповіді не отримав. Лише директор ТОВ "Егаско ЛТД" Пустовіт І.А. відгукнувся на моє прохання і передав нам 2000 грн. Я ж не прошу гроші на якість забаганки, хоча мені, як і кожному хлопчику, хочеться мати і велосипед, і комп`ютер, і ролики, але я розумію, що в мене батько – інвалід, а я ще зовсім малий і мені потрібно вчитися, щоб надалі чимось допомогти батькам. Ви – моя остання надія, тому я і звертаюся саме до Вас. Заради Бога, допоможіть! Ми з сестрами кожного дня будемо молитися за Ваше здоров`я. Я Вам надсилаю ксерокопії довідок, щоб Ви не думали, що я Вас обманюю. Я дуже сподіваюся на Вашу допомогу.

Нехай Господь Бог тримає Вас і вашу родину у своїй опіці! Всього Вам найкращого!

Телефон нашої сусідки: 0963700659.

З повагою **Максим**

Від редакції журналу "Дім, сад, город".

Шановні наші читачі, ми друкуємо цей лист з надією, що, можливо, хтось із вас також відчує серцем Максимову долю та його сестрички і їхньої родини, й усі разом прийдемо їм на допомогу.

Реквізити для перерахування коштів: ВАТ "Ощадбанк", МФО 302076, Код 09302607, розрахунковий рахунок 29096914009. Призначення платежу: зарахування коштів на рахунок 1075 у філію 10001/046 с. Сапіжанка, Пустовіт Степан Федорович.

У номері:

„ДІМ, САД, ГОРОД“
виробничо-практичний журнал
№3, березень, 2009 р.
Головний редактор
М. І. Халимоненко
Головний художник
Т. П. Колодницька
Заступники головного редактора
Б. К. Донгаш, І.Ф. Куштенко
Зав.відділами
А.М.Капітульська, О.В.Кисленко
Літературний редактор
А.М.Капітульська
Дизайн, верстка **Н.Х.Дець**
Комерційний директор **Г.А.Донець**,
Реклама **Н.В.Васильєва**,
тел.: (044) 222-93-17,
тел.: (044) 223-38-17,
E-mail:vgt@i.com.ua
Оголошення **О.К.Шевченко**
223-22-58
E-mail:reclama@dimsadgorod.com
Розповсюдження, маркетинг
Т. І. Лазебник
тел.: 223-22-58, 221-68-08
E-mail: lazebnik@dimsadgorod.com
www.dimsadgorod.com

Видання зареєстровано, серія КВ, №3536 від 3.10.98
Підписано до друку 22.02.2010 р.
Загальний тираж 141 035 прим.
Ціна договірна.
Адреса редакції та видавця:
вул. Академіка Заболотного, 19, Київ, 03680, МСП–680.
Тел.: (044) 223-69-11,
(044) 223-69-12,
факс/автомат: 223-22-59
E-mail: dsg@dimsadgorod.com

Комп'ютерний набір, верстку зроблено у редакції журналу «Дім, сад, город».

Надруковано у друкарні Видавничий Дім "Високий замок".
м. Львів, вул. Вол. Великого, 2.
Тел.: (032) 237-47-02

КНИЖКОВИЙ КЛУБ®
КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

3 книжки за 15 грн

+ СУМКА у подарунок*

Розмір: 42x30x19 см

КАРТКА члена Клубу

безкоштовний КАТАЛОГ

3304 — Д. Браун. Втрачений символ. ~~44,30 грн~~ 5 грн

3024 — Р. Дюбель. Кодекс Люцифера. ~~44,30 грн~~ 5 грн

3250 — С. Жиган. Тайгове свавілля. ~~27,70 грн~~ 5 грн

3195 — О. Мариніна. Виючі псн самотності. ~~55,40 грн~~ 5 грн

3091 — С. Дворецька. Скарб Гаральда. ~~29,90 грн~~ 5 грн

3253 — Р. Кожухаров. Спокутувати кров'ю! ~~55,40 грн~~ 5 грн

3255 — К. Сімпсон. Слід крові. ~~32,10 грн~~ 5 грн

3251 — А. Кларк, Д. Бакстер. Первороджений. ~~33,20 грн~~ 5 грн

3201 — Б. Пірс. Розпусне кохання. ~~22,10 грн~~ 5 грн

3129 — Ш. Реддон. Спокушення непокірної. ~~27,70 грн~~ 5 грн

3034 — Н. Джордан. Грішні мрії. ~~20,60 грн~~ 5 грн

3039 — Дж. Боккаччо. Декамерон. ~~33,20 грн~~ 5 грн

3131 — Т. Шевченко. Кобзар. Повна ілюстрована збірка. ~~55,40 грн~~ 5 грн

2588 — Великі таємниці та загадки історії. ~~24,00 грн~~ 5 грн

3234 — Смачне меню. Колекція кращих рецептів. ~~36,50 грн~~ 5 грн

3135 — Золота книга домашнього консервування. ~~28,30 грн~~ 5 грн

3208 — Найкращі рецепти для мікрохвильовки, духовки та гриля. ~~25,40 грн~~ 5 грн

3237 — Азбука в'язання. ~~28,80 грн~~ 5 грн

2715 — Будуємо дім від фундаменту до даху. ~~30,70 грн~~ 5 грн

3048 — Дизайн і облаштування оселі. ~~27,70 грн~~ 5 грн

3285 — Сучасна енциклопедія ремонту. ~~32,10 грн~~ 5 грн

3057 — Ваш сад. Практичні поради на весь рік. ~~55,40 грн~~ 5 грн

3219 — Енциклопедія кімнатних і садових рослин. ~~36,60 грн~~ 5 грн

3221 — Практичні поради домашньому майстру. ~~27,70 грн~~ 5 грн

3286 — Вирощуємо овочі, квіти і гриби в теплицях та відкритому ґрунті. ~~28,80 грн~~ 5 грн

3060 — уДачні саморобки. ~~24,30 грн~~ 5 грн

3016 — Календар садовода-городника. ~~25,00 грн~~ 5 грн

3102 — Город без клопоту. ~~22,80 грн~~ 5 грн

3010 — Домашня медична енциклопедія. ~~36,50 грн~~ 5 грн

2879 — Діагностика захворювань. ~~33,20 грн~~ 5 грн

1935 — Нова Камасутра. ~~48,80 грн~~ 5 грн

3214 — Календар-цілитель. ~~25,40 грн~~ 5 грн

3159 — Стрижки та зачіски. ~~36,50 грн~~ 5 грн

2599 — Універсальний сонник для всієї родини. ~~24,30 грн~~ 5 грн

3143 — Дата народження та ваша доля. ~~31,70 грн~~ 5 грн

3249 — Боги майя. Таємні послання прибульців. ~~29,90 грн~~ 5 грн

3061 — Захисна книга. Замовляння. Обереги. Молитви. ~~25,40 грн~~ 5 грн

2726 — Атлас світу. ~~35,60 грн~~ 5 грн

2727 — Сучасний англо-укр., укр.-англ. словник. 40 000 слів. ~~33,20 грн~~ 5 грн

3146 — Секрети роботи в Windows. ~~39,90 грн~~ 5 грн

3222 — Універсальний енциклопедичний довідник. ~~22,80 грн~~ 5 грн

2913 — Букварик для дошкільнят. ~~29,90 грн~~ 5 грн

3263 — Чарівна книга. Казки народів світу. ~~33,20 грн~~ 5 грн

3238 — Книга відповідей для чомучки. ~~48,80 грн~~ 5 грн

Книжки з позначкою (У) надруковано українською мовою

ЗАЯВА. НАДСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ КЛУБУ: а/с 84 «КНИЖКОВИЙ КЛУБ», м. Харків, 61001

Увага! Внесіть дані про себе друкованими літерами та підпишіть заяву. Підпис особи до 18 років мають засвідчити батьки

1. Я, (П. І. Б) .... записуюся до Книжкового Клубу (надалі Клуб) і згоден/згодна виконувати зобов'язання, зазначені в цій Заяві, протягом щонайменше 1 року; у період членства в Клубі щоквартально купувати хоча б один товар із клубного каталогу поштою, у магазинах Клубу або отримувати та оплачувати книжку, яку рекомендує Клуб.
2. Прошу надіслати мені 3 книжки з цього оголошення за 15 грн, а також подарунки: дорожню сумку, іменну картку та безкоштовний клубний каталог. Додатково я сплачую вартість пакування та поштової пересилки мого замовлення у розмірі 9,50 грн.
3. Підтверджую, що я і члени моєї родини, які мешкають зі мною за однією адресою, не є членами Книжкового Клубу.
4. Інформація про заявника:

Прізвище |________________|

Ім'я |________________|

По батькові |________________|

Дата народження |________________|

Поштовий індекс |________________|

Область |________________|

Район |________________|

Місто, село |________________|

Вулиця |________________|

№ будинку |______| № квартири |______|

Залишайте номери своїх контактних телефонів та e-mail і отримуйте новини та гарячі пропозиції Клубу

дом. тел. ______ код міста + номер телефону, всього 10 цифр

моб. тел. ______ код оператора + номер телефону, всього 10 цифр

E-mail: |________________|

Дата заповнення |________| Підпис |✓|

Вступайте до Клубу на сайті www.15.bookclub.ua та отримайте додаткову подарунок до свого замовлення. Код реклами: PM DOS 0110/2

Членом Клубу може бути тільки один представник родини, яка мешкає за однією адресою. Ви можете скористатися пропозицією про вступ до Клубу лише один раз.

Підписавши купон, я даю згоду на обробку і зберігання моїх особистих даних та використання їх з маркетинговою метою компанією «Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».

УКАЖІТЬ КОДИ КНИГ

1	
2	
3	

Разом: 15 грн

НАШ КНИЖКОВИЙ КЛУБ ВІДКРИТИЙ ДЛЯ КОЖНОГО!

- Кожний член Клубу щоквартально отримує поштою БЕЗКОШТОВНИЙ каталог, в якому представлено спеціальну добірку кращих книжкових новинок
- Ексклюзивні видання, доступні лише членам Клубу
- Розіграш цінних призів, в тому числі автомобілів, двічі на рік
- Знижка 10% від роздрібної ціни на книжки в мережі магазинів Клубу (про найближчий до вас фірмовий магазин дізнайтесь за телефоном (057) 783-88-88)

Все, що вам потрібно робити, це щоквартально купувати хоча б один товар із каталогу поштою або в клубній книгарні протягом одного року.

ЩОБ ПРИЄДНАТИСЯ ДО КЛУБУ ПРЯМО ЗАРАЗ, зробіть 3 простих кроки!

1 КРОК Оберіть 3 будь-які книжки за 15 грн

2 КРОК Зробіть замовлення будь-яким зручним для вас способом:

- За телефоном: (057) 783-88-88
- Поштою, відправивши заповнену заяву в конверті на адресу Клубу: а/с 84 «КНИЖКОВИЙ КЛУБ», м. Харків, 61001
- В інтернет-магазині: www.15.bookclub.ua
- По e-mail: support@bookclub.ua

3 КРОК Отримайте на пошті післяплатою своє замовлення та подарунки: дорожню сумку, картку члена Клубу та безкоштовний клубний каталог

* Під подарунком мається на увазі придбання товару за 0,01 грн. Вартість іменної картки складає 0,01 грн